

Täysistunto

Keskiviikko 14.5.2025 klo 14.00—18.35

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 18.35.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.00—15.59), toinen varapuhemies Tarja Filatov (15.59—17.59) ja ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (17.59—18.35).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Vaalien toimittaminen

Tiistaina 13.5.2025 pidetyssä täysistunnossa ilmoitettiin, että tänään pidettävässä täysistunnossa toimitetaan valtiovarainvaliokunnan täydennysvaali. Koska määräaikaan mennessä ei ole toimitettu täydennysvaalia koskevaa ehdokaslistaa, vaalille ilmoitetaan uusi ajankohta. Valtiovarainvaliokunnan täydennysvaali toimitetaan perjantaina 16.5.2025 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat vaalia varten on jätettävä keskuskansliaan viimeistään perjantaina 16.5.2025 kello 10.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 221/2024 vp
Valiokunnan mietintö StVM 9/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Keskustelu asiasta päättyi 13.5.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Ville Merinen on edustaja Aino-Kaisa Pekosen kannattamana tehnyt vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 221/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä lausumaehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Ville Merisen ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 84, ei 70; poissa 45 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvät lausumaehdotukset.

Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 13.5.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Anna Kontula on edustaja Saara Hyrkön kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotuksen hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 103, ei 51; poissa 45 (äänestys 2).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 11/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asuntosäästöjärjestelmästä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 7/2025 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 13.5.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hanna Kosonen on edustaja Vesa Kallion kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Keskustelussa edustaja Pinja Perholehto on edustaja Mai Kivelän kannattamana tehnyt vastalauseen 2 mukaisen lausumaehdotuksen.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Lakiehdotusten hyväksyminen ”jaa”, hylkääminen ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 102, ei 52; poissa 45 (äänestys 3).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 7/2025 vp sisältyvät 1.—8. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Lopuksi on päätettävä keskustelussa tehdystä lausumaehdotuksesta.

Mietintö ”jaa”, Pinja Perholehdon ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 84, ei 70; poissa 45 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 45/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.06 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Hallitus edistää energialinjaustensa mukaisesti Suomen asemaa ja kilpailuetua puhtaan energian edelläkävijänä. Hallituksen esityksellä eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta hallitus vahvistaa ohjelmansa mukaisesti sähkönsiirtoverkon toimivuutta ja riittävyyttä energiamurroksen perustana ja Suomen keskeisenä kilpailuetuna. Esityksen pääta-
voitteena on edistää lisääntyvän sähköntuotannon ja kasvavan kulutuksen liittäminen kan-
taverkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon.

Arvoisa puhemies! Yhteiskuntamme sähköistyy nopeasti, ja eri teollisuudenalojen in-
vestointisuunnitelmat kasvattavat tarvetta sähköjärjestelmän kehittämiseksi. Sähkön tuo-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

tannon ja kysynnän arvioidaan kasvavan voimakkaasti puhtaan siirtymän hankkeiden, vedyn lisääntyvän tuotannon ja esimerkiksi vihreän teräksen tuotannon vuoksi. Kantaverkkoyhtiö Fingridin kulutusennusteen mukaan sähkönkulutus voisi jopa kaksinkertaistua vuoteen 2035 mennessä. Fingridin eri skenaarioissa sähköntuotanto olisi vuonna 2035 noin 130—200 terawattituntia. Konsulttiyhtiö AFRYn ministeriölle laatiman, vuoteen 2040 ulottuvan arvion mukaan kehitys olisi hieman maltillisempaa, mutta AFRYnkin mukaan sähkönkulutuksen ja -tuotannon kasvu olisi voimakasta. AFRYn mukaan esimerkiksi tuulivoimakapasiteetti kasvaisi yli kolminkertaiseksi nykyiseen verrattuna vuoteen 2040 mennessä. Samanaikaisesti sähkönkulutus ja -tuotanto ovat eriytymässä yhä enemmän eri puolille Suomea. Tuotantokapasiteetti lisääntyy maa- ja merituulivoiman kasvun myötä erityisesti Pohjanmaan maakunnissa sekä Pohjanlahden rannikolla ja merialueella samaan aikaan, kun sähkönkulutus lisääntyy voimakkaasti Etelä-Suomessa.

Tämä kehitys asettaa sähköjärjestelmämme ja sähköverkkomme aivan uuden tilanteen eteen. Suomesta on jo tullut vuositason omavarainen sähköntuotannon suhteen. Suuret sähkönkulutuskohteet, kuten kaukolämmön sähkökattilat, datakeskukset ja vedyntuotantolaitokset, rakentuvat huomattavasti nopeammin kuin on mahdollista rakentaa niiden tarvitsemia sähkönsiirtoverkkoja. Fingrid joutuikin ilmoittamaan alkuvuodesta Etelä-Suomessa kolmesta alueesta, joilla on muutaman vuoden ajan pakko rajoittaa uuden kulutuksen liittämistä kantaverkkoon. Siksi on tärkeää satsata nopeasti sähkönsiirtoverkkojen suunnitteluun ja rakentamiseen.

Tällä hallituksen esityksellä poistamme pullonkauloja, joita lainsäädännössä ja viranomaiskäytännössä on tuotannon ja kulutuksen liittämisen suurjänniteverkkoihin. Lisäksi hallitus on puoliväliriihessä linjannut muistakin satsauksista sähkönsiirtoverkkojen kehittämiseen. Pyrimme myös omistajapolitiikan keinoin kasvattamaan Fingridin lähivuosien 4 miljardin euron investointiohjelmaa 5,2 miljardiin euroon. Näin vahvistamme Suomen kilpailuetua puhtaan kasvun saralla ja huolehdimme siitä, etteivät sähkönsiirtoverkkojen pullonkaulat muodostu pullonkauloiksi myös teollisuuden ja puhtaan lämmöntuotannon investoinneille. Keskeistä on säilyttää Suomi myös yhtenä sähkökaupan hinta-alueena.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys saattaa vaikuttaa ensi lukemisella kovin lakitekniseltä. Sen on kuitenkin määrä tuoda merkittäviä muutoksia suurjänniteverkkojen toteuttamisen tunnistettuihin lainsäädännön pullonkauluihin. Esityksen keskeisenä tavoitteena on edistää järeimpien, 400 kilovoltin paikallisten ja alueellisten sähköverkkojen toteuttamista sekä sähköntuotannon ja -kulutuksen sijoittumista lähekkäin. Tämä poistaa paikallisten ja alueellisten teollisuushankkeiden sekä lämmöntuotannon sähköistämishankkeiden nykyisiä pullonkauloja sekä nopeuttaa niiden toteuttamista.

Sähkön tuotantoa, kulutusta ja varastointia yhdistävät hybridiliittymät helpottavat verkon rakentamista sekä johtokatuja tarvetta ja säästävät siten paitsi sähköverkkoinvestointien kustannuksia myös ympäristöä. Jakeluverkonhaltijat saivat mahdollisuuden operoida paikallisia ja alueellisia 400 ja 220 kilovoltin suurjännitteisiä jakeluverkkoja. Kantaverkonhaltija keskittyisi jatkossa valtakunnallisen yhteenliitetyn sähkönsiirtoverkon ja valtakunnan rajan ylittävien rajayhdysjohtojen kehittämiseen. Kantaverkonhaltijan vastuualueena olisi edelleen koko Manner-Suomi. Sen sijaan viimeisten kilometrien ja kymmenien kilometrien paikallisten ja alueellisten suurjänniteverkkojen rakentaminen tehostuisi, kun järeiden verkkojen operointiin avautuisi mahdollisuus muillekin toiminnanharjoittajille kuin kantaverkkoyhtiöille.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Merituulivoiman hyödyntämisen edistämiseksi Fingridin vastuualueeseen lisättäisiin Suomen talousvyöhyke. Talousvyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen tuulivoiman tuotantoon otetaan tiukemmin omiin käsiimme, kun talousvyöhykkeeltä naapurimaihin kaavailtujen johtohankkeiden hankeluvitus annettaisiin varsinaisten rajajohtojen tapaan valtioneuvostolle.

Sähkömarkkinalakiin lisättäisiin säännös, jonka perusteella jakeluverkonhaltijoille tulisi mahdolliseksi myös tuotantoa yhteen keräävien verkkojen tai verkon osien kehittäminen. Tämän ohella sähköntuottajat voisivat kuitenkin tietyin edellytyksin rakentaa ja operoida yhteisiä sähköntuotannon liittymisverkkoja ilman sähköverkkolupaa. Edellytyksenä olisi, että näitä sähköntuotannon liittymisverkkoja käytettäisiin samalla tavoin kuin yksittäisiä liittymisjohtoja eli sähkön syöttämiseen sähköverkkoihin.

Sähkömarkkinalain sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että sähkön syöttäminen voimalaitoksesta erillisen linjan kautta suoraan käyttökohteeseen olisi ei-luvanvaraista verkkotoimintaa riippumatta siihen liitetyn voimalaitoksen koosta. Sähköjärjestelmän toimintavarmuuden ja kustannustehokkuuden turvaamiseksi ylisuurten liittymien liittämistä sähköjärjestelmään rajattaisiin tulevaisuudessa. Tämä on entistäkin tärkeämpää nyt, kun tulevaisuuden voimalaitoskokonaisuuksien sekä tuotantoa ja kulutusta käsittävien hybridiliittymien potentiaalisten tehojen nähdään voivan kasvaa jopa 2—3 kertaa suuremmiksi kuin mitä sähköjärjestelmä kestäisi tällaisten tehojen äkillistä putoamista verkosta. Vaikka vielä ei ole tiedossa, mikä tarkalleen aiheutti Espanjan, Portugalin ja osan Etelä-Ranskaa pimentäneen sähkökatkon, oli tapahtuma kuitenkin muistutus siitä, mitä seuraa, jos sähköjärjestelmän toimintavarmuus pettää.

Arvoisa puhemies! On aiheellista selkeyttää suurten yksiköiden liittämistä, jotta pelisäännöt ovat selkeitä jatkossa sekä tuotannollisille että teollisille investoreille ja kantaverkoyhtiölle ja sen kustannukset pääosin maksaville suomalaisille sähkönkäyttäjille. Hallituksen esityksellä mahdollistettaisiin joustavien liittymissopimusten solmiminen sähköverkoissa. Liittymisen aluksi vajaalla teholla mahdollistettavat joustavat liittymissopimukset nopeuttaisivat verkkoon pääsyä ja tehostaisivat verkkokapasiteetin käyttöä sillä aikaa, kun verkonhaltija vahvistaa verkkoaan. Pysyvänä ratkaisuna toteutetut joustavat liittymissopimukset vähentäisivät verkkojen investointitarvetta kohteissa, joissa täyden tehon liittyminen ei ole tehokas ratkaisu.

Muutosten myötä verkon rakentamisen edellyttämä maankäyttö vähenisi. Rinnakkaisia 110 kilovoltin sähköjohtoja voitaisiin paikallisesti korvata yhdellä 400 kilovoltin sähköjohdolla. Muutokset kannustaisivat sähkönkulutuksen ja -tuotannon sijoittamiseen lähelle toisiaan. Muutoksilla pyritäisiin myös hillitsemään sähköjärjestelmän välttämättömästä kehittämisestä sähkönkäyttäjille aiheutuvia kustannuksia. Muutoksilla olisi myönteisiä vaikutuksia puhtaan siirtymän toteutumiseen niiden nopeuttaessa ja helpottaessa uusiutuvan energian liittämistä verkkoon.

Energiavirasto saisi valtuuden sähköverkkotoiminnan luvanvaraisuutta koskevan ennakkotiedon antamiseen. Valtakunnanrajat ylittävien sähköjohtojen ja maakaasuputkien hankelupien päätösvalta siirrettäisiin työ- ja elinkeinoministeriöstä valtioneuvoston yleisistunnolle.

Arvoisa puhemies! Sähkönsiirtoverkot ovat Suomelle kuin mitä verisuonisto on ihmiselle. Ne kuljettavat elintärkeää sähköenergiaa koko maan pitämiseen elävänä ja toimivana. Siksi on tärkeää satsata niiden sääntely-ympäristön kehittämiseen. Hallituksen tavoit-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

teena onkin saattaa hallituksen ehdotuksen sisältämä lainsäädäntö voimaan ensi tilassa sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.15 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Sähkö ei ole pelkkä tuote, vaan se on osa arjen toimivuutta, teollisuuden kilpailukykyä ja koko yhteiskunnan turvallisuutta. Siksi meidän on varmistettava, että sähköä on riittävästi — erityisesti silloin, kun sitä eniten tarvitaan — ja että se tavoittaa niin tehtaat kuin kotitaloudetkin luotettavasti. Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on varmistaa, että Suomen sähköverkot kestävät tulevaisuuden kuorman. Energiamurros tuo mukanaan paitsi uusia puhtaan tuotannon muotoja myös aivan uudenlaisia kulutuspiikkejä. Meidän on oltava tähän valmiita.

Arvoisa herra puhemies! Lakimuutokset liittyvät suurjännitteisiin verkkoihin eli siihen, miten sähköä siirretään isoilla linjoilla teollisuudelle ja muille suurille käyttäjille. Tähän asti vastuu on ollut pääosin Fingridillä, mutta nyt annetaan mahdollisuus myös paikallisille verkkoyhtiöille operoida näitä isoja linjoja. Tämä muutos keventää nykyistä taakkaa ja mahdollistaa samalla sen, että siirtoyhteyksiä voidaan kehittää nopeammin ja paikallisesti järkevämmin. Pienemmän verkon korvaaminen yhdellä isolla voi myös vähentää ympäristövaikutuksia.

Arvoisa herra puhemies! Ehdotetut muutokset luovat myös paremmat pelisäännöt siihen, miten sähköntuotanto liitetään verkkoon. Tulevaisuudessa tuotantolaitosten ei enää tarvitse rakentaa omia johdonpätkiään, vaan sama linja voi palvella useita eri toimijoita. Tämä on järkevää ja kustannustehokasta ja helpottaa verkon suunnittelua. Lisäksi niin sanottu joustava liittymissopimus antaa mahdollisuuden aloittaa toiminta nopeammin, vaikka verkko ei vielä olisi täysin valmis. Tämä on tärkeä uudistus erityisesti uusille investoinneille, jotka eivät voi odottaa vuosia päästäkseen verkkoon — niille investoinneille, joita Suomi juuri nyt tarvitsee.

Arvoisa herra puhemies! Kun sähköä kulutetaan enemmän, järjestelmä on kovilla, ja silloin on vältettävä sitä, että huipputehojen aikana kotitaloudet jäävät pulaan tai hinnat karkaavat käsistä. Arjen vakaus kulutuspiikeissä on tärkeä näkökulma myös kansallisen turvallisuuden kannalta. Sähkömarkkinoiden kehittäminen onkin osa huoltovarmuutta. Kriisin aikana tai kovan kysynnän hetkellä ei sovi, että järjestelmä sakkaa. Nyt tehtävillä muutoksilla varmistetaan, että kapasiteetti ei ole este investoinneille eikä kansalaisten sähkön saamiselle.

Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys helpottaa uusien investointien syntymistä maamme, parantaa sähkön toimitusvarmuutta ja tukee koko yhteiskunnan siirtymää puhtaan energiaan. Tavoitteena on, että mikään puhtaan sähkön tuotantoon tai käyttöön liittyvä hanke ei kaadu verkon kantokyvyn puutteeseen. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

14.20 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Tiivistys lausuntopalautteen pohjalta: hallituksen esittämät muutokset lakiin eivät ole kaikilta osin riittäviä.

Hallitus on sitoutunut oman ohjelmansa mukaisesti ilmastolain tavoitteeseen eli hiili-neutraalisuuteen vuoteen 2035 mennessä. Hallitus näkee energiamurroksen suurena mahdollisuutena Suomelle ja esittää toimia sen edistämiseksi. Tässäkin kohtaa on syytä nostaa

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

esille itäisen Suomen tilanne. Venäjän toimien vaikutukset ja nopeasti heikkenevä väestökehitys itäisessä Suomessa vaikuttavat koko Suomen turvallisuuteen. Suureen osaan maata syntyvät vihreät investoinnit eivät ulotu moneltakaan osin alueellemme. Näihin hankkeisiin sisältyy monia ratkaistavia asioita ja vastakkaisiakin intressejä, mutta ne ovat alueen elinvoiman kannalta tärkeitä. Ilman uusiutuvan energian tuotantoa meille ei tule myöskään uusia energiaintensiivisiä ja työvoimaa tarvitsevia yrityksiä. Näiden yritysten tulo mahdollistaisi nuorten työllistymistä, asettumista alueelle ja alueen elinvoiman palautumista. Ne voisivat mahdollistaa jäämisen kotiseudulle pysyvästi.

Arvoisa puhemies! Sähköjärjestelmissä keskeistä ovat niiden toimivuus ja sähkön riittävyys. Tällä hetkellä arvioidaan, että sähköntuotanto tulisi kaksinkertaistaa seuraavien 15 vuoden aikana.

Suomen hallitus on valmistellut energia- ja ilmastostrategiaa, jonka keskeisenä osana on teollisuuden puhtaan siirtymän ja cleantech-investointien edistäminen sekä uuden toiminnan houkuttelemisen Suomeen. Hallituksen tavoitteena on tarjota yrityksille vakaat ja ennustettavat toimintaedellytykset. Ikävä kyllä hallituksen esitys sähkömarkkinalain muuttamiseksi ei ole riittävä näiden tavoitteiden toteutumiseksi. Energiaviraston valvontamallin muutos ei mahdollista verkkoyhtiöiden kykyä tehdä tarvittavia investointeja sähkömarkkinalain vaatimiin toimitusvarmuuteen ja siirtokapasiteettiin. Tästä seuraa, että verkkoyhtiöt joutuvat vähentämään toimitusvarmuusinvestointeja arviolta jopa viidenneksellä eivätkä ne saavuta toimitusvarmuusvaatimuksia asetettuun määräaikaan mennessä. Näillä investointien leikkauksilla on suuri vaikutus myös muihin toimialan yrityksiin, niiden mahdollisuuksiin työllistää, mikä heikentää erityisesti itäisen Suomen huoltovarmuutta ja sen myötä koko maan kokonaisturvallisuutta.

Arvoisa puhemies! Ala tarvitsee parempaa ja selkeämpää ohjausta uudistettavalta sähkömarkkinalailta. Verkkoyhtiöt edellyttävät parempaa ohjausta sähkömarkkinalainsäädännöltä investointien mahdollistamiseksi. Sääntelyä tulee toteuttaa niin, että verkkoyhtiöt voivat aidosti hyödyntää tukirahoitusta investointien tekemiseksi. Toimiala itse on esittänyt seuraavia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi: toimitusvarmuusinvestointien takarajan siirtäminen vuoteen 2040, mikä mahdollistaisi maltillisemmän hinnoittelupolitiikan sähkönkäyttäjille; mahdollisten alituottojen kumuloidun määrän siirtäminen yli valvontajakson, mikä mahdollistaisi tasaisemman hinnoittelun asiakkaille; sähkömarkkinalainsäädännön selkeämpi ohjaus verkkoyhtiöille vihreän siirtymän ja turvallisuusinvestointien mahdollistamiseksi; sähköverkkosäätelyn toteuttaminen siten, että yhtiöt näkevät tukirahoituksen houkuttelevana investointien tekemiseksi; sähkömarkkinalain lakimuutoksen tulisi sallia yhteisten liittymisjohtojen rakentaminen kolmansien osapuolien toimesta kaupallisena toimintona; Fingridin uuden liittymishinnoittelumallin muuttaminen siten, että se kannustaa toimijoita sijoittumaan myös itäiseen Suomeen ja mahdollistaa teollisuuden kehittymisen siellä; Fingridin toiminnan rajoittaminen siten, ettei se voi omin päätöksin muuttaa aluerajauksia ottamatta huomioon vaikutuksia verkkoyhtiöiden toimintaedellytyksiin, ja jakeluverkkojen haltijan verkkojen kapasiteettitietojen julkisuuden rajaaminen, jottei tieto ole saatavilla esimerkiksi vihamielisille toimijoille, jotka suunnittelevat yhteiskunnan toimintojen lamauttamista. Kaikilla näillä toimilla olisi myönteinen vaikutus itäisen Suomen väestökehitykseen, elinvoimaan ja koko maan kokonaisturvallisuuteen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

14.24 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Kunnioitettu ministeri! Sähkö on suomalaisen yhteiskunnan perustarve. Ilman vakaata ja halpaa sähköä suomalainen yhteiskunta palaa takaisin 1800-luvulle. Sähkön kysynnän ja tuotannon arvioidaan kasvavan merkittävästi vuoteen 2040 mennessä erityisesti vihreän siirtymän tarpeiden vuoksi. Energiamurros asettaa uusia vaatimuksia sähköverkolle.

Hallituksen esitys sähkömarkkinalain uudistamiseksi vastaa näihin haasteisiin vahvistamalla sähköverkon kehittämistä, huoltovarmuutta ja teollisuuden kilpailukykyä. Esityksen taustalla on työ- ja elinkeinoministeriön suurjänniteverkkotyöryhmän ehdotukset. Tavoitteena on integroida kasvava sähköntuotanto ja sähkön kysyntä nykyiseen verkkoon tehokkaasti. Esitys tukee hallitusohjelman linjauksia. Se varmistaa kansallisesti tärkeiden teollisuuskeskittymien sähkönsiirron kohtuullisin kustannuksin, mikä houkuttelee investointeja Suomeen.

Sähköä kuluttavien ja tuottavien suurinvestointien sijoittumista lähekkäin edistetään, jotta kantaverkon pullonkauloja voidaan vähentää. Esimerkiksi tuulivoimaloiden liityntäjohtojen kokoaminen jakeluverkkoyhtiöiden toimesta tehostaa verkon rakentamista ja vähentää turhien rinnakkaisten johtojen tarvetta. Tämä säästää paitsi kustannuksia myös luontoa, sillä keskitetyt liityntäjohtot vähentävät maankäytön tarvetta ja metsien raivaamista.

Lisäksi esitys tuo joustavuutta liittymissopimuksiin sähkömarkkinadirektiivin mukaisesti. Joustavat sopimukset nopeuttavat liittyjien pääsyä verkkoon, kunnes verkon kapasiteetti mahdollistaa pysyvän liittymän. Jakeluverkon haltijoille annetaan mahdollisuus kehittää myös tuotantoa kokoavia verkkoja, ja sähköntuottajat voivat rakentaa yhteisiä liittymisverkkoja ilman erillistä verkkolupaa. Nämä muutokset tukevat erityisesti uusiutuvan energian, kuten tuulivoiman, nopeampaa käyttöönottoa.

Arvoisa puhemies! Suomen talousvyöhyke siirtyy kantaverkon haltijan vastuulle, ja valtakunnan rajat ylittävien sähköjohtojen ja maakaasuputkien hankelupien päätösvalta siirretään valtioneuvoston yleisistunnolle. Tämä vahvistaa strategisten hankkeiden hallintaa ja huoltovarmuutta. Uudistuksen vaikutukset ovat merkittävät. Suurjännitteiset jakeluverkot palvelevat paikallisia tarpeita ilman valtakunnallisia vaikutuksia sähköjärjestelmän käyttövarmuuteen. Toisaalta jakeluverkkoyhtiöiden osaaminen ja taloudelliset resurssit voivat muodostua haasteeksi, sillä suurjänniteverkkojen rakentaminen on vaativaa. Esimerkiksi yhden 400 kilovoltin johdon investointi voi olla suuri pienemmille yhtiöille. Kuitenkin yhdellä korkeamman jännitteen johdolla voidaan korvata useita pienempiä johtoja, mikä vähentää kustannuksia ja ympäristövaikutuksia.

Energiaviraston resurssitarpeet kasvavat uudistuksen myötä. Nämä investoinnit ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta sähköverkko vastaa tulevaisuuden tarpeisiin. Vaihtoehtona olisi jatkaa nykysäätelyllä, mutta se ei ratkaisisi paikallisten verkkojen kehittämisen pullonkauloja.

Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä haluan nostaa esille myös sähkönsiirtohinnot, jotka ovat eri puolilla maatamme ja jopa kunnan eri alueilla hyvin erisuuruiset. Mielestäni kansalaisiamme tässä voimakkaasti kasvavassa tarpeessa on kohdeltava tässä sähköasiassa tasapuolisesti ja turvattava sähkön riittävyys kestäväällä hinnalla ja toimitusvarmuudella. Nykytilanteessa sähköntuottajat rakentavat omia liityntäjohtojaan, mikä johtaa päällekkäisiin investointeihin ja ympäristöhaittoihin. Esitetty uudistus on askel kohti tehokkaampaa, ympäristöystävällisempää ja kilpailukykyistä energiajärjestelmää.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on välttämätön Suomen energiamurroksen ja teollisuuden tulevaisuuden turvaamiseksi sekä on myös huoltovarmuutemme tärkeimpiä asioita. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

14.28 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain muuttamisesta on tarpeellinen ja oikeansuuntainen. Energiakenttä on murroksessa, ja sähkön kysyntä kasvaa tulevina vuosina rajusti. Sähköverkon sääntelyä on päivitettävä, jotta siirtokapasiteetti saadaan vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Sähkönkulutuksen kasvu ei kuitenkaan kohdistu tasaisesti ympäri maata vaan erityisesti Etelä-Suomeen, jossa on suurin osa myös väestöstä, palveluista ja logistiikasta. Alueella sähköä myös käytetään eniten, mutta sitä ei tuoteta yhtä paljon kuin pohjoisessa. Tämä korostaa pohjois—eteläsuuntaisten siirtoyhteyksien merkitystä ja tuo mukanaan haasteita verkkokapasiteetin riittävyydelle.

Arvoisa herra puhemies! Yksi kulutusta merkittävästi kasvattava tekijä ovat suurikokoiset datakeskukset, joita Suomeen on viime vuosina perustettu ja joiden määrä näyttää kasvavan edelleen. Yksi tunnettu esimerkki on Haminan datakeskus, jonka sähkönkulutus vastaa keskikokoista suomalaista kaupunkia. Haminan datakeskuksen energiankulutus on siis jo nyt samalla tasolla kuin esimerkiksi Lahden tai Hyvinkään kokoisella kaupungilla. Datakeskuksilla on toki myös positiivisia vaikutuksia: ne työllistävät etenkin rakennusvaiheessa ja tukevat digitaalista infrastruktuuria. Ne tuottavat kunnille myös kiinteistöveroja ja tuloa, mutta rakennusvaiheen jälkeen työllisyysvaikutukset ovat kyllä marginaalisia. Samaa aikaan ne aiheuttavat myös merkittäviä paineita sähköverkolle, ja niiden vaatimat verkkoinvestoinnit ovat mittaluokaltaan sellaisia, että ne heijastuvat väistämättä koko sähköjärjestelmään, myös kuluttajahintoihin ja muiden toimijoiden liittymismahdollisuuksiin.

Lisäksi on huomioitava, että datakeskusten sijoittumista ohjaa puhdas liiketaloudellinen logiikka: keskuskeskukset valitsevat sijaintinsa sen mukaan, missä sähkö on halpaa ja sääntely ennustettavaa. Tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa kansallista sähköverkkoinfrastruktuuria joudutaan muovaamaan ylikansallisten yhtiöiden tarpeiden mukaan, ei välttämättä suomalaisten kokonaisedun näkökulmasta. Samalla voidaan myöskin esittää kysymys, millaisena maana Suomi halutaan esittää myöskin maailmalla.

On myös tärkeää pohtia datakeskuksiin liittyviä turvallisuusnäkökohtia. Kyse on kriittisestä infrastruktuurista, joka toimii osana globaalia digitaalista verkkoa. Sähkökatkot, kyberuhat tai ulkopuolinen häiriötoiminta voivat vaikuttaa eivätkä vain teknisiin järjestelmiin vaan myös yhteiskunnan toimintavarmuuteen. Sähkömarkkinalain muutos mahdollistaa joustavamman verkon kehittämisen ja helpottaa liityntöjä myös paikallisella tasolla. Tämä on kannatettavaa. Samalla on kuitenkin perusteltua varmistaa, että kaikessa kehittämisessä huomioidaan kokonaisuus — energiatarpeen jakautuminen, infrastruktuurin kuormitus, kustannusten oikeudenmukainen jakautuminen sekä huoltovarmuus ja turvallisuus — ja sitten kun tehdään johtokäytäviä, niin on myöskin hyvä huomioida maanomistajat ja omaisuudensuoja sitä kautta.

Arvoisa herra puhemies! Tämä on askel kohti joustavampaa ja tehokkaampaa sähköverkkoa, mutta samalla meidän on pidettävä silmällä sitä, mihin suuntaan kehitys vie. Kun puhumme kymmenien tai satojen megawattien uusista kulutuskohdeista, kuten datakeskuk-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

sista, on myös keskusteltava avoimesti siitä, kenen ehdoilla sähköjärjestelmää rakennetaan ja ketä se lopulta palvelee. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

14.33 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia maan hallitukselle. Tämä laki on hyvä, se on oikeansuuntainen askel järkeviin kantaverkkoihin, järkeviin siirtolinjoihin.

Meillähän on ollut se tilanne, että jos esimerkiksi tuulipuistoja tulee vierekkäin, ei ole kyse siitä edes, että heitä velvoitettaisiin tekemään yhteiset siirtolinjat, vaan siitä, että he eivät ole voineet tehdä yhteisiä siirtolinjoja. Tämä on täysin järjetön suuntaus ollut. Me emme edes laske näitä metsäkatoalueita, joita näitten sähkölinjojen alle on tullut. Emme laske niitten ilmastovaikutuksia tai niistä ei ole ollut velvoitetta juurikaan korvata, jolloin on pirstottu suomalaisia metsiä aivan turhaan. Tämä lainsäädäntö osaltaan vähentää tätä pirstoutumista, vähentää todellista metsäkatoa, ja siksi se on erittäin hyvä.

Aion tässä puheessa puhua kuitenkin muutenkin vähän näistä sähköverkoista. Edustaja Koskela tuossa nosti yhden merkittävän ongelman, sen ongelman, että vihreän siirtymän investoinnit tapahtuvat toisaalla, usein rannikkokaupungeissa etelässä, ja sitten sähköntuotanto tapahtuu muualla. Jotta emme olisi kuten Kongon tasavalta, jossa omistajien oikeuksia poljetaan ja bisnestä tehdään pelkästään yrittäjien ehdoilla, meidän tulisi miettiä tätä koko sähkönsiirtoasiaa uudelleen. Tilanne on se, että kun esimerkiksi tuulipuistoja tehdään, niihin kunta pääsee vaikuttamaan ja kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan, mutta näihin johtokäytäviin, joita lunastuslailla lunastetaan, ei oikeastaan kunnalla ole minkään tyyppistä sananvaltaa. Joskus silloin, kun ne ovat puiston yhteydessä, voidaan vaatia esimerkiksi erilaisia asianmukaisia korvauksia ja vähän sanoa, että kaavapäätöstä, kaavaratkaisua, ei tule, jos tätä ei huomioida, mutta esimerkiksi kantaverkko menee juuri siitä, minne se on suunniteltu, olipa siellä kunnan kannalta esimerkiksi merkittävää matkailutoimintaa tai ei. Näin on käymässä esimerkiksi Konneveden kunnan kohdalla. Siksi mielestäni kuntien pitäisi pystyä vaikuttamaan sekä pienempiin, alle 400 kilovoltinkin linjoihin, mutta myöskin ihan siihen kantaverkkoon, jota nyt rakennetaan sitten, toista, ihan tämän kulutuksen ja sähköntuotannon epätasapainon vuoksi.

Sen lisäksi lunastuskorvaukset olisi pitänyt ottaa jo tähän lunastuslakiin ehdottomasti mukaan. Olen tosi pahoillani, että juuri näitä nauhamaisia lunastettavia alueita eivät koske samat menettelyt kuin muuta maa-aluetta, niin että sitä arvoa voitaisiin määrittää muun lähellä tapahtuvan arvon mukaisesti. Vaadin, että tähän on tultava uusi, toinen lainsäädäntö.

Sen lisäksi ylipäätään kannattaisi miettiä, mikseivät esimerkiksi nämä erilaiset datakeskukset voisi sijoittua sinne, missä sitä sähköä on. Jos eri yritykset, oli kyse sitten tuulivoimayhtiöistä, jotka tuottavat sähköä, tai näistä vihreän siirtymän investointien tai datakeskusten tai vastaavien yrityksistä, joutuisivat kustantamaan osan siitä kantaverkon hinnasta, paljon suuremman osan kuin mitä kaikki me veronmaksajina joudumme kustantamaan, niin silloin tässä olisi samantyyppinen insentiivi, kannuste, vähän kuin sote-alueilla pitäisi olla, että ei kannata keskittää niitä palveluja, jos taksimatkat joutuisi maksamaan se palvelunjärjestäjä, mutta nyt kun ne yleisesti maksetaan, niin keskittäminen on helpompaa. Nyt kun yleisesti maksamme näitten kantaverkkojen kustannukset ja niistä ei vielä makseta asianmukaisia korvauksia eivätkä kunnat voi siihen vaikuttaa, niin niitä vedetään aika mie-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

livaltaisesti. Toivoisin myös tähän asiaan lainsäädäntömuutosta, mutta kiitän ministeriä ja maan hallitusta tästä esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.38 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että sähkönsiirtolinjat laitetaan ajan tasalle ja nykyaikaisiksi. Näin ollen tietenkin säästetään myös pinta-alaa. Mutta ongelma tässä valtavassa sähköbuumissa on, että kun nyt aletaan kaupunkeja lämmittää sähköllä lämmitettävillä kattiloilla ja sitten rakennetaan uusia datakeskuksia, jotka pahimmillaan syövät aivan valtavasti sähköä, tuommoisella 200 megan teholla voimia, niin sähköä tarvitseva datakeskus syö sähköä todella ison kaupungin verran.

Otetaanpa yksi esimerkki, miten tyhjän päällä on suomalainen energiapolitiikka: Olkiluoto ykkösen tuottaa sähköä noin seitsemän terawattituntia, ja saman verran kakkonen, ja kymmenen terawattia tuottaa tämä kolmonen, joka on kaikkein suurin. Nyt kun katsotaan näitä tehoja, niin Inkooseen ollaan suunnittelemassa vetyterästehdasta, jonka sähköön tarvitaan yhdeksän terawattituntia. Kokkolaan sitten on tulossa tämä alumiinitehdas, joka tarvitsee valtavan määrän sähköä, sekin seitsemän terawattia. Koko Suomen sähkönkulutus vuonna 2024 oli 83 terawattituntia. Elikä kaikkea tätä valtavaa sähkönsäilytystä, joka datakeskuksiin tulee, emme pysty toimittamaan. Datakeskukset eivät voi käyttää tuulivoimaa. Ne tarvitsevat sen tasaisen sähkönsäilytystä, joka tulee jatkuvasti tasaisesti, tasaisella teholla, hyvällä ja oikealla jännitteellä ja oikealla taajuudella, eli sähkönsäilytys pitää olla priimaa. Tuulimyllyillä ja aurinkokennoilla ja muilla tällaisilla ei pysty sitä tekemään kunnolla, ja sitten ne sanktiot ovat varmasti kovia, jos sähkönsäilytys laatu ei ole hyvä.

Nyt sitten, kun on hurahdettu tähän datakeskushommaan, niin kannattaisi kaikkien meidän muistaa, että ne ovat ulkomaisella pääomalla tehtäviä keskuksia. Halli toki, minne se tulee, rakennetaan kotimaisella, suomalaisella työvoimalla. Jos se tuottaa voittoa, niin kuin tietenkin tuottaa, niin se menee Suomesta pois varmasti, ja työvoimakin aika pitkälti varmasti tulee ulkomailta. Suomalaista työvoimaa siellä on kovin vähän.

Jos joku siitä hukkalämmöstä nauttii, niin on muuten pikkuisen kallista hukkalämpöä, koska samaan aikaan kun me annamme tämän ydinvoiman, sähkönsäilytys edullisesti näille datakeskuksille — kuten Google tänne rakentaa, taitaa olla kolme tällä hetkellä rakenteilla — niin mistä, hyvät ystävät ja arvoisat kollegat, te saatte sitten sähkönsäilytys näille meidän tavallisille suomalaisille yrityksille? Eivät datakeskukset tuota mitään lisäkasvua. Jos Suomi meinaa velkansa maksaa, niin meidän pitää luoda semmoista teollisuutta, joka luo uutta. Sen uuden kasvun varaan me voimme jotain rakentaa. Datakeskus ei tuota mitään uutta. Ystäväni kirjoitti siitä erään kolumninkin erääseen lehteen. Hän totesi, että siellä datakeskusten muistiyksiköissä pyörii pitkälti lähinnä pelejä ja aikuisviihdettä. Sitäkin sieltä varmaan löytyy. Mutta onko tässä mitään järkeä, että me palvelemme ulkomaisia yhtiöitä, jotka syövät meidän edullisen sähkönsäilytys, ja sitten kotitaloudet maksavat aivan älyttömiä hintoja, kun talvella joudumme turvautumaan Nord Poolista ostettavaan sähkönsäilytys?

Tässä talossa olen muutaman kerran kertonut esimerkin eräästä pohjoiskarjalaisesta ihmisestä, joka soitti minulle reilu vuosi sitten talvella, että hänen eläkkeensä oli 980 euroa, ja kun sähkölasku oli paukahtanut edellisenä päivänä postissa, se oli 890 euroa — sen tautta, kun Nord Poolista ostetaan sitä piikkisähköä. Hänellä oli tämä pörssisähkö tietenkin, ikävä kyllä. Tämähän lopettaa Suomesta kaiken tuotannollisen toiminnan, kun sähkönsäilytys hinta nousee tuollaisiin lukuihin. Tiedän yhden sahan muun muassa siltä talvelta, kun sahan

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

johtaja sanoi, että ei heidän kannata sahata lankkua eikä lauttaa eikä höylätä niitä eikä kuivata niitä, koska sähkön hinta on niin älytön. Saha seisoi. Ja yksi maanviljelijä sanoi myös, että kun hänellä on lehmä, iso maatila, jossa on lypsyrobotit sun muut, niin ei pysty enää, ei kannata — pitäähän lehmät lypsää, totta kai ne pitää lypsää, mutta jokainen litra, minkä hän lypsää, tuottaa tappiota.

Jos me kuvitellaan, että tällä datakeskushuomalla ja näillä valtavilla vetyterästehtailla tähän maahan tehtäisiin jotakin uutta, niin sillä me lopetamme tästä maasta sen tuotannollisen teollisuuden, joka luo uutta. Datakeskukset eivät luo mitään uutta. Olen erittäin huolissani tästä innosta, millä me näitä hommia tehdään. Kukaan ei tunnu kiinnostuvan siitä, kuka tämän sähkön tekee. Jos tehdään uusia ydinvoimaloita, siihen tarvitaan noin kymmenen vuotta aikaa luvitukseen, rakentamiseen ja kaikkeen siihen proseduriin. Se kestää noin kymmenen vuotta. Kansakunta velkaantuu hurjan vauhdilla, eikä ketään tunnu kiinnostavan, saisimmeko käyttää nämä itse tuottamamme sähköt suomalaisten hyväksi eikä tukemaan jotain Googlea, joka ei kissan vertaa välitä suomalaisista. Kyllä me täällä tietysti Googlella voimme katsella auton hintoja ja vähän muutakin, päivän lehtiä, mutta ei niistä mitään elintasoja meille tule. Se on jossakin siellä Palo Altossa Yhdysvalloissa se pääpaikka, Yhdysvaltain länsirannikolla. Heidän miljardeikseen nämä menevät, eivät suomalaisien kukkaroon. Ihmettelen tätä intoa. Toivon, että jossakin laskutaitoa harrastettaisiin edes ilta-aikaan. Sitä hartaasti toivon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

14.44 Janne Jukkola kok: Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille ja hallitukselle tämän lain tuomisesta eduskuntaan. Tämä esitys ei ole pelkkää teknistä hienosäätöä. Tässä puhutaan siitä, millä ehdoilla Suomessa tuotetaan sähköä jatkossa ja kenelle hyödyt kuuluvat.

Esitys mahdollistaa sen, että energiaa voidaan tuottaa, varastoida ja käyttää myös paikallisesti. Tämä on iso asia koko Suomelle ja erityisesti maaseudulle. Maatilat, pienyritykset ja kyläyhteisöt voivat yhdessä rakentaa energiayhteisöjä, joissa sähköä tehdään omaksi hyödyksi eikä aina pelkästään verkkoon vietäväksi. Tuulivoiman osalta on selvää, että hyötyjen on kuuluttava ennen muuta alueille, joilla voimalat seisovat, koska myös mahdolliset haitat, kuten siirtolinjat, tulevat näille samoille alueille. Tämä esitys tukee näin paikallista omistajuutta. Se tarkoittaa verotuloja, työpaikkoja ja investointeja sinne, missä energiaa tuotetaan.

Esimerkiksi Keski-Pohjanmaalla tämä on arkipäivää. Alueella on vahvaa osaamista energiantuotannossa, ja nyt tarjoutuu mahdollisuus viedä sitä eteenpäin niin, että hyöty jää entistä paremmin alueelle. Tuulivoimaa rakennetaan, biokaasuhankkeita kehitetään ja sähköä varastoidaan — juuri niitä ratkaisuja, joita tämä asetus tukee.

Lisäksi esitys tukee huoltovarmuutta. Hajautettu tuotanto ja varastointi tekevät sähköjärjestelmästä vakaamman. Se on osa meidän kokonaisturvallisuuttamme, ja siihen pitää suhtautua sen vaatimalla vakavuudella. Tämä esitys, joka tukee myös yrittäjyyttä, vahvistaa maaseutua ja parantaa huoltovarmuutta, on siksi kannatettava.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.46 Sara Seppänen ps: Arvoisa herra puhemies! Yhteiskunnan sähköistyminen ei ole vähentymässä vaan päinvastoin. Hallitus esittää sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkina-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

lain muuttamista. Tämän esityksen tavoitteena on vastata kasvavaan sähkönkulutukseen ja -tuotantoon sekä varmistaa, että sähköverkkomme pystyy vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin. Esityksessä ehdotetaan muun muassa kantaverkon haltijavastuun laajentamista ja joustavien liittymissopimusten mahdollistamista. Tämä on tärkeää, jotta voimme integroida lisääntyvän uusiutuvan energian tuotannon ja varmistaa sähkön toimitusvarmuuden koko maassa. Sähkö on elinehto, ja huoltovarmuus on tämän päivän sana myös näiden sähköverkkojen osalta.

Esitys tuo myös taloudellisia säästöjä verkkoyhtiöille ja edistää kilpailua sähköverkkopalveluissa. Lisäksi esitys tukee puhtaan siirtymän toteutumista ja vähentää verkon rakentamisen maankäyttöä, ja tästä luonto kiittää. Esitys vahvistaa kaiken kaikkiaan Suomen sähköverkkojen valmiutta kohdata tulevaisuuden haasteet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

14.47 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Tämä esitys on todella hyvä. Edustaja Koskela toi täällä esille yhden semmoisen erityispiirteen Suomen sähköntuotannossa ja -kulutuksessa, mikä pitää kyllä ottaa vakavasti, ja se on se, että meillä on Etelä-Suomessa erittäin paljon kulutusta mutta vähän tuotantoa. Se raja voidaan ehkä vetää jonnekin Tampereen korkeudelle.

Tärkeintä olisi nyt saada oikeasti kulutusta lisää Suomeen, ja datakeskukset ovat aivan erinomainen esimerkki siitä, mihin kannattaa investoida. Voi olla, että jonkun mielestä niissä on tietoturvaongelmia, mutta itsessään esimerkiksi TikTok ei ole vaarallinen. Jos datakeskuksia sijoitetaan sitten tuonne Itä-Suomen puolelle, ne lisäävät juuri sitä sähkönkulutusta, ja silloin kiinnostus sähköntuotannon lisäämiseen lisääntyy samalla kertaa. Eli mielestäni näitä ei pitäisi asettaa vastakkain eikä nähdä ikään kuin uhkakuvana, vaan näitä oikeasti pitää viedä eteenpäin. Se on Suomen etu, koska meillä on kylmä ilmasto, ja silloin se investointi meille on houkutteleva. Sähkön hinnassa meillä on yksihintajärjestelmä — päinvastoin kuin Ruotsissa — joka sekin on kuluttajien kannalta hyvä, ja Suomessa pitää nimenomaan pitää tämä yksihintajärjestelmä.

Yksi asia, mikä näillä datakeskuksilla on ilman muuta, ja luulen, että asiantuntijat tietävät sen tarkemmin, on se, että he itse huolehtivat varavoimasta silloin kun sitä sähköä tarvitaan, ja meillä varastoidaan jo tänä päivänä sähköä aika isoihin ikään kuin akkukombinaatteihin. Tämä kehitys tulee jatkumaan, ja siinä pitäisi mielestäni, kuten edustaja Autto on useaan kertaan täällä maininnut, pitää yllä myös vesivoiman lisäämistä Suomessa. Siin on eri mekanismeja olemassa, ja kansanedustajien ei kannata insinööreiksi ruveta, kun eivät siinäkään asiassa varmasti onnistu. Se, että me vastustetaan ja nähdään uhkakuvia näissä asioissa, ei edistä Suomen taloudellista hyvinvointia, eikä se edistä investointeja Suomeen.

Mitä tulee siihen pelkoon, jota ehkä itsekin joskus olen esittänyt, että joutuvatko sitten alueen kansalaiset maksamaan sähkönsiirtomaksujen korotuksena sen, tehdään sähköverkon voimistamisia, niin minulla on se käsitys, että Fingrid pystyy hyvin ja oikeudenmukaisesti kohdentamaan sähkönsiirtorasituksen sille, joka paljon kuluttaa sitä sähköä. Mitä enemmän datakeskus kuluttaa sähköä, sitä enemmän se joutuu tyyppiluokituksen kautta maksamaan sähkönsiirrosta sähköyhtiölle, jolla sen jälkeen on sitten tietenkin rahaa investoida eteenpäin.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Eli tämä on tämmöinen iso kokonaisuus, jota mielestäni Suomessa pitää viedä eteenpäin. On tärkeätä, että lainsäätäminen pysyy mukana tässä kehityksessä, ja sitähän tämä hallituksen esitys nytten toteuttaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle nyt varattu aika on päättymässä. Annan vastauspuheenvuoron ministerille, ja mikäli listalle jää pitämättömiä puheenvuoroja, niin keskustelua jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Multala, olkaa hyvä, kolme minuuttia.

14.50 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Kiitos keskustelusta. Varsinaisesti kysymyksiä esitykseen ei juurikaan tullut muuten kuin ehkä kommentteja ja kehuja, että on aivan oikeansuuntainen. Joitakin lisätoiveitakin toki esitettiin.

Muutamiin näihin muihin keskustelunaiheisiin, joita tässä käytiin läpi:

Edustaja Eestilä on aivan oikeassa siinä, että näillä datakeskuksilla on merkittävä rooli, kun sähköntuotantoinvestorit pohtivat, halutaanko tai kannattaako lisätä sähköntuotantoa Suomeen. Silloin sellainen kulutusta lisäävä investointi voi nimenomaisesti olla tämä laukeava tekijä siinä, että satsataan myös lisätuotantoon. Nyt tämä esitys sitten taas mahdollistaa sen, että näitä tuotanto- ja kulutusinvestointeja voi entistä helpommin asettaa toistensa lähelle, eikä tarvita niin pitkiä siirtymäverkkoja, ja toisaalta sitten näitä järeämpiä verkkoja voivat päästä rakentamaan myös muut kuin Fingrid eli paikalliset verkkoyhtiöt.

Ja myöskin tiettyjä tällaisia, voi sanoa, sisäisiä verkkoja, josko niin kutsutaan, voi tehdä ilman tätä verkkolupaa, eli silloin voidaan tehdä ikään kuin myöskin näitä tuotanto- ja kysyntäinvestointeja tai vaikkapa varastoa ikään kuin saman liittymän sisälle ja sitten vain sieltä yksi liittymä rakentaa kantaverkkoon. Eli tämä mahdollistaa nimenomaisesti nyt monella tavalla sitä, että meillä ensinnäkin on järkevä sähköjärjestelmä niin tuotannon kuin kulutuksen osalta mutta sitten toisaalta myös näitä siirtoyhteyksiä voidaan rakentaa kustannustehokkaasti.

Tuossa kun esittelin tätä esitystä, niin toin esille myös niitä muita asioita, mitä hallitus tekee, muun muassa skaalaa ylöspäin miljardilla Fingridin investointikykyä tulevien vuosien aikana, mikä osaltaan myös parantaa tätä siirtoverkkokokonaisuutta. Itse ajattelen myös niin, että on hyvä asia, että pohtisimme sitä, millä tavalla saisimme vielä kannustavammaksi tämän kohtelun suurten sähkönkuluttajien osalta — kuten vaikkapa datakeskuksen — erilaisia joustoja tarjoamalla ja hukkalämpöä hyödyntämällä tai niin, että rakennetaan toimintaa energiatehokkaasti ja voidaan siitä myös paremmin hyötyä. Se olisi ehdottomasti järkevää.

Sitten kuitenkin mitä tulee vielä tähän esitykseen ja joihinkin niihin lisätoiveisiin, mitä tässä esitettiin, niin tässä on koko ajan huomioitava myös se, että vaikka sähköverkossa tehdäänkin tällaista tietynlaista vastuunjaon uudistamista, niin se on kuitenkin luonnollinen monopoli. Sen vuoksi täällä esimerkiksi nostetuissa ajatuksissa siitä, että olisi tämmöisiä kaupallisia verkkoja, näen kyllä riskejä, ja olen hieman ehkä yllättynytkin, että tällainen esitys sieltä keskustan suunnalta tuli. Ehkä en ihan syvällisesti ymmärtänyt sen lopullista tarkoitusta, [Anne Kalmarin välihuuto] mutta ajattelen, että tällä esityksellä nimenomaan me voimme varmistaa sen, että sähkönkäyttäjät — olivat ne sitten teollisuutta tai yksityisiä kotitalouksia — pystyvät kuitenkin huolehtimaan siitä, että näitä investointeja tehdään kustannustehokkaasti siten, että lopulliselle sähkönkäyttäjälle ne siirtokustannukset eivät kohtuuttomasti nouse. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n tekoälyasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi Hallituksen esitys HE 46/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan ja sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.54 Elinkeinoministeri Wille Rydman (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhe-
mies! Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut yhteistyössä muiden ministeriöiden
kanssa hallituksen esityksen EU:n tekoälyasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi. Asetuk-
sen kansallinen täytäntöönpano on jaettu kahteen eri vaiheeseen, ja tässä esityksessä on
kyse asetuksen täytäntöönpanon ensimmäisestä vaiheesta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta
sekä muutettaviksi eräitä voimassa olevia lakeja liittyen esimerkiksi tuotteiden markkina-
valvontaan ja sakon täytäntöönpanoon. Ehdotettavat lait on tarkoitettu tulemaan voimaan
2. päivä elokuuta kuluvaan vuoteen alkaen.

EU:n tekoälyasetus tuli voimaan elokuussa 2024, ja sitä aletaan soveltaa vaiheittain.
Asetus on lähtökohtaisesti suoraan sovellettavaa EU:n jäsenvaltioissa mutta edellyttää täy-
dentävän kansallisen lainsäädännön antamista. Asetus velvoittaa jäsenvaltiot nimeämään
toimivaltaiset markkinavalvontaviranomaiset tekoälyjärjestelmille, ilmoitetuista laitoksista
vastaavat viranomaiset sekä keskitettynä yhteyspisteenä toimivan viranomaisen asetuk-
sen tarkoituksia varten 2. päivä elokuuta kuluvaan vuoteen mennessä. Lisäksi jäsenvaltioiden
tulee säätää asetuksen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista samaan määräaikaan
mennessä.

Esityksessä nimettäisiin tekoälyjärjestelmiä koskevat toimivaltaiset viranomaiset ja sää-
dettäisiin seuraamuksista tekoälyasetuksen edellyttämällä tavalla. Tekoälyjärjestelmien
markkinavalvontatehtävät hajautettaisiin kymmenelle eri viranomaiselle usean eri minis-
teriön hallinnonalalla. Muun muassa tietosuojavaltuutetulle, Liikenne- ja viestintävirastol-
le sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle eli Tukesille esitetään tekoälyjärjestelmien
markkinavalvontatehtäviä. Viranomaiset vastaisivat erityisesti suuririskisten tekoälyjär-
jestelmien, kiellettyjen tekoälykäytänteiden ja avoimuusvelvoitteiden kohteena olevien te-
koälyjärjestelmien markkinavalvonnasta. Syynä markkinavalvontatehtävien hajauttamis-
elle usealle eri viranomaiselle on se, että nykyisin tuotteiden markkinavalvonta on myös
hajautettu usealle viranomaiselle Suomessa. Ilmoitetuista laitoksista vastaavien viran-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

omaisten tehtävät olisi myös hajautettu usealle eri viranomaiselle, koska kyseiset viranomaiset vastaavat myös nykyisin tiettyjä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista.

Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään keskitetyn yhteyspisteen tehtävää tekoälyasetuksen tarkoituksia varten. Keskitetyn yhteyspisteen tehtäviin kuuluisi esimerkiksi tekoälyasetuksen toimeenpanoon liittyvä viranomaisyhteistyö ja sen koordinointi, yhteydenpito EU:n yhteistyöelimiin sekä tekoälyjärjestelmiä koskevan asiantuntijatuen tarjoaminen kansallisille viranomaisille.

Esityksessä säädettäisiin viranomaisten toimivallasta määrätä seuraamuksia tiettyjen laissa yksilöityjen tekoälyasetuksen säännösten rikkomisesta. Seuraamukset voisivat kattaa markkinavalvonnan toimenpiteet sekä seuraamusmaksut. Esityksessä perustettaisiin tekoälyjärjestelmien valvonnan seuraamusmaksulautakunta Liikenne- ja viestintäviraston yhteyteen. Seuraamusmaksulautakunta koostuisi markkinavalvontaviranomaisten nimeämisestä edustajista. Seuraamusmaksulautakunnalla olisi toimivalta määrätä seuraamusmaksut, joiden määrä ylittää 100 000 euroa. Yksittäiset toimivaltaiset viranomaiset määräsivät kuitenkin tämän määrän alittavat seuraamusmaksut.

Tekoälyjärjestelmiä koskevan viranomaisvalvonnan alkaminen tekoälyasetuksen rikkomisesta varmistaa, että markkinoille tuotavat tekoälyjärjestelmät ovat turvallisia ja kunnioittavat perusoikeuksia. Siten esitys voi johtaa luottamuksen vahvistumiseen tekoälyjärjestelmiä kohtaan. Esitys voi mahdollisesti vaikuttaa heikentävästi yritysten mahdollisuuksiin asettaa tekoälyjärjestelmiä markkinoille ja siten luoda yrityksille markkinoille tulon esteitä. Selkeän ja ennakoitavan oikeustilan voidaan kuitenkin toisaalta katsoa edistävän tekoälysektorin yritysten kilpailukykyä ja innovointia.

Esityksellä lisätään usean eri viranomaisen valvontatehtäviä liittyen tekoälyjärjestelmiin. Uusien viranomaistehtävien on tunnistettu vaativan resursseja henkilöstövuosien lisäämiseen ja osaamisen kehittämiseen, valvontaa varten sekä tietojärjestelmien ja rekisterien kehittämiseen ja niiden ylläpitämiseen. Esityksen valmistelun aikana asianomaisilta viranomaisilta on pyydetty arvioita siitä, mihin ja missä määrin asetuksesta johtuvien valvontatehtävien katsotaan vaativan resursseja. Viranomaisten toimittamiin arvioihin liittyy edelleen merkittäviä epävarmuuksia johtuen muun muassa tekoälyasetuksen voimassaolon ja sen toimeenpanon aikaisesta vaiheesta.

Tekoälyasetuksen soveltamisen alkaminen porrastetusti jaksottaa asetuksen kansallisen toimeenpanon vaikutuksia valtiontaloudelle. Esimerkiksi suuririskisten tekoälyjärjestelmien valvonta alkaa porrastetusti vuosina 2026 ja 2027, mikä antaa myös aikaa viranomaisille valmistautua tuleviin valvontatehtäviin. Sen sijaan viranomaisten antamaan ohjeistukseen ja neuvontaan panostettaisiin etupainotteisesti jo ennen valvonnan alkamista. Tekoälyasetuksen kansallisen toimeenpanon edellyttämät viranomaistehtävät rahoitetaan toimeenpanon ensivaiheessa olemassa olevia resursseja uudelleenkohdentamalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä. [Oras Tynkkynen pyytää vastauspuheenvuoroa] — Puhujalista on siinä määrin lyhyt, että emme nyt avaa debattia.

15.00 Miapetra Kumpula-Natri sd: Arvoisa puhemies! Kiitos, ministeri, esittelystä. Itselleni tämä on odotettu päivä, kun kerkesin Euroopan parlamentin puolella osallistua asetuksen tekemiseen. Sehän tuli voimaan jo viime vuoden elokuussa, mutta siinä on monta käytännönsäätöä, joista odotetaan vielä erikseen komission tarkentuvia ohjeita, ja sitten

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kansallinen toimeenpano, josta nyt tehdään tämä säätelypuoli viranomaistyöstä, kuka vastaa mistäkin.

Tärkein viestini on, että tarvitsemme kasvuloikkaa kehittyvällä teknologialla, ja tekoälyn mahdollistaminen on yksi mahdollisuus saada kasvua myös Suomeen, kokonaiseen Eurooppaan. Pitkään aikaan ei ole otettu loikkia, kuten sähkön tulo tai automatisaatio, ja nyt on mahdollisuus johonkin uuteen. Euroopassa halusimme kuitenkin varmistaa, että markkinoille tulevat ja käyttöön otettavat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisen turvallisuutta, terveyttä tai perusoikeuksia. Teknologinen kehitys on todellakin niin nopeaa, että kaikista näistä nähdään myös jo esimerkkejä, mitä on käynyt, mitä olisi voinut paremmin tehdä. En missään nimessä enää jaksaisi keskustelua siitä, säädelläänkö vai ei. Siihen olen jo kyllästynyt, sillä näemme, että hyvä säätely, onnistunut hallinto, voi viedä eteenpäin kehitystä positiivisella tavalla.

Hyvästä hallinnosta, josta esitetään toive, tämän hallituksen esityksen yleinen kohta on juuri se, miten meidän viranomaistoiminta asettuu tähän tekoälyasetukseen, jossa vaaditaan viranomaisilta myös neuvontaa pk-yrityksille, jotta tämä hallinto menisi sutjakkaasti ja tekoälyasetuksen noudattaminen toimisi. Siellä myös vaaditaan raporttien vastaanottoa, ja myöhemmin syksyllä saamme esityksen nyt lausunnolla olevista sandboxeista elikkä vähän sinne rajamaille osuvista mahdollisuuksista innovoida.

Yleisesti olin aika kauhistunut, kun luin joskus netistä kaivamalla tiedon hallituksen kategoriamaisesta kirjauksesta talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa, että EU:sta tuleviin hallinnon lisävaatimuksiin ei osoiteta resursseja. Sehän on aivan päätöntä. Tässä voidaan mennä tosi isosti pieleen, jos tekoälyneuvontaan ei osoiteta resursseja, jos tekoälyhallinnon ilmoituksiin ei osoiteta resursseja. Eli kaikki, mitä joudutaan tekemään tämänkin asetuksen takia, että ihmisillä on käytössä luotettava ja turvallinen tekoäly, jää jumittamaan hallintoon, ja sen riskin minimoimiseksi ajattelen, että meidän talousvaliokunnassa, joka päävaliokunnaksi tässä tulee, on tehtävä kaikkemme, että pienennämme sitä. Toki budjettikysymykset ovat erikseen, mutta hallintomallin tulee toimia. Se, että tällä voitaisiin varmistaa, että tekoälyjärjestelmiä kehitetään ja käytetään ihmiskeskeisellä ja luotettavalla tavalla, voidaan suojautua haitallisilta vaikutuksilta ihmisen terveyteen ja turvallisuuteen ja perusoikeuksiin, ei ole turhaa säätelyä, ja meidän täytyy yrittää selvittää kansallisesti niin hyvin, että me saamme Suomessa vielä muitakin maita reippaamman loikan tekoälyn hyödyntämiseen.

Yksi kohta, joka itseäni kiinnostaa — ja olen ymmärtänyt, että hallitusohjelmassakin on sinne päin tehty — on tekoälyn mahdollinen käyttö julkisen sektorin päätöksenteossa reaaliaikaisesti. Enkä mitenkään odota, kun ministerin päivät ovat lehtitietojen mukaan kovin lyhyet kuten koko hallituksellakin ja tämä asia on isompi kuin yhden hallituskauden asia, koska se sivuaa läheisesti jo vaikkapa virkavastuuta ja montaa muuta, mutta tämän työn käynnistäminen olisi minusta Suomelle erinomaisen tärkeää: valtiosääntöoikeuden analysointi ja teknologian kehityksen pohtiminen ja muun eteenpäinvieminen, että jonain päivänä olisimme valmiita myös julkisessa päätöksenteossa hyödyntämään turvallisesti, luotettavasti uutta tekniikkaa. Itse insinöörinä ja pitkään tekoälyasioita harrastaneena joskus vertaan, mistä on kyse. Muistan vielä, kun yritykset ja yhdistykset pitivät strategiakokouksen, että otetaanko internetsivut käyttöön vai ei. Mieltikääpä tänä päivänä jotain, mikä ei ole internetissä mitenkään. Tästä tulee meille työkalu, ja nyt tärkeää on, että tekoäly tulee joka paikkaan ja tulee oikealla tavalla.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Arvoisa puhemies! Neuvonta ja hyvä hallinto, resurssit viranomaistoiminnan hyväksi toimimiseksi ovat oleellisia. Mikäli resurssit jäävät pahasti vajaiksi, hinta kertaantuu tekoälyn käyttöönottamattomuutena, ja se rajoittaa kasvua, ei säätely itse.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.05 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu herra puhemies! Tekoäly on tullut jäädäkseen. Se auttaa meitä kirjoittamaan, laskemaan, kääntämään, suunnittelemaan, arvioimaan, ja se tekee sen usein nopeammin ja tehokkaammin kuin ihminen. Samalla sen käyttö tuo mukanaan kysymyksiä, joihin lainsäätäjän on vastattava ajoissa. Siksi on hyvä, että hallitus tuo eduskuntaan esityksen, jolla säädetään tekoälyn käytöstä ja valvonnasta Suomessa osana EU:n yhteistä asetusta.

Arvoisa herra puhemies! Tämän esityksen taustalla on Euroopan unionin tekoälyasetus, joka tuli voimaan viime vuonna. Sen tarkoituksena on suojella ihmisten terveyttä, turvallisuutta ja perusoikeuksia. Asetus kieltää haitallisimmat tekoälyn käyttötavat, kuten järjestelmät, jotka voisivat seurata, manipuloida tai syrjiä ihmisiä. Lisäksi niin sanotuille korkean riskin järjestelmille, esimerkiksi viranomaistoiminnassa tai turvallisuudessa käytettävälle tekoälylle, asetetaan tiukemmat vaatimukset. On meidän tehtävämme varmistaa, että nämä säännöt toimivat myös Suomessa.

Arvoisa herra puhemies! Suomessa valvonta on hajautettu eri viranomaisten kesken. Traficom toimii koordinoivana viranomaisena, mutta kukin toimialaviranomainen, kuten poliisi, Tulli tai Rajavartiolaitos, vastaa omasta alastaan. Tämä on järkevä ratkaisu siksi, että tekoäly ei ole yksi asia, vaan sillä on erilaisia käyttötarkoituksia aina terveydenhuollosta rikostutkintaan ja rajavalvontaan. Siksi on tärkeää, että myös toimialaviranomaisia koskeviin lakeihin lisätään säännökset, joiden avulla viranomaiset voivat käyttää sallittuja tekoälyratkaisuja esimerkiksi rikosten ennaltaehkäisyyn tai riskien arviointiin. Yhtä tärkeää on, että tekoälyn käyttöä valvotaan ja sen rajat ovat selvät.

Arvoisa herra puhemies! Kun tekoälyä käytetään viranomaistyössä, se pitää tehdä avoimesti ja vastuullisesti. Tämän lain tarkoitus on auttaa rakentamaan luottamusta. Kyse ei ole tekoälyn vastustamisesta vaan laista, joka mahdollistaa tekoälyn käytön yhteiskuntaamme ehdoilla ja meille sopivalla tavalla. Tekoälyn hyötyä ei saavuteta, jos sen käyttö tuntuu kansalaisista epävarmalta tai pelottavalta.

Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on osa sitä työtä, jolla rakennamme turvallista ja toimivaa digitalisaatiota maahamme. Se ei rajoita innovaatioita vaan ohjaa ne vastuulliseen suuntaan. Me tarvitsemme tekoälyä mutta vielä enemmän tarvitsemme selkeitä sääntöjä, jotka suojaavat niin yksilöä kuin yhteiskuntaamme.

Kannatan hallituksen esitystä. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

15.09 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Esityksen taustalla on toukokuussa 2024 Euroopan neuvoston hyväksymä tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltiota koskeva puiteyleissopimus. Sopimus on oikeudellisesti sitova. Sopimuksella ja sitä seuranneella asetuksella kielletään tietyt tekoälyn liittyvät käytännöt ja määritetään suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevat erityisvaatimukset ja toimijoiden velvollisuudet ja neuvonta.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Tekoälyasetuksen toimeenpanon on tunnistettu vaativan resursseja henkilötyövuosien lisäämiseen ja osaamisen kehittämiseen valvontaa varten sekä tietojärjestelmien sekä rekisterien kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Viranomaisten arviot resurssitarpeesta ovat yhteensä noin viisi miljoonaa euroa vuodessa silloin, kun toiminta on täydessä käynnissä. Lisäksi kyvykkyyden rakentamisvaiheen kertakustannuksen arvioidaan olevan noin pari miljoonaa euroa.

Asetuksella yhdenmukaistetaan säännöt yleiskäyttöisten tekoälymallien markkinoille saattamiseksi, avoimuutta koskevat säännöt tietyille tekoälyjärjestelmille sekä innovointia tukevat toimenpiteet erityisesti pk-yrityksille ja startup-yrityksille. Asetus sisältää myös säännöt markkinoiden seuranta, valvontaa, hallinnointia ja täytäntöönpanoa koskien. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia, ja niissä on otettava huomioon pk-yritysten sekä startup-yritysten edut ja niiden taloudellinen elinkelpoisuus. Asetuksen 5 artiklassa tarkoitettuja tekoälyyn liittyviä käytäntöjä koskevien kieltojen noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä hallinnollinen sakko, joka voi olla miljoonia euroja.

Arvoisa puhemies! Asetuksen velvoitteiden täyttäminen voi aiheuttaa yrityksille kustannuksia ja hallinnollista taakkaa, mikä voi nostaa kynnystä tuoda markkinoille innovatiivisia tekoälyjärjestelmiä ja luoda uutta liiketoimintaa. Koska seuraamusmaksut voivat olla suuruudeltaan merkittäviä, säädettäisiin monijäsenisestä tekoälyjärjestelmien valvonnan seuraamusmaksulautakunnasta, joka sivutoimisena viranomaisena määräisi asiassa muutoin toimivaltaisen markkinavalvontaviranomaisen esityksestä seuraamusmaksun, joka on määrältään yli 100 000 euroa.

Arvoisa puhemies! Tekoälyllä on monia mahdollisuuksia arjessamme. Tekoäly vaikuttaa elämäämme yhä enemmän. Se tuo samalla uhkia ja mahdollisuuksia turvallisuudelle, demokratialle, yrityksille ja työpaikoille. Tämän vuoksi tekoälyn käytössä ja sen hyödyntämisessä tulee määrittää vastuutaho ja valvonta sekä lainsäädäntö huolellisesti. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

15.13 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Tällä käsittelyssä olevalla asetuksella kielletään tietyt tekoälyyn liittyvät käytännöt sekä määritetään suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevat erityisvaatimukset ja toimijoiden velvollisuudet.

Arvoisa puhemies! Puhun nyt tekoälystä hieman käsittelyssä olevan asetuksen säädösten ulkopuolelta. Me elämme aikaa, joka on merkittävämpi murroskohta kuin ehkä yksikään aiempi teknologinen kehitys ihmiskunnan historiassa. Tekoälyn nopea nousu on ollut sen kaltainen, ettemme tiedä sen vaikutuksista ihmisiin ja yhteiskuntaan ja koko maailmaan.

Tekoäly ei ole enää kaukaista tieteisdystopiaa, miltä se ainakin itsestäni vaikutti vielä muutamia vuosia takaperin. Se kirjoittaa, se säveltää, se analysoi, diagnosoi, se piirtää, se ohjelmoi ja paljon muuta. Mutta samalla kun tekoäly tuo tehokkuutta ja mahdollisuuksia, se tuo mukanaan myös huolia ja suuria kysymyksiä, joihin meidän vielä on miltei mahdoton vastata. Mitä tapahtuu ihmisen luovuudelle? Mitä tapahtuu oppimiselle? Mitä tapahtuu työpaikoille ja työmarkkinoille? Nämä ovat sellaisia kysymyksiä, joihin pitää kyetä valmistautumaan ja sopeutumaan.

Arvoisa puhemies! Me tarvitsemme uutta teknologiaa turvallisuusnäkökohdat huomioiden. Tarvitsemme tekoälyyn viisasta sääntelyä, jotta voimme pitää tilanteen hallinnassa,

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

mutta samaan aikaan ei pidä ylisääntelyllä ohjata kaikkia teknologiayrityksiä ulos Euroopan alueelta. Tämä vaatii siis tasapainoilua näiden välillä.

Kiitos ministerille tämän asian valmistelusta ja esittelystä, ja kannatan hallituksen esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Polvinen, olkaa hyvä.

15.15 Mikko Polvinen ps: Arvoisa herra puhemies! Teollinen vallankumous on vähitellen osoittanut tulemistaan. Vuosikymmenen ajan vallankumouksen aalto on näyttäytynyt isommalle yleisölle, kun autonvalmistaja Teslan Model 3:n, siis tekoälyn avulla mallinnetun auton, suosion ja varsinkin sen tehokkaan tuotantoketjun myötä vuonna 2017 uuden sukupolven tapa tehdä löi läpi. Kiina aloitti oman vahvemman autoteollisuutensa kehittämisen yhdessä Euroopasta hankittujen osaajien, digitalisaation ja tekoälyn mahdollistamana. Lopputuloksena on esimerkiksi se, että Kiinan teknologinen ja valmistustekninen osaaminen on keskeinen osa myös Japanista tunnettua Toyota-automerkkiä sähköautoissa. Kiina houkuttaa alan jättiläisetkin mukaansa.

Tekoälyn vallankumous etenee kaikilla teollisuuden ja yhteiskuntien osa-alueilla. Sanoisin näin, että Suomella ja Euroopalla on enää kaksi vuotta aikaa hypätä kehitykseen mukaan. Viiden vuoden päästä on tilipäivä, että onko meillä hyvinvointivaltion ylläpitämiseen realiteetteja vai ei. Tämä on vakava kansakunnan kysymys. Sen rinnalla kasvaa tarve säilyttää perusoikeudet: turvallisuus ja yhteiskunnallinen hallittavuus. Tässä valossa hallituksen esitys, joka täydentää EU:n tekoälyasetusta kansallisella lainsäädännöllä, on tärkeä ja ajankohtainen.

Tämä esitys on osa laajempaa kysymystä: kuka määrittelee tekoälyn pelisäännöt ja kenen ehdoilla? Suomella tulee olla selkeä ja vahva rooli siinä, miten kansainväliset, erityisesti EU:n säädökset sovelletaan osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Mutta, arvoisa puhemies, tähän liittyy myös riski, jota ei voi sivuuttaa. EU:n lainsäädäntö ja erityisesti komission ja viranomaistahojen tapa tulkita sitä voivat johtaa ylisääntelyyn. Se voi tukahduttaa suomalaisen innovaation, ja kansallinen liikkumavara kaventuu, jos viranomaisille annetaan enemmän valtaa kuin on tarkoituksenmukaista. Tekoäly on nopeasti kehittyvä teknologia, eikä mikään lainsäädäntö pysy välttämättä sen tahdissa täydellisesti mukana. Siksi meidän on varottava sitä, että emme rakenna Suomessa raskaampaa valvontaa, apparaattia, kuin on EU-asetuksen minimitarkeus. On oltava tarkkana, ettei markkina- ja valvonta muutu innovaatiovalvonnaksi. Hallitusohjelman linja on aivan oikein. EU-sääntelyn tulee olla mahdollistavaa, tasapainoista ja Suomen edun mukaista. Kansallisen lisäsääntelyn minimointi ei ole vain byrokratian vastustamista, se on suomalaisen kilpailukykyyn puolustamista.

Tämä laki on tarpeellinen, jotta voimme hallitusti ottaa käyttöön tekoälyä Suomessa. Hallituksella on rohkeutta linjata tekoälypolitiikkaa, joka suojaa kansalaisia ja antaa mahdollisuuden rakentaa tulevaisuuden innovatiivisia ratkaisuja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen on poissa. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

15.18 Oras Tynkkynen vihr: Kiitos, puhemies! Niin kuin ministeri kuvasi, tämä nyt käsitellyssä oleva hallituksen esitys on sinänsä aika viranomaispainotteinen, mutta niin kuin

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kollegat edellä haluan itsekin tarttua tilaisuuteen ja kosketella tekoälyä ja sen kehitystä vähän yleisemmin.

Sinänsä kautta aikojen sääntelyn on ollut vaikeaa pysyä nopeasti kehittyvän teknologian perässä, semminkin kun eletään globaalisti kilpailluilla markkinoilla. Mutta oma näpituntumani on se, että tekoälyssä tämä haaste on aivan erityisen suuri. On erittäin vaikeaa lainsäätäjän löytää oikea tasapaino, jossa yhtäältä pitää mahdollistaa innovaatioiden kehittäminen ja käyttöönotto ja toisaalta huolehtia siitä, että riskejä ja haittoja onnistutaan minimoimaan. Varmasti vasta aika näyttää, kuinka hyvin siinä sekä EU:ssa että meillä kansallisesti onnistutaan.

Kahteen näkökulmaan tekoälyn käyttöönotossa halusin tässä yhteydessä tarttua. Ensimmäinen liittyy tekoälyn kestävyYTEEN. Tiedämme, että tekoäly edellyttää valtavaa määrää datakeskuskapasiteettia, ja toisaalta datakeskusten käyttöönotto on yksi merkittävimpiä sähkönkulutuksen kasvun ajureita. Kansainvälisesti Kansainvälinen energijärjestö, IEA, on arvioinut, että toisin kuin meillä Suomessa, jossa datakeskusten sähkönsaanti perustuu hyvin pitkälle puhtaaseen, kohtuuhintaiseen sähkÖÖN, maailmalla edelleen datakeskuksia tullaan myös tulevaisuudessa pyörittämään merkittävässä määrin fossiilisilla polttoaineilla, ja sen ilmastovaikutukset tietysti ovat merkittäviä. Meillä Suomessakin on esimerkkejä siitä, että datakeskuksia ei suinkaan rakenneta pyörittämään vaikka hyvinvointialueiden potilastietojärjestelmiä vaan vaikka louhimaan kryptovaluuttoja. Sen kaltaisen toiminnan hyöty yhteiskunnalle on nettona hyvin vähäinen, ellei jopa pakkasen puolella. Se saa ainakin itseni miettimään, miten me voisimme yhteiskuntana pyrkiä vauhdittamaan sellaisia datakeskuksia, jotka ovat selvästi yhteiskunnalle tarpeellisia ja hyödyllisiä, ja sitten ehkä katsomaan vähän tarkemmin niitä, joista tätä vastaavaa hyötyä ei ole.

Toinen näkökulma liittyy luovaan työhön ja sen tekijöihin. Nämä nykyiset laajat tekoälymallit perustuvat isoihin aineistoihin, joista louhitaan tietoa, ja sitten hyödynnetään sitä näissä malleissa. Nämä aineistot — siis erilaiset tekstit, kuvat, musiikki — ovat siis jonkun tekemiä, eikä sitä aineistoa synny ilman tekijöitä. Riskinä on, että tekoälymallit hyödyntävät tätä tekijöiden tuottamaa työtä ilman asianmukaista korvausta ja tunnustusta, ja tämä on yksi sellainen iso haaste tekoälyn sääntelylle. Yhtäältä pitää totta kai mahdollistaa tekoälyn käyttöönotto, mutta pitää huolehtia myös siitä, että tekijät saavat työstään ansaitsemansa tunnustuksen ja korvauksen. Ehkä ministeri voi tätäkin kysymystä mahdollisesti kommentoida.

Puhemies Jussi Halla-aho: Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika on päättymässä. Annan nyt vastauspuheenvuoron ministeri Rydmanille. Jos listalle jää pitämättömiä puheenvuoroja, niin keskustelu jatkuu tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Rydman, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.21 Elinkeinoministeri Wille Rydman: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käytetty monia hyviä puheenvuoroja, joissa on kuvattu tekoälyn merkitystä yhteiskunnallemme laajemminkin, ja kiitos kaikista niistä havainnoista, erittäin arvokkaita huomioita.

Nostan itse esille vielä yhden ulottuvuuden, ja se on se, että kun elämme sellaista aikaa, jolloin kaikki on geopolitiikkaa ja teollisuus ja teknologia ovat yhtenä rintamana, jolla geopolitiittista kilpailua käydään, niin itse asiassa tekoäly on eräs sen geopolitiittisen kamppailun keskeisimmistä rintamalohkoista. Tässä tullaan juuri siihen kysymyksenasetteluun, jota edustaja Tynkkynen tuossa edellä ansiokkaasti kuvasi, eli meidän on löydettävä jolla-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kin tavalla järkevä balanssi sen suhteen, missä kulkee innovaatioihin kannustamisen mutta toisaalta sitten turvalliseen käyttämiseen ja kehittämiseen liittyvän sääntelyn välinen raja.

Ja tästä seuraakin oikeastaan se melkein kaikista vaikein kysymyksenasettelu. Nimitäin elämme tilanteessa, jossa Kiina on merkittävä tekoälykehittäjä, ja Kiina ei oikeastaan tässä tekoälykehityksessään paljoakaan tällaisia sääntelyllisiä kysymyksenasetteluita tai rajoja tunne vaan toimii aika lailla hyvin vapaasti piittaamatta erityisen voimakkaasti mistään tekoälyn kehittämiseen liittyvistä eettisistä säännöistä.

Yhdysvallat tekoälyn kehittäjänä, myöskin merkittävänä maana sellaisena, on suhteellisen avoimen ja vapaan sääntelyn maa. Yritysten annetaan innovoida ja kehittää tekoälyä, ja sitten jos ongelmia jossakin vaiheessa havaitaan, niin sääntelyllä tullaan jälkikäteisesti mukaan, mikä tuntuu siellä olevan suhteellisen tietoinen valinta.

Itse olen vähän huolissani siitä, säänteleekö Euroopan unioni itsensä tekoälykehityksen ulkopuolelle. Tässä nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on tietystikin kyse ennen kaikkea EU:n asetuksesta, joka on suoraan sovellettavaa oikeutta, ja tähän nimenomaiseen asetukseen liittyen teemme vain ne asiat, mitkä EU-sääntelyn puitteissa joka tapauksessa on tehtävä. Mutta itse kannan kyllä huolta siitä, ettemme vain omalla sääntelylämme sääntelisi itseämme tämän merkittävän teknologisen kehityksen ulkopuolelle.

Edustaja Kumpula-Natri nosti esille sen, että tässä vaiheessa näille valvontatehtäville ei ole osoitettu lisäresursseja. Toistaiseksi on katsottu, että katsotaan nämä olemassa olevien resurssien puitteissa, mutta on ihan hyvin mahdollista, että seuraavissa vaiheissa lisäresurssejakin tarvitaan.

Valtionhallinnossa tekoälyä pyritään jo tuomaan mukaan, ja siihen on meillä toimenpiteitä ja myöskin uusien valmistelua käynnissä kaiken aikaa.

Ja lyhyesti ehdin vain todeta edustaja Tynkkysen myöskin ansiokkaasti esille nostamaan kysymykseen, että tekoäly myöskin tuo hyvin konkreettisesti kysymykseen sen, mikä on tekijänoikeus ja mikä on teos. Onko useiden eri tekijöiden ja teosten pohjalta tekoälyn synnyttämä uusi teos itsenäinen teos, vai missä määrin se on aiemman pohjalta rakennettu teos, ja kenelle silloin tekijänoikeudet kuuluvat? Tässä siirrytään hyvin vaikeiden sekä lainsäädännöllisten että jopa taiteen filosofisten kysymysten äärelle. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.25.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.28.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 7 käsittelyä. — Siellä on ensimmäisenä edustaja Rintamäki. Olkaapa hyvä.

18.28 **Anne Rintamäki ps:** Arvoisa puhemies! Tekoäly valtaa alaa kaikkialla. Näemme jatkuvasti esimerkiksi kuva-, video- ja tekstisisältöä, joka on tekoälyllä tuotettua. Tekoälyn kehitys on ollut niin nopeaa, että alkaa olla usein jo vaikea erottaa, mikä on tekoälyn luomaa ja mikä ei.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Tekoäly on kuitenkin paljon muutakin kuin se, mitä me hauskoissa nettivideoissa näemme, ja siihen sisältyy myös paljon riskejä. Ei siis ole ihme, että tekoälyä tahdotaan myös säännellä ja rajoittaa joiltain osin myös EU-tasolla.

Tässä esityksessä on kysymys EU:n tekoälyasetuksen kansallisesta sääntelystä, eikä kansallista liikkumavaraa tässä asetuksessa ole kovinkaan paljoa. Asetuksella kielletään tietyt tekoälyyn liittyvät käytännöt sekä määritetään suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevat erityisvaatimukset ja toimijoiden velvollisuudet. Lisäksi asetuksella yhdenmukaistetaan säännöt yleiskäyttöisten tekoälymallien markkinoille saattamiseksi, avoimuutta koskevat säännöt tietyille tekoälyjärjestelmille sekä innovointia tukevat toimenpiteet erityisesti pk-yrityksille ja startup-yrityksille. Asetus sisältää myös säännöt markkinoiden seurantaan, valvontaa, hallinnointia ja täytäntöönpanoa koskien.

Jäsenvaltioiden on nimettävä markkinavalvontaviranomainen, joka toimii keskitettynä yhteyspisteenä. Suomessa yhteyspisteenä toimii Traficom, mutta toimivaltaisia viranomaisia ovat myös tietosuojavaltuutettu, Tukes, työsuojeluviranomainen ja Fimea.

Arvoisa puhemies! Sääntelyn rikkomisesta on aiheellista osoittaa myös hallinnollinen sakko, jotta olisi jonkinlainen pelote noudattaa sääntelyä. Sen määrästäkin on tässä tarkemmat säädökset, ja tässä sitä vähää kansallista liikkumavaraa voidaan käyttää. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämässä selvityksessä on havaittu, että korkeita sanktiomaksuja pidetään myös uhkana ja byrokratia voi vaikeuttaa osaltaan tekoälyjärjestelmien tuomista markkinoille ja siten vaikeuttaa liiketoimintaa. Luonnollisesti hallinnollinen taakka kasvaa niin yrityksissä kuin valvovissa viranomaisissakin. Yritysten on oltava erityisen tietoisia siitä, mitä saa ja mitä ei saa tehdä.

On ihan selvää, että erilaiset tekoälyjärjestelmät tulevat maailmanmarkkinoille, ja jos me emme niitä tee, joku muu ne kyllä tekee ja kenties löyhemmällä tai puutteellisellakin säätelyllä. On hyvä, että olemme EU:na tässä bisneksessä aidosti mukana, mutta tekoälyä ohjaavaa sääntelyä saisi tulla ihan maailmanlaajuisestikin. Meillä pitäisi olla joitain tiettyjä yhteisiäkin pelisääntöjä lähes rajattoman tiedonvälityksen aikakautena.

Kannatan tätä hallituksen esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

18.32 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat asetuksen tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä. Tämän asetuksen tarkoituksena on varmistaa, että markkinoille tuotavat tai käyttöön otettavat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisten turvallisuutta, terveyttä tai perusoikeuksia. Tämän asetuksen myötä EU:n alueelle luotaisiin yhtenäiset säännöt tekoälyjärjestelmien tarjoamisesta ja käyttöön otosta. Sääntely keskittyy erityisesti haitallisiin tekoälyn käyttötapauksiin, jotka kiellettäisiin, ja tekoälyjärjestelmille asetettaisiin tiukennettuja vaatimuksia.

Tekoälyn riskit ja sääntely ovat keskeisiä poliittisella agendalla koko maailmassa. Sääntelyyn on olemassa erilaisia lähestymistapoja. Tiettyjä tekoälysovelluksia on esimerkiksi kielletty joissain valtioissa, toisaalla on voitu nojautua olemassa olevaan sääntelykehykseen tai luoda omia sääntelykehyksiä tekoälylle. Voidaan myös omaksua olemassa olevan hyödyntämisen ja uuden luomisen yhdistävä lähestymistapa luoden jonkinasteista tekoälysääntelyä olemassa olevien viitekehysten rinnalle.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

On ensiarvoisen tärkeää, että kyberturvallisuutta edistetään näinä koventuneen hybridi-vaikuttamisen aikoina. Poliittisesti meidän on pohdittava tekoälysäätelyyn liittyen myös eettisiä kysymyksiä. Tekoälyä koskevia päätöksiä on tehtävä yhdessä Euroopassa ja koko maailmassa, jotta tekoäly olisi turvallista, eettistä, läpinäkyvää, käyttäjälähtöisesti suunniteltua sekä hyödynnettävää. Digitalisaation lieveilmiöihin, kuten lapsiin kohdistuvaan haitalliseen sisältöön ja hybridi-vaikuttamiseen, on puututtava.

Viime vuosina teknologia on kehittynyt paljon ja sitä on hyödynnetty myöskin muun muassa vaaleissa yhä enemmän. Tämän myötä vaaleihin on tullut uusia merkittäviä elementtejä. Sosiaalisen median ja verkkoalustojen algoritmit saattavat vaikuttaa äänestyspäätökseen entistä enemmän, ja samalla disinformaatio vaikeuttaa luotettavaa tiedonsaantia. Myös tekoälyä hyödynnetään esimerkiksi vaalikampanjoissa yhä yleisemmin. Tarvitsemme siis Euroopan laajuista, jos ei jopa maailmanlaajuista tekoälysäätelyä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, liikenne- ja viestintävaliokunnan ja sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 21/2025 vp

Lakialoite LA 24/2023 vp, 19/2024 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 1/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Simula, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.26 Jenna Simula ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen nyt maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön metsästyslain 41 §:n muuttamisesta. Hallituksen esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt myös kaksi lakialoitetta, joita esitämme hylättäviksi. Tämä hallituksen esitys ja valiokunnan mietintö koskee suurpetojen metsästyksen mahdollistamista. Hallitusohjelman mukaan suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn.

Esitys pohjautuu suurpetotyöryhmän loppuraporttiin, joka julkaistiin viime vuoden marraskuussa. Esityksen tavoitteena on luoda edellytyksiä suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi, mikä on välttämätöntä, jotta voidaan estää laajempia sosiaalisia, ekologisia ja taloudellisia ongelmia, joita suurpetokannan kasvu aiheuttaa.

Esityksessä lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan lupaharkinnassa voidaan ottaa huomioon myös riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat. Jatkossa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä kannanhoidollista metsästystä koskevan poikkeuslupan päämäärästä ja

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

alueesta, jota päämäärä koskee, sekä poikkeuksen kohteena olevan lajin suotuisan suojelutason viitearvosta.

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana, mutta nostamme mietinnössä esille muutamia tärkeitä seikkoja. Mietintö sisältää kolme lausumaa ja kaksi vastalauseetta. Asian käsittelyn aikana suden liitesiiro tiukasti suojellusta lajista suojelluksi lajiksi eteni pikavauhtia EU:ssa, ja tästä syystä edellytämme, että myös Suomessa aloitetaan rauhoituksen poistamiseen liittyvät muutokset, jotka tuodaan eduskunnan käsittelyyn pikaisesti jo alkusyksystä. Tämä tarkoittaa, että suden osalta tullaan soveltamaan eri pykälää eikä siis nyt muutettavaa metsästyslain 41 §:ää. Sutta ei liitesiiro myötä metsästettäisi poikkeus- vaan pyyntiluvun ja ympärivuotinen rauhoitus purettaisiin.

Arvoisa puhemies! Valiokunta huomauttaa, että kaikki suurpetopopulaatiot ovat vahvistuneet Suomen EU-jäsenyyden aikana. Esimerkiksi karhu- ja ilveskannat ovat vahvistuneet silloinkin, kun lajeihin on kohdistunut kannanhoidollista metsästystä. Suurpetojen metsästyksen ollessa jäissä on varsin nopeasti havaittu suurpetojen epäsuotuisaa käytöstä ja ihmisarkuuden selvää vähenemistä. Suurpetojen pihakäynnit ja toisaalta susien aiheuttamat mittavat vahingot esimerkiksi lammas- ja poroelinkeinolle ovat valitettavasti arkipäivää Suomessa.

Metsästys karhun osalta on tarkoituksena saada käyntiin jo elokuussa. Nykyisellä kasvuvauhdilla ilman kannanhoidollista metsästystä karhukanta todennäköisesti jopa kaksinkertaistuu alle kymmenen vuoden aikajänteellä. Suden, karhun ja ilveksen kannanhoidollinen metsästys on viime vuosina estynyt säännönmukaisten valitusten ja poikkeuslupapäätösten täytäntöönpanon estymisen vuoksi. Romaniassa karhunmetsästyksen kieltö johti ihmishengen menetyksiin. Sille tielle Suomessa emme halua. Kannanhoidollisen metsästyksen estyminen on johtanut myös riistanhoitoyhdistysten suurriistavirka-apusopimusten irtisanomisiin. Poliisilla ei ole olemassa sitä resurssia, mitä vapaaehtoisten noin 30 000 metsästäjän joukko voi SRVA-toiminnallaan tuottaa. Valiokunta yhtyy näkemykseen, jonka mukaan tilanne on kestävätkä kaikkien osapuolten kannalta. Kuten mietinnössä todetaan, kannanhoidollisen metsästyksen estyminen, kannan hallitsematon kasvu ja petojen ihmisarkuuden katoaminen uhkaavat suurpetojen esiintymisalueilla sisäistä turvallisuutta.

Suurpetojen metsästyksen estyminen on myös vähentänyt metsästäjien työtä osana kantaa-arvion määrittämistä, eli näytteiden kerääminen on vähentynyt. Julkisista varoista puolestaan ei ole löydettävissä resursseja vastaavaan toimintaan.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että suurpetojen kannanhoidosuunnitelmat päivitetään ja tässä yhteydessä muodostetaan tutkittuun tietoon perustuva käsitys kunkin suurpetolajin suotuisan suojelutason viitearvosta, jota koskevassa päätöksenteossa ja kannanhoidollisen metsästyksen päämääristä säädettäessä otetaan huomioon myös taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys. Valiokunta huomauttaa, että saamansa selvityksen mukaan pienimmän populaatiokoon määrittelyssä voidaan käyttää jo olemassa olevia ohjelmistoja, kuten esimerkiksi Vortexia, eikä tutkimuslaitosten ole tarvetta käyttää resursseja omien mallien luomiseen.

Mietinnössä korostetaan sitä, että myös julkisilla tutkimuslaitoksilla on oma vastuunsa siitä, että niiden tuottama tieto on relevanttia ja että tieto palvelee yhteiskunnallista päätöksentekoa. Esimerkiksi kahden osapopulaation oletus susikannan tilan ja suotuisan suojelutason määrittelyssä ei tue sitä odotusta, joka susien vaikutuspiirissä elävillä kansalaisilla on hyväksyttävästä susikannan tilasta ja mahdollisuudesta kannan säätelyyn.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Arvoisa puhemies! Mietintöön sisältyy siis kolme lausumaehdotusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että eduskunta edellyttää suden rauhoituksen poistamiseen liittyvien säännösehdotuksien tuomista eduskunnan käsittelyyn heti 2025 syysistuntokauden alussa. Sen lisäksi esitämme, että eduskunta edellyttää maa- ja metsätalousministeriön valmistelevan viipymättä tarvittavat metsästyslain teknistä laatua ja selkeyttä palvelevat muutokset. Kolmanneksi esitämme, että eduskunta edellyttää maa- ja metsätalousministeriön seuraavan metsästyslainsäädännön toimivuutta ja jatkavan työtä sen eteen, että kannanhoidolliselle suurpetojen metsästykselle luodaan vakiintuneet puitteet.

Arvoisa puhemies! Haluamme siis luoda vakiintuneet puitteet kaikkien suurpetojen metsästykselle koko Suomessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Jari Koskela, olkaa hyvä. — [Vastauspuheen-
vuoropyyntöjä] — Menemme hetken ajaksi listaan ja sitten katsomme, onko debatille tarvetta.

15.32 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Käsiteltävänä oleva maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö metsästyslain 41 §:n muuttamisesta on kokonaisuudessaan kannatettava. Hallituksen esityksellä pyritään korjaamaan niitä vakavia käytännön ongelmia, jotka ovat estäneet suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen viime vuosina. Erityisesti valiokunnan perustelut siitä, että suurpetojen liialliset yksilömäärät aiheuttavat kasvavaa painetta maaseudun asukkaille, elinkeinoille ja yhteiskunnan turvallisuudelle, ovat oikean suuntaisia. On selvää, että nykytilanne, jossa hallittu metsästys on estetty lähes kokonaan oikeustulkintojen ja valituskierteiden vuoksi, ei voi jatkua. Valiokunta on aivan oikein nostanut esiin myös sen, että SRVA-toiminta eli suurriistavirka-apu on vaarassa romahtaa, jos metsästäjien mahdollisuudet vaikuttaa petokantoihin estetään. Myös se, että metsästyskoiraharrastus vaikeutuu ja vahinkoja tapahtuu yhä enemmän, on vakava seuraus kannanhoidollisen metsästyksen puutteesta.

Arvoisa puhemies! Vaikka mietintö kokonaisuutena on perusteltu ja vie asioita eteenpäin, haluan kuitenkin korostaa erityisesti yhtä asiaa eli suden kannanhoidollisen metsästyksen välttämättömyyttä. Susi on tällä hetkellä merkittävä haaste maaseudun turvallisuudelle ja eläintuotannolle. Sudet juoksentelevat ihmisten pihoidilla sekä lampaiden ja muun karjan sekä koirien perässä — eivätkä vain juoksentele vaan myös tappavat kohtuuttoman usein. Suden ihmisarkuus on heikentynyt huolestuttavan paljon. Tästä tulee toistuvasti, jopa päivittäin viestejä maakunnan asukkailta.

On erinomaista, että EU-tasolla susi on siirtymässä tiukasta suojelusta pois, mutta tästä ei seuraa mitään, jos emme Suomessa tee kotiläksyjä. Maa- ja metsätalousministeriön on valmisteltava pikaisesti tarvittavat lainsäädäntömuutokset, joilla suden ympärivuotinen rauhoitus voidaan purkaa ja kannanhoidollinen metsästys aloittaa ilman valituskierteitä. Mikään ei enää estä meitä — paitsi omat toimenpiteemme tai niiden puute. Susien osalta kysymys on ihmisten oikeudesta elää turvassa omassa kodissaan. Ilman kannanhoidollista metsästystä susien määrä kasvaa edelleen, ja samalla lisääntyvät myös pelko, vahingot ja turvattomuus.

Arvoisa herra puhemies! Perussuomalaiset tukevat hallituksen esitystä ja erityisesti sen tavoitteita mahdollistaa suurpetojen metsästys kannanhoidollisista syistä, mutta painotamme erityisesti, että sudenmetsästyksen ei ole alettava vuosien päästä vaan jo ensi metsästyskaudella. Ministeriön on tuotava tarvittavat lakimuutokset eduskuntaan heti syysistun-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

tokauden alussa. Tässä on kulunut jo aivan liian monta vuotta odotellessa, ja kansalaisilla ei ole enää aikaa odottaa. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo. — Ja edustaja Elon puheenvuoron aikana muut edustajat voivat niin halutessaan pyytää minuutin mittaisia vastauspuheen-vuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

15.36 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Elämme keskellä ihmisen aiheuttamaa kuudetta sukupuuttoaaltoa. Tutkijoiden mukaan kuudes massasukupuutto voi saavuttaa huippunsa jo muutamassa vuosisadassa, mikäli lajikatokehitystä ei saada hidastettua. Luonnon köyhtyminen näkyy myös meillä Suomessa. Kysymys on siitä, että ihminen valtaa yhä enemmän tilaa luonnolta. Samalla heikkenee kykymme elää luonnon kanssa rinnakkain. On meidän vastuumme pysäyttää luonnon köyhtyminen Suomessa. Tämä koskee myös suurpetoja.

Käsitlemme nyt metsästyslain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä, jolla halutaan mahdollistaa suurpetojen kannanhoidollinen metsästäminen. [Petri Huru: Hyvä esitys!] On valitettavaa, että hallituksen esitys lähtee voimallisesti metsästyksen vapauttamisen näkökulmasta eikä huomioi lainkaan riittävällä tavalla suurpetojen merkittävää roolia ekosysteemeissä. Erityisen ongelmallinen tämä esitys on erittäin uhanalaisen suden osalta. Suden kanta Suomessa ei ole suotuisalla suojelun tasolla. Lisääntyvän metsästyksen ilmeisenä riskinä on Suomen susikannan romahtaminen. Näin kävi, kun kannanhoidollista metsästystä viimeksi kokeiltiin. Poronhoitoalueella, jossa susia saa metsästää, niitä ei käytännössä ole. Susiin kohdistuu Suomessa myös merkittävää salametsästystä, joka on osaltaan jarruttanut kannan kasvua. Toimiva ja tarkoituksenmukainen suurpetopoliittikka voi toteutua vain, kun kaikki asiaan vaikuttavat tosiasiat huomioidaan tasapainoisesti ja kaikki olennaiset asiantuntijatahot osallistetaan valmisteluun. Nyt näin ei valitettavasti ole tapahtunut.

Arvoisa puhemies! Esityksessä ongelmallista on, että valtuudet suurpetojen suotuisaa suojelutasoa kuvaavan viitearvon määrittelyyn ollaan luovuttamassa maa- ja metsätalousministeriölle. Viitearvon määrittely on keskeinen lajien suojelua ja jopa niiden säilymistä Suomessa ohjaava päätös, jonka tulee perustua parhaaseen tutkittuun tietoon, eikä sitä tule määrittää poliittisesti. Samaan aikaan ministeriöön kohdistuu valtava paine asettaa tämä viitearvo mahdollisimman pieneksi ekologisista ja geneettisistä perusteista piittaamatta. Valitettavasti metsästyslain muutoksen valmistelu ei vakuuta, että päätös suotuisan suojelutason viitearvosta pystyttäisiin ministeriössä tekemään objektiivisesti tutkitun tiedon pohjalta.

Lisäksi ongelmallista on, että ilves niputetaan haittoja ja sosiaalista hyväksyttävyyttä arvioitaessa yhteen suden ja karhun kanssa. Suomalaisten sietokyky ilvestä kohtaan on tutkitusti hyvä ja kasvanut viime vuosina. Ilveksen kannanhoidollisen metsästyksen perustelut ovat riittämättömät, sillä ne nojaavat esityksessä ainoastaan teoreettiseen ajatukseen siitä, että ilveskanta aiheuttaa kasvaessaan mahdollisesti samanlaisia ongelmia kuin karhukanta. Ilveksen vuosittain aiheuttamat haitat ovat yksilömäärään suhteutettuna varsin pieniä, eikä ilves aiheuta vaaraa ihmiselle.

Arvoisa puhemies! Hallituksen suurpetopoliittikka keskittyy rauhanomaisen yhteiselon mahdollistamisen sijaan korostetusti luonnon monimuotoisuudelle tärkeiden suurpetojen metsästyksen ja kantojen voimakkaaseen rajoittamiseen. Yksi esityksen keskeisistä ongelmista on se, ettei se huomioi mitään muita suurpetopoliittikan keinoja vahinkojen ennal-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

taehkäisyssä kuin suurpetojen metsästämisen. Sekä sosiaalisen kantokyvyn että luonnon monimuotoisuuden kannalta aivan keskeistä on huomioida myös muut keinot tappamisen rinnalla. Suomessa on tehty ansiokasta työtä, jossa on selvitetty sekä vahinkojen ennaltaehkäisyä että ihmisen ja suurpetojen rinnakkaiselon helpottamista monilla eri keinoilla. Kun keskustelu ja muutokset petopolitiikassa keskittyvät vain metsästyksen, muut keinot, kuten kotieläinten ja metsästyskoirien suojaaminen pedoilta, jäävät sivuosaan.

On selvää, että haittoja ja vaaraa aiheuttavat suurpedot on tarvittaessa voitava poistaa kohdennetusti. Tämä on jo mahdollista vahinko- ja turvallisuusperusteisilla poikkeusluvilla, ja näiden lupien myöntämistä hallitus on jo helpottanut. Perusteita suurpetojen metsästyksen helpottamiselle ei siis ole, vaan nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa jo haittaa aiheuttavien petojen metsästyksen kohdennetusti.

Arvoisa puhemies! Salametsästys on merkittävä ongelma. Tästä karu esimerkki on Lapinlahdella paljastunut Suomen laajin salametsästyksrikosten vyyhti, jossa yhteensä 26 henkilöä sai tuomion. Salametsästys vaikeuttaa luotettavien kanta-arvioiden tekemistä ja vaarantaa osaltaan luonnon monimuotoisuuden suojelun. Etenkin suteen kohdistuva salametsästys ja suoranainen petoviha ovat keskeinen ongelma susikannan suotuisan suojelutason saavuttamisen kannalta.

Valiokunta käsitteli hallituksen esityksen yhteydessä myös edustaja Pitkon kanssa tekemämme lakialoitteen, jossa esitetään salametsästyksen rajoittamista lainsäädännön keinoin. Lakialoitteessa esitetään, että paljastunut salametsästys vaikuttaisi alueellisesti myönnettäviin poikkeuslupiin siten, että alueella, jolla todistettavasti tapahtuu salametsästystä, ei tulisi voida samaan aikaan harjoittaa poikkeuslupien perusteella harjoitettavaa metsästystä sen lajin osalta, johon salametsästys on kohdistunut.

Arvoisa puhemies! Edellä todettuun viitaten esitän, että käsittelyyn otetaan vastalauseeseen 2 sisältyvä lakiehdotus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten siirrymme debattipuheenvuoroihin. Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

15.42 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituspuolueiden tahtotila on selvä: suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on saatava viipymättä käyntiin, sillä kansalaisten palaute ja huoli on kuultu. Haluan lausua kiitoksen hallitukselle hyvin hoidetusta ja päämäärätietoisesta vaikuttamistyöstä EU:n suuntaan. Euroopan parlamentin päätös muuttaa suden suojeluasema tiukasti suojellusta suojelluksi lajiksi on merkittävä linjamuutos. Suden tiukka suojelustatus on pitkään estänyt kannanhoidollisen metsästyksen. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että alueilla, joilla susikanta on kasvanut yli sietorajan, ei ole voitu toimia ennakoitavasti tai riittävän nopeasti vaan vasta, kun vahinkoja on tapahtunut, mikä on ollut valitettavaa. Nyt tämä muutos tekee kannanhoidollisen metsästyksen jälleen mahdolliseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

15.43 Tuomas Kettunen kesk (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu herra puhemies! Edustaja Jukkola totesi, että hallituspuolueitten tahtotila on selvä, mutta kysymys kuuluu: onko se tahtotila riittävän korkealla, kun puhumme tästä lainsäädännön muutoksesta? Kiihtäen maa- ja metsätalousvaliokuntaa mietinnöstä, mutta tässä etunimenikin pohjalta, kun

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

etunimi on Tuomas, täytyy olla hieman epäilevä tuomas sen suhteen, että kysyn: kun tätä lainsäädäntöä nyt muutetaan, [Petri Huru: Onko ketunhantä kainalossa?] niin onko se riittävästi muutettu niin, että kun nyt lähdetään hakemaan kannanhoidollisia metsästyslupia syksyn karhujahtiin, niin riittääkö tämä lainsäädäntö sitten siihen, että kun niistä luvista valitetaan, ne myös oikeusasteesta menevät lävitse?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

15.44 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kelläänhän ei ole sitä kristallipalloa, että mitä sitten tapahtuu, kun niitä lupia aletaan antaa — valitetaanko niistä, ja jos valitetaan, niin mitä sen jälkeen oikeus päättää — mutta se, että hallitus tekee systemaattisesti ja päämäärätietoisesti työtä sen eteen, että kaikkien suurpetojen kannanhoidollinen metsästys mahdollistetaan ja vakiinnutetaan koko Suomessa, on meidän tavoite, ja sitä kohti tässä mennään.

Keskusta teki asiaan vastalauseen, joka on aika ristiriitainen. Yhtäältä siellä sanotaan, että viitearvot pitäisi määritellä suoraan lain tasolla, mutta sitten muutama kappale myöhemmin sanotaankin, että ne pitäisi säätää itse asiassa siellä asetuksessa. Eli ainakaan keskusta ei ole nyt ihan kartalla ollut tässä asiassa käsittelyn aikana, eli siellä sopii sitten epäileviä tuomaksia olla ihan kaikessa rauhassa. [Tuomas Kettunen: Tuomaita! — Anne Kalmar: Saako keskusta vastata?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

15.45 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen aikaisemminkin tässä salissa sanonut, että Suomessa erittäin uhanalainen susi on ennen kaikkea poliittinen eläin. Tällä tarkoitan sitä, että huolimatta siitä, kuinka vähän konkreettista vahinkoa susi aiheuttaa ihmiselle, sen saama huomio ei ole missään mittasuhteessa vahinkoihin. Tämä näkyi myös valiokunnan käsittelyssä, jossa nämä eläinoikeudelliset ja eläinsuojeluun liittyvät asiantuntijakuulemiset olivat erittäin pienessä vähemmistössä ja metsästäjien kanta oli se, joka jyräsi.

Olisi tärkeää panostaa vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja muihin ratkaisuihin, ja painopistettä tulisi siirtää kannanhoidollisiin perustein myönnettävistä poikkeusluvista vahinko- ja turvallisuusperusteisiin poikkeuslupiin. Tämä muutos nyt palvelee ensisijaisesti nimenomaan metsästäjien tarpeita, ja edustaja Elo pitikin tästä kokonaisuudesta erittäin hyvän puheenvuoron täällä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

15.47 Anders Norrback r (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Regeringen vill agera nu — centerpartiet vill fortsätta diskutera och kanske sedan någon gång tycka att vi ska göra någonting.

Till vänster hörde jag att det här skulle bara beröra jägarna och att det är jägarnas vilja som har kommit fram. Jag är inte jägare, men min vilja kommer fram här. Jag är företagare på landsbygden, jag lever på landsbygden, jag har haft barn på landsbygden. Jag har upplevt det här i verkligheten, inte bara på film.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Jag vill tacka regeringen, jag vill tacka utskottets ordförande och utskottet för ett gediget arbete. Vi har gått genom den här saken väldigt noggrant.

Det som hände var ju, precis som det kom fram, att i EU hände det saker när det gällde vargen.

Siksi, arvoisa puhemies, odotan todella innolla syysistuntokautta, jolloin hallituksen on vaaliokunnan nimenomaisen vaatimuksen mukaisesti tuotava eduskuntaan uusi lakiesitys sudenmetsästyksestä. Meidän on hyödynnettävä siellä kaikki mahdollisuudet, jotka EU nyt antaa meille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

15.48 **Saku Nikkanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä metsästyslain muutos on sellainen, että sitä esimerkiksi kotiseudullani Salossa on odotettu hyvin pitkään. Eli kyllä meillä päin metsästäjät, maanomistajat, maanviljelijät ja lammastilojen tuottajat ovat tätä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistavaa lainsäädäntöä odottaneet kovasti.

Tämä esitys on oikean suuntainen ja toivottavasti myös riittävän tehokas metsästyksen mahdollistavana lakina. Tästähän Metsästäjäliitto on hieman tuonut huolta esiin, että ovatko tässä ikään kuin ne riittävät elementit metsästyksen toteuttamiseen, ja sen tietysti aika näyttää. Toivon erityisesti, että tätä lainsäädäntöä tietysti seurataan tarkasti, niin kuin tuossa mietinnössäkkin on todettu, ja palataan sitten mahdollisesti asiaan, mikäli tämä ei sinänsä aja sitä asiaansa. Toivon myös, että siinä syksyisessä [Puhemies koputtaa] käsittelyssä ehkä voitaisiin vielä palata näihin Metsästäjäliiton huomioihin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

15.49 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tack, ledamot Norrback, för en mycket tydlig taltur om vad det är fråga om.

Suomen nykyhallitus on sekä ajanut että tukenut Bernin sopimuksen pysyvän komitean päätöstä suden suojelutason muuttamisesta. Olemme odottaneet tätä kauan — tästä aiheesta on tehtailtu kirjallisia kysymyksiä viimeisen kymmenen vuoden aikana vaikka kuinka monta. Nyt tämä hallitus tekee sen, mihin muut hallitukset eivät ole kyenneet vuosikymmeniin. Haluan kiittää hallituskumppaneita hyvästä yhteistyöstä.

Suden suojelutason muutoksen luontodirektiivissä sinetöi Euroopan parlamentin viime viikon äänestys. Asia etenee nyt jäsenmaiden vahvistettavaksi. Suden suojeluaseman alentaminen tuo lisää kaivattua joustavuutta kansalliseen suurpetopolitiikkaan. Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah ilmoitti jo viime viikolla, että ministeriö on valmiudessa viemään muutokset ripeästi kansalliseen lainsäädäntöön tavoitteena, että esitys valmistuu alkusyksystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

15.50 **Teemu Kinnari kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Hyvää keskustelua käydään. — Nyt pitää muistuttaa myös siitä, että jos puhutaan kannanhoidollisen

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

metsästyksen osalta karhusta ja ilveksestä ja siitä, mihin se on kaatunut viime aikoina, niin se on ollut hyväksyttävän päämäärän puuttuminen, ja nyt nimenomaan tällä lakiesityksellä halutaan tuottaa vastaus siihen. Ensisijaisesti tässä vaiheessa toivotaan ja nähdään niin, että tällä esityksellä mahdollistetaan karhun kannanhoidollinen metsästys syksyllä, ja samaan aikaan, kuten puheenjohtajan suulla tuotiin esille, syksyllä tuodaan sitten heti kauden alussa pöydälle tämä suden liitesiiro ja siihen liittyvä muutos, ja sehän on merkittävä muutos, kun se siirtyy pois sieltä 41 §:stä 10 §:ään. Tämä on todella iso muutos ja mahdollistaa ihan eri lailla tämän toiminnan. Ja kun katsotaan, mitä samaan aikaan karhun osalta on tehty nyt sitten asetuksessa ja hoitosuunnitelmassa, niin siellä on asetettu myös tämä viitearvo, ja tähän ollaan tekemässä sitten kaikkien muiden osalta.

Eli haetaan ne kaikki keinot, että me saadaan tämä toiminta vakiinnutettua. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Huru, olkaa hyvä.

15.51 Petri Huru ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Susi kuuluu Suomen luontoon mutta ehdottomasti ei pihoihin eikä esimerkiksi karjasuojiiin. Siksi tämä hallituksen esitys metsästyslain muuttamiseksi onkin erittäin tervetullut, jotta voidaan mahdollistaa tämä kannanhoidollinen metsästys.

Nostan tähän näkökulman liittyen luontokatoon, josta oppositiossa osittain ollaan huolissaan. Tämä esitys itse asiassa parantaa jopa luonnon monimuotoisuutta, koska kuten tiedämme, perinnemaisemien luontotyypit ovat Suomen uhanalaisimpia luontotyyppisiä ja lähes neljäsosa uhanalaisista lajeista viihtyy nimenomaan näillä luontotyypeillä. Nyt kun siongelman takia monissa kohteissa on laiduntaminen estynyt, niin se pahimmillaan aiheuttaa jopa luontokatoa. Eli tällä esityksellä myös parannetaan tätä luontokadon tilannetta eli estetään sen syntymistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

15.53 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei pidä antaa kuvaa, että tällä lainsäädännöllä voitaisiin ensi syksynä metsästää kannanhoidollisesti sutta tai ilvestä, ei todellakaan. Ei pidä antaa kuvaa, että tällä lainsäädännöllä voidaan ensi syksynä kannanhoidollisesti metsästää karhua tihentymäalueilla Satakunnassa, Keski-Suomessa. Ei todellakaan voida. [Sanna Antikainen: Ja te olitte kahdeksan vuotta tekemässä mitä?]

Olen täysin samaa mieltä hallituspuolueitten kanssa siitä, että näille asioille pitäisi tehdä jotain, ja teillä oli paras mahdollinen hallitusohjelmakirjaus, kiitän siitä, mutta olisin toivonut, että olisitte noudattaneet sitä hallitusohjelmakirjausta. Ja jos ministeriön virkamiehet eivät halua tahtoonne noudattaa, ministerin tai viimeistään valiokunnan olisi pitänyt tehdä se. Meidän olisi pitänyt säätää suotuisan suojelutason arvot. Meidän olisi pitänyt laittaa se päämäärä niin selkeästi, että kun KHO totesi valiokuntakuulemisessa, että näillä spekseillä ei voi yhtään tietää, [Puhemies koputtaa] minkälaiset päätökset valituksiin tulevat, niin näin ei olisi käynyt, mutta ei.

Puhemies Jussi Halla-aho: Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Simula, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

15.54 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun puolestani keskusta voi jatkaa ihan rauhassa sitä omien käsien päällä seisomista tai istumista, tai ihan miten vaan, seisokaa vaikka päällänne siellä, [Petri Huru: Tyhjä paperi!] koska näillä teidän ehdotuksilla, mitä te olette vastalauseessanne tehneet, ei metsästettäisi ihan varmasti ensi syksynä yhtään mitään.

Ensinnäkin suden liitesiiro etenee. Hallitus on tehnyt kaksi vuotta vaikuttamistyötä EU:ssa, ja nyt se toteutuu. Ja se hallituksen esitys koskien sutta ja tätä liitesiiroa tuodaan heti alkusyksystä eduskunnalle, jolloin päästään muuttamaan lainsäädäntö sellaiseksi, että sutta päästään metsästämään.

Mutta tässä teidän vastalauseessanne te ehdotatte muun muassa näistä viitearvoista sellaista lisäystä, että se johtaisi siihen, että se tämänhetkinen karhun kannanhoitosuunnitelma, joka on jo julkaistu ja on lausunnoilla, ei pätsi, koska siinä olisi viitearvo teidän mielestänne määritelty väärin. Se on määritelty 1 400 karhuun, eikö se keskustalle kelpaa? [Tuomas Kettusen välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä. — Mikrofoni.

15.55 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Edustaja Simula, lupaatteko, että ensi syksynä metsästetään kannanhoidollisesti karhua Satakunnassa, Keski-Suomessa, ympäri Suomen karhutihentymäalueilla tällä teidän lainsäädännöllänne? Lupaatteko sen? Lupaatteko?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä. [Hannu Hoskonen: Nyt me sen kuulemme! — Anne Kalmari: Nyt kuullaan!]

15.56 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vallan kolmijako-oppi: Tämä on eduskunta. Me olemme lainsäätäjiä. Me teemme täällä lakeja, joilla tähdätään tiettyyn tavoitteeseen. Sitten oikeus päättää siitä, kestävätkö ne luvat mahdolliset valitukset. Oikeus päättää, en minä, ei valiokunta, eivät ministerit. Jos se teille on uusi asia, niin sitten kannattaa mennä takaisin sinne perehdytyskursseille, mitä uusille kansanedustajille pidetään, kun tänne taloon pääsee. Mutta te olette, edustaja Kalmari, ollut kuitenkin jo pitkään täällä, joten tiedätte varsin hyvin, miten tämä prosessi etenee.

Nyt kun päästään kokeilemaan sitä, toimiiko tämä lainsäädäntö karhun osalta, niin sitten sen jälkeen, jos ne valitukset menevät läpi ja luvat eivät oikeudessa kestä, jatketaan edelleen sitä lainsäädännön muuttamista, ihan samalla tavalla kuin me tehdään nyt sen liitesiiiron osalta, eli tuodaan se hallituksen esitys, jolla päästäisiin sitten suttakin metsästämään. [Juha Hänninen: Erinomainen vastaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

15.57 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys muuttaa metsästyslakia on monella tapaa kestävämpi [Petri Hurun välihuuto] niin ekologisesti, oikeudellisesti kuin eettisestikin. Tässä esityksessä tosiaan korostetaan vain tätä yhtä näkökulmaa eli metsästyksen mahdollistamista, mutta entä ne muut puolet, jotka myös on otettava huomioon: lajien suojelu, luonnon monimuotoisuus, eläinten oikeudet, Suomen ja

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

EU:n sitovat tavoitteet? [Petri Huru: Tämähän parantaa luonnon monimuotoisuutta, perinnebiotyyppien suojelu mahdollistuu!] Nämä kaikki on sivuutettu.

Tämä on suoraa jatkoa hallituksen hyvin luontovastaiselle linjalle, politiikkaa, jossa räikeästi viitataan kintaalla luonnonsuojelulle ja tutkitulle tiedolle. Erityisen räikeästi tämä näkyy halussa aloittaa Suomessa erittäin uhanalaisen suden metsästys. On myös aito vaara, että kun metsästys nähdään ainoana ratkaisuna, [Petri Huru: Ei se ole ainoa ratkaisu!] niin silloin ei panosteta niihin toimiin, jotka tutkitusti toimivat ja jotka mahdollistavat kestäväällä tavalla ihmisen ja suurpetojen rinnakkaiselo. On myös hyvä muistaa, että luonnonsuojelua ei tehdä pelkästään muita lajeja varten vaan myös ihmistä varten, koska me olemme täysin riippuvaisia kestävästä ekosysteemistä.

En missään nimessä kannata tätä esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ingo, varsågod.

15.58 Christoffer Ingo r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Ensinnäkin kiitos maa- ja metsätalousvaliokunnalle hyvästä mietinnöstä.

Kun kuuntelee tätä keskustelua tänään, niin on se vähän outoa. Minä mietin, mitä tuottajat, metsästäjät ja maaseutuväki miettivät, kun sekä keskusta että vasemmisto ja vihreät vastustavat tätä erinomaista lakia, joka nyt on tuotu tänne eduskuntaan.

Minä mietin itse, että tämä on nyt suuri askel oikeaan suuntaan. Tavoite on, että syksyllä metsästetään kunnolla, ja sitten syksyllä myös tuodaan tänne vielä parempi lakiesitys EU:n luontodirektiivin muuttamisen jälkeen.

Till landets producenter, jägare och landsbygdsbefolkning måste vi vara tydliga med att nu gör regeringen vad vi kan. Nu gör vi det vi har lovat att vi ska göra. Vi ser till att det blir möjligt att jaga varg, lodjur och björn i Finland. Det har vi nog väntat på länge, så det här är ett stort steg framåt och en viktig sak.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

15.59 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Luontodirektiivi alun perin on erittäin järkevästi säädetty. Se pyrkii suojelemaan uhanalaisia eläimiä, mutta se selvästi osoittaa poikkeamat, milloin sitä voidaan ikään kuin lähteä poikkeusluvilla tai kannanhoidollisella metsästyksellä säätämään silloin, kun jossakin maassa esiintyy kohtuuttomia ongelmia. Me kaikki tiedämme, sen näkee jo lehtiä lukemalla, että suurpetoja — sekä ilveksiä, susia että karhuja — on Suomessa liikaa. Ne aiheuttavat jatkuvia ongelmia.

Loppujen lopuksi tämä ratkaisu menee sillä tavalla, että ratkaisevaan rooliin nousevat Riistakeskuksen myöntämät poikkeusluvut ja kannanhoidollinen metsästys, sama kriteeri. Jos päämäärä ja perusteet ovat luontodirektiivin kanssa yhtäpitävät ja Suomen lainsäädännön kanssa yhtäpitävät, [Anne Kalmari: Juuri näin!] niin kuin ne pystyvät tänäkin päivänä olemaan ilman tätä lakia, niin silloin kannanhoidollinen metsästys etenee.

Kiitan eduskuntaa tai lähinnä valiokuntaa, että täällä on kolme lausumaa, jotka edellyttävät, että lainsäädäntötyö jatkuu sekä suden osalta että niitten kriteereitten osalta, mitä esimerkiksi korkein hallinto-oikeus on tuonut esille. [Anne Kalmari: Juuri näin!] Työ jatkuu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

16.00 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos hallitukselle sekä maa- ja metsätalousvaliokunnalle, että tämä suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on vihdoinkin edistymässä. Monet lammas-, poro- ja karjatilalliset ovat elinkeinonsa kanssa erittäin huolissaan nykyisestä suurpetojen suojelutasosta. Perheet ovat peloissaan lastensa puolesta, lemmikkien menetykset tuottavat suurta surua. Näitä uhkia ja menetyksiä ei voi vähätellä. Suurpetojen kanta on kasvanut, ja niiden reviirit ovat siirtyneet yhä lähemmäs asuinalueita. Myös petojen ihmisarkuus on selvästi vähentynyt. Kannanhoidollinen metsästys ei tarkoita sitä, että suurpedot kokonaan tulisi hävittää, vaan kannanhoidollisella metsästyksellä halutaan turvata se, että sudet ja karhut välttelevät ihmistä eivätkä tunkeudu pihoihin ja lenkkipoluille.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan kolme lausumaa ovat erittäin tärkeät täsmennykset ja varmistavat sen, että kannanhoidollinen suurpetojen metsästys saadaan vihdoinkin kunnolla vauhtiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viljanen.

16.01 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on useaan kertaan jo viitattu nyt vallassa olevan hallituksen ohjelmaan ja sen kirjauksiin. Hallitusohjelman kirjauksethan antavat hallitukselle ja hallituspuolueille selkeän toiminnan, että myös suden kannanhoidollinen metsästys saataisiin jälleen käyntiin. Valiokunnan enemmistö käsittääkseni omaa hyvin selkeän kannan, että myös sutta pitäisi päästä kannanhoidollisesti metsästämään, mutta tämä nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys jättää auki suden suotuisan suojelun tason. Sitä myöten jää auki se, koska päästään kannanhoidollisesti sutta metsästämään. Auki on myös se, ehditäänkö tätä koko säädöspohjaa saada tällä vaalikaudella valmiiksi, valitusajoista puhumattakaan, ja tämän takia me keskustassa jätimme vastalauseen tähän esitykseen. Tämä jättää asian täysin auki.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula.

16.03 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, mistä rautakiskosta se pitää vääntää, että käytännössähän tämä ei kosketa enää sutta. Myös edustaja Viljanen tietää sen varsin hyvin. EU:n liitesiiro suden osalta etenee, jolloin tämä ei, de facto, koske sutta, kun alkusyksystä tuodaan hallituksen esitys, jolla mahdollistetaan suden metsästys, ja se on sitten eri käsittelynsä. Tämä koskettaa nyt ilvestä ja karhua. Karhun kannanhoitosuunnitelma on jo valmis, ja siellä on se viitearvo, siellä ovat päämäärät. En tiedä, miksi asia ei nyt sitten keskustalle siltä osin kelpaa.

Mitä tulee tähän suurpetojen ja ihmisen rinnakkaiseloon, niin täytyy sanoa, että metsästys on osa sitä rinnakkaiseloa, eli nimenomaan niin, että kestävästi metsästetään, eettisesti pidetään niistä suurpetokannoista huolta. Se on myös niitten suurpetojen itsensä etu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

16.04 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihmettelen vähän samalla tavalla kuin edustaja Simula, että millä kielellä meidän pitäisi puhutella keskustalaisia edustajia, että te ymmärtäisitte, mistä on kyse. [Petri Huru: Tyhjällä paperilla, menee parhaiten perille!]

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Siis mitä tulee tähän susiasiaan, niin se lakiesitys, täsmennetty ja tarkennettu lakiesitys, tuodaan alkusyksystä eduskuntaan. Kun edustaja Kalmari kysyi sitten, pystyttekö te lupamaan, että syksyllä metsästetään sutta, niin sehän riippuu sitten meistä täällä eduskunnassa, [Anne Kalmarin välihuuto] miten nopeasti me käsittelemme, ja myöskin edustaja Kalmari voi vaikuttaa siihen valiokuntatyöskentelyssä. Eli päinvastoin kuin että jarrutetaan, niin että esitykset eivät menisi eteenpäin, me voisimme nopeasti sitten käsitellä asian, [Petri Hurun välihuuto] kun se tulee valiokunnan käsittelyyn. [Timo Heinonen: Siis jarruttaa-ko keskusta? — Naurua]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

16.05 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakaan keskustasta ei jarruta, vaan meillä oli laki auki samaan aikaan, kun parlamentti päätti liitesiiiron sudesta. Me olisimme voineet siirtää sen suden asian suoraan tänne, tehdä lakiin suotuisan suojelutason viitearvot, kuten esimerkiksi Ruotsissa on tehty, mutta ei. Me kaikki tiedämme sen jarrutustaistelun, mitä siellä ministeriössä tehdään — voimia ja viisautta teille, että saatte siellä päät käännettyä niin, että suden osalta se kannanhoidollinen metsästys alkaisi. Mutta se on nimenomaan poliittinen päätös. Meillä tämä päätös halutaan antaa Luonnonvarakeskukselle, mutta sen ei pidä perustua pelkkään tieteelliseen laskentaan, esimerkiksi genetiikkaan. Nimittäin meillä on eduskunnan lausumat viime kaudelta, ja niitä lausumia pitäisi pystyä tämän ylimmän päätöksentekotahon noudattamaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Norrback.

16.06 Anders Norrback r (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Se viime kauden lausuma oli minun mielestäni erittäin hyvä. Siellä oli joku ministeri, joka olisi voinut viedä sen eteenpäin jo silloin, mutta nyt viedään. [Naurua] Ja kyllä minäkin mietin, miksi keskustasta nyt haluaa jarruttaa tätä esitystä niin voimakkaasti kuin ne haluavat. Tietysti opposition kuuluu jarruttaa ja yrittää kritisoida, mutta tässä en oikein ymmärrä. [Petri Huru: Juuri näin, vaalit meni jo!]

Sitten siihen luonnon monimuotoisuuteen ehkä sen verran, että luonnonlaitumet ovat ainakin tutkimusten mukaan niitä parhaita luonnon monimuotoisuuden asioita, [Anne Kalmari: Mutta tämä ei koske sutta!] mitä me voidaan edistää. Ainakin omalta osaltani minulla on monta esimerkkiä, missä sitä nyt nimenomaan tämän suurpetopolitiikan mukaan on vähennetty aika paljon. Eli kyllä tämä monimuotoisuus on laajempi kuin se, mitä nyt sieltä vasemmalta on tullut esiin. — Kiitos. [Petri Huru: Juuri näin, hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

16.07 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kohtuullinen määrä ehkä tarkoituksellisia väärinymmärryksiä, mutta sen verran tähän nyt täytyy sanoa, että valiokunnassa varmasti kaikille tuli selväksi, miten suden osalta toimitaan: nimenomaan niin, että se tuodaan viipymättä syksyllä. Me käsiteltiin 41 §:ää tuolla valiokunnassa. [Anne Kalmarin välihuuto] Kun susi siirretään sinne kymppipykälään, se on myös erityyppinen toimenpide kuin tämän 41 §:n päivittäminen, se tulee eri paikkaan laissa. Eli sinällään tässä on kohtuullinen määrä väärinymmärryksiä.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Mitä tulee sitten puheenvuoroihin näistä petomääristä, niin palautan kuitenkin semmoisen mieleen sinne vasemmalle laidalle, että kun Suomi liittyi Euroopan unioniin, niin ilveksen ja karhun osalta meillä oli noin 800 yksilöä, tänä päivänä ilveksiä 2 400, karhuja 2 200. [Petri Huru: Metsästyksestä huolimatta!] Samaan aikaan on tehty kannanhoidollista metsästystä, mikä tosin on nyt jumissa, mutta tämä määrä kasvaa aivan holtittomasti, jos ei tätä saada käyntiin. Tämä vain nyt infona. [Petri Huru: Juuri näin!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mai Kivelä.

16.08 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on luontovihamielinen esitys, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole!] ja se uhkaa suurpetojen tulevaisuutta Suomessa. Se uhkaa luonnonsuojelun tavoitteita ja luontodirektiivin velvoitteita. Se on yksipuolinen, se on kiirehditty, ja se on puutteellisesti valmisteltu. Suurpedot eivät ole ekologisten ongelmien aiheuttajia, vaan ne ratkaisevat niitä. Ne ovat ekosysteemien avainlajeja, ja niiden kestävä elämä tapon tappaminen voi romahduttaa tasapainoa. [Petri Huru: Kuka niitä on tappamassa kestävästi?] Silti tässä esityksessä metsästys nähdään ainoana keinona. [Petri Huru: Ei ole ainoa keino!] Missä on vaihtoehtojen punninta? Ei missään.

Luonto ei ole mikään poliittinen pelinappula, eikä suurpetojen tappamista voi säätää poliittisin mieltymyksin. Meillä on vastuu sekä lajien suojelusta että toimivien keinojen edistämiseksi, jotta näitä ongelmia voidaan aidosti ehkäistä. Kestävää suurpetopolitiikkaa pitää tehdä laajassa yhteistyössä eri intressit huomioiden sekä myös eri intressit yhteen sovittaen, ja niihin kuuluvat myös [Puhemies koputtaa] eläinten oikeudet ja luonnonsuojelu.

Tämä hallituksen luontovastaisuus [Puhemies koputtaa] ei ole hyväksyttävää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lahdenperä.

16.09 Milla Lahdenperä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun täytyy kiittää ministeriä ja hallitusta aktiivisesta vaikuttamistyöstä EU:n tasolla. EU-parlamentti hyväksyi 8.5. suden suojeluaseman muuttamisen tiukasti suojellusta lajista suojelluksi. Tämä muutos tulee muuttamaan sitä tapaa, jolla suden kannanhoidollinen metsästys kannattaa Suomessa mahdollistaa, ja se tulee vaatimaan uuden hallituksen esityksen metsästyslain muuttamisesta, joka huomioi EU:n luontodirektiivin liitesiiirron. Ja kuten monesti tässä salissa jo on sanottu tämän tunnin aikana, suden osalta me palaamme syksyn alussa tähän asiaan uudelleen. Tärkeää tässä kohtaa on saada lakimuutos karhun osalta eduskunnasta ulos, jotta metsästys saadaan käyntiin heti syksyllä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

16.10 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se keskeinen kysymys, mikä täällä on hyvin tullut esille, on, että kun näistä kaikista saaduista luvista tullaan joka tapauksessa valittamaan, niin miten niiden valitusten kanssa käy. Siinä on varmaan nyt se riskitekijä niin sisällöllisesti kuin ajallisestikin, milloin se toteutuu, ja varmaan kaikki, tai no, ei nyt ihan kaikki, mutta kaikki muut kuin siellä vasemmalla reunalla toivovat, että tämä etenee mahdollisimman nopeasti. Se tässä tietysti hieman hämmentää, että nyt totta kai, ymmärrettävästi teillä hallituspuolueissa on usko ja varmasti halu siihen,

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

että se toteutuu, mutta aika moni alan toimija, esimerkiksi Metsästäjäliitto, suhtautuu varsin skeptisesti tähän.

Jos vähän vielä tätä soppaa sekoittaa, niin tässä on myös akuutimpia muita kysymyksiä, joihinkä hallitus joutuu vastaamaan, esimerkiksi se, miten Suomi aikoo valmistella susikannan kokoa koskevan vastauksen EU:n luontodirektiivin mukaisen suotuisan suojelutason kuusivuotisraportointiin jo tulevana kesänä. Tähän liittyy myös muita kysymyksiä, joihinkä hallitus joutuu vastaamaan, ja toivottavasti niihin löytyy hyvät vastaukset.

Siihen liitesiirron autuaaksi tekevään voimaan [Puhemies koputtaa] ei nyt kannata vielä ihan hirveästi panostaa, mutta toivottavasti löydetään yhteinen hyvä ratkaisu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

16.11 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Kivelälle toteaisin, että kyllähän jossain määrin joskus täytyy hyväksyä esimerkiksi susien vähentäminen ja lopettaminen. Kun itse tuolla itärajalla Kuhmon seudulla liikun, niin olen nähnyt siellä yhden metsäpeuran. Ja kun minä kysyn paikallisilta ihmisiltä, että miten te lapsena, näittekö täällä peuroja, niin nämä vanhat ihmiset, jotka ovat 75—80-vuotiaita, sanovat, että niitä oli silloin 70—80-päisiä tokkia. Nyt metsäpeura on paljon uhanalaisempi, paljon uhanalaisempi globaalisti kuin susi, [Hannu Hoskonen: Juuri näin!] ja sen takia susia siellä pitäisi järkevästi kannanhoidollisesti vähentää, että me suojelemme juuri tätä metsäpeuraa. Sehän on sitä suojelutyötä ja ikään kuin kantojen välistä hoitotyötä. Ei tämä ole pelkästään vain metsästystä.

Tuon sen esille, arvoisa puhemies, että poronhoitoalueella ammuttiin vuoden 2018 jälkeen yli 200 sutta ja suden aiheuttamat porovahingot ovat kolminkertaistuneet. Kyllähän tämäkin osoittaa, että kyllä tässä on kyse isosta ongelmasta, ja se haittaa todella jo poroelinkeinoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

16.13 Mikko Polvinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Eestilän puheenvuorosta voisin jatkaa metsäpeuran osalta. WWF:n sivuilta löytyy lumileopardi, ja se on uhanalainen, 4 000—6 000 yksilöä. Metsäpeuroja on vähemmän. Susikanta tuolla itärajan takana on kymmeniätuhansia. Miten tässä salissa ei metsäpeura nouse suden edelle suojelussa tässä keskustelussa, vaikka metsäpeura on suomalaisten tärkeä laji? Sitä sanotaan suomenpeuraksi.

Mutta tänään, kun tätä lakisarjaa aloitetaan käsiteltäväksi, on mennyt liian kauan, että tuomme tämän saliin, kun ajatellaan sitä, että keskusta oli 16 vuotta hallituksessa 2000-luvulla ja tällaista esitystä ei ole aiemmin tullut. Minä kysyisin, miten keskustalaiset nyt haluavat jarruttaa tätä lakiesitystä, kun ovat jarruttaneet sitä jo 16 vuotta tuolla hallituksessa ollessaan. Eikös olisi nyt aika löysätä ja suoda myöskin suomalaisille kansalaisille, metsästäjille ja väljään asutun seudun asukkaille tämä riemu, että päästään todellakin [Puhemies koputtaa] metsästämään kannanhoidollisesti näitä suurpetoja?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

16.14 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan hyvä, että tämä keskustelu käy vilkkaana, ja toivotaan, että menestytään ja se kannanhoidollinen metsästys alkaa.

Susihan ei missään nimessä ole uhanalainen. Uralin länsipuolella olevalla alueella, mihin mekin kuulumme, on vähintään 50 000 harmaata sutta, joka on tämä oikea susi. Ennemminkin olisin huolissani näistä koirasusista, jotka ovat lainvastaisia elukoita tässä maassa. Ne ovat metsästyslain ja vieraslajien lain perusteella poistettavissa milloin vain. Ne ovat vaarallisia ihmisille. Ne tulevat pihoihin. Esimerkiksi Enon pitäjässä kotimaakunnassani susi meni, vai oliko koirasusi, pihattonavettaan sisälle ja tappoi siellä nuoren lehmävasikan ja söi sen sitten sen karjan nähden, kaikkien nähden. Karja seurasi vierestä, kun susi söi siellä vasikkaa. Samoin karhut asuvat pihoissa. Kuinka moni täällä etelässä asuva perheenäiti ajattelisi vievänsä lapsensa illalla vaikka ulos yksinään leikkimään, kun susi on edellisenä iltana syönyt naapuripihasta kaksi koiraakaan? Ei taida olla siinä jonossa paljon yrittäjiä.

Toivon, että näemme tämän asian yli ja hoidamme asian niin, että kannanhoidollinen metsästys alkaa ja voimme turvata sen, että ihmisillä on turvallista elää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

16.15 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Keskustan kritiikin ymmärtäisi paremmin, jos keskusta ei olisi ollut hallituksessa viimeistä kahta kautta ja myös viimeisenä kahtena kautena teillä ei olisi ollut maa- ja metsätalousministerin salkkua eikä neljää vuotta pääministerin salkkua. Mitä tästä jäi jäljelle? Tyhjä paperi. Ette tehneet yhtään mitään.

Mitä tulee suurpetojen aiheuttamiin vahinkoihin ja suoranaisiin vaaratilanteisiin, niin sanoisin vasemmistoliiton edustajille, että jos ette usko meitä täällä, niin menkää kysymään esimerkiksi oman kotimaakuntani Pohjois-Karjalan ihmisiltä. Varsinkin tänä keväänä meillä on ollut vaaratilanteita karhujen kanssa, ja tilanne alkaa olla oikeasti kestämaton. Tämä esitys on askel oikeaan suuntaan. Tässä tärkeintä on se lausuma, jossa velvoitetaan ministeriötä seuraamaan tämän lain toimivuutta, [Puhemies koputtaa] ja niin kuin on sanottu, heti syksyllä tulee [Puhemies koputtaa] tämä EU:n liitesiiro suden osalta, ja myös se on askel oikeaan suuntaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

16.17 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan antaa kiitosta ministeri Essayahille ja valiokunnan puheenjohtaja Simulalle. Kannanhoidollinen metsästys toimi Suomessa pitkään. Nyt se ei ole toiminut valitusten takia, ja esimerkiksi sudet ja suurpedot eivät ole pysyneet kurissa.

Mielestäni nämä valiokunnan tekemät esitykset ovat hyviä ja kannatettavia, parempi aikataulu niin, että syksyllä nämä tehdään. Myös EU:n toimet oikeastaan lähtivät liikkeelle vasta sen jälkeen, kun Ursula von der Leyenin ponin kimppuun sudet hyökkäsivät — hyvä, että edes siinä vaiheessa. Toivon, että myös valkoposkikihanhien ja merimetsojen kohdalla edetään ja myös nämä Metsästäjäliiton huomiot otetaan vakavasti tätä lakia seurattaessa.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Keskustaa kuunnellessa tulee vähän olo, että happamia, sanoi keskustalainen pihlajanmarjoista. Nyt näitä asioita tehdään. Edustaja Kettunen, te voitte olla rauhassa: pihahukka-set eivät enää kohtaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.18 Tuomas Kettunen kesk (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Heinospelä hyvästä puheenvuorosta. Olen siitä tyytyväinen, että hallitusohjelmakirjaukset suurpetoasioihin ovat asianmukaiset. Valiokunnan mietinnön kolme lausumaa ovat asianmukaiset. Näin tulee toimia.

Minun epäilykseni ja minun hämmennykseni johtuvat siitä ja ovat heränneet erityisesti siitä, että tämä lakiesitys ei sisällä suojelutason viitearvoja. Keskusta on esittänyt näitä lakipykäläiä, että suojelutason viitearvot kirjoitettaisiin Suomen lakiin, ja me tässä salissa päätetään siitä lainsäädännöstä, jos siihen tarpeeksi tahtotilaa on. Kysyn valiokunnan puheenjohtajalta, edustaja Simulalta: vääntäkää minulle rautalangasta vielä kertaalleen, [Petteri Huru: Onko edustajalla ketunhantä kainalossa?] miksi niitä suojelutason viitearvoja ei voida tässä salissa kirjata Suomen lakiin, niin että se olisi sitten tarpeeksi selkeä lainsäädäntö oikeusasteille, kun toitte esille [Puhemies koputtaa] tämän vallan kolmijako-opin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula.

16.19 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kuulemisissakin tuotiin varsin selkeästi esille, että vaikka ne viitearvot olisivat lakipykälissä, niin se ei edelleenkaan tarkoita sitä, että varmuudella niitä kaikkia suurpetoja metsästettäisiin. Se ei ole mikään hopealuoti. Näin meille on kerrottu. [Tuomas Kettunen: Niinkö?] — Näin on kerrottu valiokunnassa.

En oikeastaan ihan hirveästi pidä siitä, että täällä luodaan sellaista epäluottamusta yhä vain lisää. [Tuomas Kettunen: Ei, ei pidä paikkaansa!] Metsästäjät ovat erittäin pettuneitä meihin kaikkiin poliitikkoihin, enkä ihmettele sitä yhtään, kun tuota keskustan touhua olen katsellut. Sitten epäluottoa on myös viranomaisiin ja esimerkiksi Luonnonvarakeskukseen. Se luottamus palautuu ainoastaan sillä hetkellä, kun niihin suurpetojahteihin aidosti päästään. Sen eteen tässä tätä työtä koko ajan tehdään. Tämä on taas yksi askel eteenpäin, ja todella toivomme, että karhua päästään metsästämään elokuussa, koska tilanne on täysin kestämatön. Me ei tarvita [Puhemies koputtaa] mitään paljugarhuja. Joitakin ne voivat hirveästi naurattaa, mutta minua ei ainakaan naurata, kun karhut pyörivät ihmisten piholla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

16.20 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä keskustelua nyt tässä seuranneena ei tästä millään saa luonnonsuojelukysymystä, että tässä helpotetaan metsästyä ja eläinten tappamista. [Perussuomalaisten ryhmästä: Entäs metsäpeurat?] Ehkä se kannattaa sitten ihan rehellisesti, avoimesti sanoa täällä.

Pyysin puheenvuoroa vastatakseni Norrbackille:

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Det är ett faktum att jägarnas perspektiv dominerar i utskottsbehandlingen. Man slipper inte ifrån det här, och det kan var och en kontrollera också i det utlåtande som vi i utskottet har fått.

Bara för att man försvarar den biologiska mångfalden betyder det inte att man är avskild från verkligheten på landsbygden. Jag tycker personligen att detta argument inte alls är bra. Jag är själv uppväxt på landsbygden i Västra Nyland, där vargen också nu för tillfället är ett stort diskussionsämne. Allt detta ändrar naturligtvis inte det faktum att skadorna för dem som har drabbats av vargskador nästan alltid är traumatiska och allvarliga, och det är därför som riskförebyggande åtgärder och kompensation är så viktiga.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Norrback.

16.21 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies — tack, ärade talman! Jag har inte sagt att någon inte förstår sig på landsbygden och så vidare. Jag har bara meddelat hur de som bor på den landsbygd där jag rör mig uppfattar saker. Man känner att man inte kan påverka sin egen livsomgivning eftersom det inte händer någonting. Man känner att man är maktlös när man måste ordna skolskjuts eftersom det rör sig vargar på vägen. Man känner sig maktlös för att man är utsatt för en fara som man inte kan påverka.

Eli kyllä jokaisella on oikeus tulkita, mitä maaseudulla mietitään, ja kaikilla on siihen oikeus. Minä halusin vain tuoda esiin oman näkemykseni ja niiden henkilöiden näkemyksen, joiden kanssa minä olen tekemisissä, ja he näkevät asian näin.

Tosiasia on, että luonnon monimuotoisuus kyllä... On myös luonnonlaitumia, ja niitä nyt kyllä häviää, jos ei tehdä mitään susiongelmalle. Eli kyllä tässä on tästä asiasta yhteisymmärrys, mutta miten ratkaistaan tämä ongelma tai nähdäänkö tätä ongelmana ollenkaan? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitos. — Edustaja Sillanpää.

16.23 **Pia Sillanpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sudet ovat osa suomalaista luontoa. Susikannan hallitsematon kasvu on kuitenkin viime vuosina aiheuttanut vakavia ongelmia erityisesti maaseudulla. Siksi tämä susiongelma on ratkaistava, ja sekä metsästyskulttuurin että turvallisuuden näkökulmasta on tärkeää, että pääsemme rajoittamaan olemassa olevan susikannan kokoa.

Ihmiset ovat alkaneet pelätä lasten koulumatkoja, sudet ovat tappaneet kotieläimiä, ja metsästyskoirien kimppuun on hyökätty. Jos alueella on havaittu susia, en usko, että yksikään vanhempi haluaisi lähettää omaa lastansa kävelemään yksin bussipysäkille tai kouluun pidempää matkaa tiedostaen mahdolliset riskit.

Kannanhoidollinen metsästys on myös osa vastuullista riistanhoitoa, ja se perustuu tietoon ja valvontaan. Luotan täysin siihen, että Suomi on kykenevä pitämään huolta sekä luonnosta että ihmisten turvallisuudesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viljanen.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

16.24 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja käytti äsken puheenvuorossaan terminologiaa, että ”en ihan hirveästi pidä siitä”. Voisin siteerata valiokunnan puheenjohtajaa tältä osin, että en ihan hirveästi pidä siitä, että täällä nyt syytetään keskustaa sudenmetsästyksen viivyttämisestä, koska meidän nimenomaan pyrimme tässä uudistuksen yhteydessä saamaan pidemmälle meneviä päätöksiä aikaiseksi, jotta asiat menisivät joutuisammin eteenpäin. Tähän liittyen kysyisin: ovatko muun muassa nämä Metsästäjäliiton ja MTK:n esittämät muutosesitykset tai mielipiteet tähän lainsäädäntöön liittyen teidän mielestänne sitten olleet viivyttämistarkoituksella tehtyjä? Ja kun rataakiskosta on puhuttu, niin kysyisin tällaisen rataakiskokysymyksen: koska se sudenmetsästyksen myötä Suomessa sitten alkaa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

16.25 Tomi Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä salissa on kuultu tänään keskusteluja sieltä vasemmalta laidalta, että erilaisia intressejä muun muassa pitäisi yhdistää suurpetojen kannanhoidollisessa metsästyksessä. On yksi intressi, jota ei yhdistellä mihinkään. Se on turvallisuus, maan turvallisuus. [Välihuuto vasemmalta] Rajavartiolaitos aloittaa sen maan rajoilta, Puolustusvoimat sotilaiden osalta ja poliisi kaduilla. Intressi nimeltä ”turvallisuus”, kun laitetaan vaahtosammuttimen kokoista lasta koulutaipaleelle pihasta, jossa on sudenjälkiä, on sen lapsen osalta se ensisijainen asia, joka katsotaan ensin. Sitten tulevat muut asiat.

Arvoisa puhemies! Tuossa valiokunnan mietinnön vastalauseessakin todettiin, että esitys ei pyri huomioimaan muita keinoja esimerkiksi vahinkojen ehkäisyssä kuin suurpetojen metsästyksen. Pitäisikö surullisenkuuluisien hanhipeltojen ohella osoittaa esimerkiksi susillekin omat metsät, jonne ne voidaan opastaa jollain ekologisella, kestäväällä tavalla? Mielestäni jokainen kotipihasta viety lemmikkikoira, metsällä menetetty metsästyskoira tai aitauksessa kappaleiksi revitty lammas kertoo ihan toista tarinaa: onko kyse ekologisen ongelmasta vai ei?

Kiitos hallitukselle tästä valmistelusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.26 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvokas puhemies! On tärkeää, että metsästystä voidaan jatkossa tehdä harkiten, hallitusti ja tavalla, joka huomioi taloudelliset, sosiaaliset ja alueelliset erityispiirteet. Samalla tulee turvata lajien suojelutaso. Nyt tehtävät muutokset mahdollistavat tämän kokonaisuuden paremman yhteensovittamisen.

Erityisen tärkeää on, että laissa nyt selkeytetään poikkeuslupien edellytyksiä sekä hyödynnetään hoitosuunnitelmia, joiden avulla voidaan ennakoida ja arvioida kannan kokoa ja kannanhoidollisen metsästyksen vaikutuksia. Näin varmistamme, että ratkaisut eivät perustu vain yksittäisiin havaintoihin vaan laajempaan ymmärrykseen.

Kannatan hallituksen erinomaista esitystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Täällä on vielä neljä pyydettyä vastauspuheenvuoroa, ja mikäli sen jälkeen valiokunnan puheenjohtaja haluaa kommentoida, niin annan hänelle vastauspuheenvuoron, ja sitten mennään puhujalistaan. — Edustaja Strandman.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

16.27 Jaana Strandman ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä suomalaisen maaseudun elinvoiman ja ihmisten turvallisuuden kannalta sekä suurpetojen ihmisarkuuden säilyttämiseksi. Sudet, karhut ja ilvekset kuuluvat Suomen luontoon, mutta on tunnustettava tosiasiat suurpetokantojen lisääntymisestä. Niille ei löydy luontomme ravintoketjussa saalistajaa, joten ihmisen on puututtava niiden määrään. Metsästäjät pitävät suurpetokannat hallinnassa, kun heille tässä salissa saadaan lainmukaiset oikeudet.

Tämä lakiesitys on kannatettava, ja se on vihdoinkin saatu valiokunnassa käsiteltyä ja tuotua tänne saliin, jotta elokuussa 2025 karhunmetsästys voidaan aloittaa ja myöhemmin suden ja ilveksen. Suden suojelustatuksen muutos EU:ssa tulikin juuri sopivaan aikaan.

Ihmettelen suuresti keskustan vastalauseita asiaan. Heillä on ollut edellisillä hallituskausilla maa- ja metsätalousministerin salkut, ja he eivät ole tätä saaneet aikaiseksi, ja nyt kun tämä on tuotu tänne, niin se ei käy, vaan vedotaan viitearvoihin ja tulkintoihin.

Arvoisa puhemies! [Puhemies koputtaa] Suurpetokantoja tulee hallita suunnitelmallisesti ja paikalliset olosuhteet huomioiden. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lahdenperä.

16.28 Milla Lahdenperä kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Haluaisin osaltani vielä muistuttaa erityisesti vasemmistoliiton edustajille siitä tosiasiasta, että esimerkiksi Varsinais-Suomessa on tällä hetkellä yksi Suomen tiheimmistä susialueista. Silloin on kysymys siitä, että meillä ei ole mitään laajoja erämaa-alueita, missä sudet olisivat, vaan lähtökohtaisesti ne ovat päivittäin pihoissa, koulureiteillä, luontopoluilla, taajama-alueilla. Näin ollen se turvattomuus, mistä täällä juuri on puhuttu, on varsin suurta, [Petri Hurun välihuuto] ja tämä keskustelu loukkaa osaltaan niitä ihmisiä, jotka asuvat Varsinais-Suomessa. Siellä asuu paljon ihmisiä, ja he kokevat päivittäin tätä niin sanottua susiuhkaa. Koulukyyteihin menee valtavasti pienillä kunnilla rahaa, niin että kyllä tämä lakiesitys on erittäin kannatettava.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen.

16.29 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On tunnustettava, että hallittu kannanhoito on ainoa keino palauttaa ihmisarkuus näille pedoille ja ehkäistä vakavia vahinkoja ennalta. Kiitän valiokunnan puheenjohtaja Simulaa, ministeri Essayahia ja valiokuntaa perusteellisesta työstä ja pidän erityisen tärkeänä, että valmistelussa edetään viipymättä ja että suurpetojen kannanhoidollinen metsästys saa vakiintuneet ja oikeudellisesti kestävät puitteet.

Esitys huomioi EU:n luontodirektiivin. Nyt kun suden suojelustatus on siirtynyt tiukasti suojellusta suojelluksi, olemme tilanteessa, jossa on syytä valmistella pikaisesti säännösmuutokset suden rauhoituksen poistamiseksi. Hallitus onkin sitoutunut tuomaan nämä muutokset eduskunnan käsittelyyn heti syksyn 2025 istuntokauden alussa.

Kansalaisille tämä viestii, että eduskunta kuulee maaseudun ääntä eikä jätä heitä yksin petopaineen alle. On myös suden, Suomen luontoon kuuluvan pedon, etu, että ihmisarkuus palautetaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

16.31 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ajattelin, että pidän puheeni mahdollisimman lyhyenä, mutta tuolta vasemmistosta kuitenkin sen verran tuli tämmöistä puhetta, että tämä on luontovastaista. Tämähän ei ole millään tavalla luontovastaista.

Kannanhoidollisella metsästyksellä suojellaan kotieläimiä ja erityisesti lapsia. Jollakin lailla tulee ikävä viime kaudella salissa ollut vasemmiston edustaja Markus Mustajärveä. Hän varmaan olisi tiennyt sen vähän laajemman näkökulman tähän, mitä tällä suojelulla tai kannanhoidollisella metsästyksellä tarkoitetaan. On todella hyvä, että tämä asia etenee nyt, ja haluan kiittää hallitusta siitä, [Puhemies koputtaa] että ovat tehneet parhaansa tämän kannanhoidollisen metsästyksen eteenpäinsaattamiseksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula.

16.32 **Jenna Simula ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun täytyy kiittää värikkästä keskustelusta. Välillä täällä päästään vielä tälleen ilta-aikaankin debatoimaan värikkäästi.

Mutta selvennyksenä sanottakoon nyt tähän, että keskustahan ei esitä tässä omassa vastalauseessaan enää niitä viitearvoja suoraan lukuina lakiin. Eli edustaja Kettunen oli harhateillä senkin osalta. [Anne Kalmari: Ei, ne on esitetty jo!] Te esitätte perusteita, mutta te unohdatte sieltä sen toisen tavan, jota nyt on käytetty siihen karhun viitearvon määrittelyyn, eli se on siltä osin epäkelpo. Ja muutenkaan niitä viitearvoja ei voi hatusta vaan ottaa. Niiden täytyy valitettavasti kuitenkin olla sen EU-ohjeistuksen mukaiset, mutta siitä huolimatta siinä voidaan käyttää sitä poliittista harkintaa, ja sitä todellakin tullaan käyttämään.

Susi siirtyy 41 §:stä 37 §:ään, joten edustaja Kalmarin väitteet siitä, että asia olisi voitu hoitaa tässä samassa rytykässä jo nyt, eivät pidä paikkaansa. Se hoidetaan heti alkusyksystä. Kun te tiedotitte, että susijahti siirtyy hamaan tulevaisuuteen, niin se mielestäni on juuri sitä epäluottamuksen synnyttämistä ja pahentamista [Puhemies koputtaa] sinne metsästäjien suuntaan, kun se ei pidä paikkaansa. [Anne Kalmari: Laki oli auki, kyllä!] Kun laki on läpi alkusyksystä, kun se tänne tuodaan ja saadaan läpi, [Puhemies: Aika!] niin sitten tavoite on, että mahdollisimman pian päästään sinne susijahtiin. Se on tavoitteena.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja sitten varsinaiseen puhujalistaan. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

16.34 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään lakiesitystä, joka on merkittävä askel eteenpäin suomalaisen suurpetopolitiikan selkeyttämisessä ja ajantasaisamisessa. Kyseessä on esitys, jolla päivitetään metsästyslain 41 §:ää ja mahdollistetaan kannanhoidollinen metsästys entistä selkeämmin ehdoin. Tämän uudistuksen tarpeellisuudesta ei ole epäselvyyttä. Suurpetojen, erityisesti karhun ja suden, kannat ovat kasvaneet merkittävästi. Tämä on aiheuttanut huolta, jopa pelkoa, kansalaisissa. Metsästyslain päivityksellä tuodaan toimivammat puitteet näihin tilanteisiin puuttumiseksi. Suomalaista yhteiskuntaa ei saa ajaa pelkoon, vaan toimiin on ryhdyttävä ennakoitavasti.

Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että metsästystä voidaan jatkossa tehdä harkiten, hallitusti ja tavalla, joka huomioi taloudelliset, sosiaaliset ja alueelliset erityispiirteet. Samalla tulee turvata lajien suojelutaso. Nyt tehtävät muutokset mahdollistavat tämän kokonaisuuden paremman yhteensovittamisen. Erityisen tärkeää on, että laissa nyt selkeytetään

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

poikkeuslupien edellytyksiä sekä hyödynnetään hoitosuunnitelmia, joiden avulla voidaan ennakoida ja arvioida kannan kokoa ja kannanhoidollisen metsästyksen vaikutuksia. Näin varmistamme, että ratkaisut eivät perustu vain yksittäisiin havaintoihin vaan laajempaan ymmärrykseen.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä yhteydessä kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa huolellisesta ja perusteellisesta mietinnöstä. Valiokunta on arvioinut esityksen vaikutuksia monesta näkökulmasta, myös turvallisuuden ja poliisin resurssien kautta. Tämä on ollut tärkeä osa käsittelyä. Erityisesti valiokunnan lausumaehdotukset ansaitsevat kiitoksen. On perusteltua, että suden rauhoituksen poistamiseen liittyvät lainsäädäntöhankkeet tuodaan omana kokonaisuutena vasta syysistuntokauden alussa käsittelyyn, samoin valiokunnan vaatimus siitä, että metsästyslain selkeyttä parannetaan ja kannanhoidolliselle metsästykselle luodaan pysyvä toimintaympäristö ja vastuullista ja tulevaisuuteen katsova lainsäädäntötyötä.

Arvoisa rouva puhemies! Tässäkin esityksessä kyse on turvallisuudesta. Kyse on siitä, että lasten ei tarvitse pelätä koulumatkallaan eikä karjanomistajien tarvitse menettää elinkeinoaan. Suurpetopolitiikassa on lainsäädäntö tuotava tähän päivään.

Kannatan lämpimästi esitystä ja sen nopeaa voimaantumista. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Honkasalo.

16.37 Veronika Honkasalo vas: Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto ei voi kannattaa esitystä metsästyslain 41 §:n muuttamisesta. Esityksellä tavoitellaan yksinomaan metsästyksen edistämistä ja sivuutetaan luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvät harkinnat.

Tämän lisäksi koko esityksen perusta on EU-oikeudellisesti ongelmallinen. Metsästykselle tulee voida osoittaa niin kutsuttu hyväksyttävä päämäärä EU:n luontodirektiivin mukaisesti. Tätä velvoitetta ei voida ministeriön asetuksella kiertää. On kestävämpiä, että maa- ja metsätalousministeriölle annettaisiin valta määrittää metsästyksen tavoitteet ja jopa lajia koskevat suotuisan suojelutason viitearvot. Myös suotuisa suojelutaso on EU-oikeutta. Nyt päätöksistä, joiden tulee perustua parhaaseen tieteelliseen tietoon ja EU-oikeuteen, ollaan tekemässä poliittisia.

Arvoisa puhemies! Aidosti kestäväään suurpetopolitiikkaan tarvitaan kokonaisvaltaista tieteeseen nojaavaa lähestymistapaa, jonka laadinnassa on kuultu tasapuolisesti eri asiantuntijatahoja ja otettu huomioon eri intressit, myös luonnonsuojelu ja eläinten oikeudet. Hallituksen esitys ohittaa nämä perusvaatimukset. Suden osalta esitys on erityisen ongelmallinen. Susi on Suomessa yhä erittäin uhanalainen. Metsästyksen vapauttaminen tässä vaiheessa vaarantaa susikannan ja voi johtaa sen romahtamiseen.

Täysin käsittämätöntä, mistä ei tänään vielä täällä ole keskusteltu, on myös se, että hallitus niputtaa ilveksen yhteen — samaan kategoriaan — suden ja karhun kanssa. Ilves aiheuttaa vain vähän haittoja, ja sen sosiaalinen hyväksyttävyys on korkea. Ilveksen kannanhoidollinen metsästys halutaan mahdollistaa täysin spekulatiivisin perustein ilman mitään oikeita perusteita. Yksikään suurpedoista ei aiheuta ekologisia ongelmia, toisin kuin hallitus väittää ja monet edustajat täällä tänään. Päinvastoin niillä on ekosysteemeissään korvaamaton ekologinen rooli. Niiden kannat myös säätelevät itse itseään. Suurpetojen pois-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

saolo aiheuttaisi monisäikeisiä ekologisia ongelmia, joita ei ihmistoiminnalla kyetä paikkaamaan.

Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Elon aiemmin tekemää ehdotusta käsittelyn pohjaksi.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vornanen.

16.40 Timo Vornanen tv: Arvoisa rouva puhemies! Aivan ensiksi haluan kiittää kaikkia niitä tahoja, jotka ovat vaikuttaneet tämän tärkeän asian etenemiseen. Olette tehneet erittäin arvokasta työtä, ja sillä alueella, mistä tulen — Pohjois-Karjala, Itä-Suomi — tätä esitystä on odotettu erittäin kauan.

Sudet ja suurpedot eivät kuulu kotipihoihin, eivätkä ne kuulu lammasaitauksiin, se on aivan selvä asia. Moni elinkeinonharjoittaja, metsästäjä ja maaseudulla asuva on joutunut kärsimään liian pitkään heikosti toimivasta suurpetopolitiikasta. Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys ei ole toiminut. Lupajärjestelmä on ollut jäykkä ja auttamattoman hidas. Järeätkään aitaukset eivät ole välttämättä tuoneet suojaa koti- ja tuotantoeläimille, joita suurpedot ovat vahingoittaneet ja tappaneet tuhatmäärin. Tilanne on ollut sietämätön myös metsästyskoirien omistajille, ja pitkään koulutettuja perheenjäseniä onkin joutunut jatkuvasti susien saaliksi ennätyksellisiä määriä.

Suurpetojen ihmisarkuus on vähentynyt, ja niitä on pyörinyt ihmisten kotipihoissa. Moni on joutunut aidosti pohtimaan, uskaltaako lapsia päästää yksinään ulos. Käytännössä vain aivan selvissä ja akuuteissa, ihmisten turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa poliisi on voinut antaa lopetusmääräyksen. Monet riistahallinnon myöntämät poikkeusluvut suurpetojen kaatamiseen on torpattu oikeusistuinten toimesta.

Onneksi tänään käsittelemme lakiesitystä, joka muuttaa pelin henkeä oikeaan suuntaan — vihdoinkin siis hieman helpotusta sietämättömään tilanteeseen. Lakiesitys tarkoittaa myös alueellista tolkkua, sillä jatkossa huomioitaisiin, että suurpetotilanne on alueittain hyvin erilainen ja siten kantojen kokoa ja poikkeuslupien määrääkin on syytä tarkastella alueittain ympäri Suomen. Keskeistä on, että riistahallinto saa jatkossa lainsäädännöstä paremman selkänöjan poikkeuslupien perustelemiseen, jolloin niitä ei jatkossa järjestelmällisesti torpata oikeusistuimessa.

Viime aikoina asian tiimoilta on kuulunut myös muita erinomaisia uutisia, kun EU antoi hiljattain vihreää valoa suden suojeluaseman keventämiselle. Suden tiukka suojeluasema EU:ssa on ollut yksi keskeisimmistä esteistä suden metsästykselle.

Voin kuitenkin vakuuttaa, että vielä tarvitaan paljon työtä, jotta suurpetojen kannanhoidollinen metsästys saadaan aidosti toimimaan. Tämä lakiesitys ja mainitut EU-toimet ovat askeleita oikeaan suuntaan, mutta ne eivät ratkaise suurpetojen aiheuttamia ongelmia. Meiltä kaikilta, joille suurpetojen kannanhoidon [Puhemies koputtaa] onnistuminen on tärkeää, vaaditaan edelleen kärsivällisyyttä. — Kiitoksia, rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

16.44 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Vornanen tuossa lopetti siihen, että tarvitaan kärsivällisyyttä. Niin juuri, sitä tässä suurpetoasiassa tarvitaan. — Kiitoksia hallitukselle oikeansuuntaisista esityksistä, mutta tosiasiahan on, että ne ovat aivan riittämättömät. Näillä esityksillä ensi syksynä ei ala suden, ei ilveksen eikä myöskään kar-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

hun kannanhoidollinen metsästys koko Suomen alueella tihentymäalueilla. Olisin suonut, että tämä asia olisi hoidettu, koska sillä olivat eduskunnan lausumat pohjalla — ylin päätöksentekoeelin kansalaisaloitteen pohjalta päätti, että näin pitää tapahtua. Kiitos, että yritettiin ottaa askelia, mutta edes hallitusohjelman kirjauksia ei vielä noudatettu. Toivon, että näihin asioihin vielä palataan, ja tässäkin esityksessä on hyviä lausumia, hyviä, hurskaita toiveita.

Suurpedot kuuluvat metsään, eivät pihapiiriin. Niitten luontainen ihmisarkuus on palautettava. Turvallisuutta maaseudulla tulee parantaa. Elinkeinon harjoittaminen ja kotieläinten laiduntaminen tulee mahdollistaa poistamalla petoja siellä, missä ne ovat ongelma. Poronhoitoa on pystyttävä harjoittamaan järkevällä tavalla ilman suurta porokuolleisuutta ja lisäkustannuksia esimerkiksi GPS-paikantimista. Ikiaikainen suomalainen metsästyskulttuuri, jossa koirat työskentelevät itsenäisesti etäällä ohjaajasta, on turvattava. Omaisuuden suojausta tulee voida huolehtia. Kannanhoidollisella metsästyksellä suurpetojen hyväksyttävyys paranee. Maailmassa on 2 500 metsäpeuraa ja noin 300 000 sutta. Voimme suojella harvinaista metsäpeuraa kannanhoidollisella metsästyksellä.

Miksi sitten keskusta joutui jättämään vastalauseen tähän esitykseen valiokunnassa? Kyse on siitä, että tämä esitys ei ottanut huomioon niitä seikkoja, millä voisimme paremmin varmistaa oikeusasteissa kannanhoidollisen metsästyksen etenemisen.

Poikkeuslupapäätösten periaatteellinen lähtökohta puuttuu laista. Hallituksen esityksessä poikkeuslupien periaatteellinen lähtökohta on kytketty vain poikkeuslupaharkintaan ja kannanhoitosuunnitelmiin, vaikka luontodirektiivi ja Bernin sopimus edellyttävät huomioon ottaa laajemmin myös taloudelliset, sosiaaliset ja alueelliset erityispiirteet. Huomionarvoista on, että edes korkein hallinto-oikeus ei pidä esitettyä viittauskäytäntöä hyvän lainvalmistelutavan mukaisena. Periaatteelliselle lähtökohdalle tulisi säätää oma pykälänsä metsästyslakiin. Kananhoitoalueiden ja poikkeuslupien säätelyn osalta olisi oikeampi tapa säätää alueet suoraan asetuksella, jolloin ne ohjaisivat suunnitelmia. Metsästyslain 41 §:n sanamuotoa olisi syytä täsmentää, jotta se vastaisi tarkasti tarkoitettua säätelyä kannanhoitoalueista.

Luontodirektiivin sanamuodosta käytetään epätarkkoja ilmauksia. Ne olisi tullut korjata tässä lainsäädännön yhteydessä. Elikkä meillä viitataan yksilöihin, jotka pitäisi selkeästi tunnistaa, kun direktiivi antaisi mahdollisuuden yksilöityihin eläimiin eli lauman poistamiseen, ja meillä ei tätä käytäntöä noudateta ihan tämän lainsäädännön sanamuotojen takia.

Mutta kaikista tärkein asia on se, että emme määrittäneet tässä lainsäädännössä suotuisan suojelutason viitearvoa. Sillä on se merkitys, että kun se voidaan poliittisesti säätää, niin oikeusasteet joutuvat totta kai noudattamaan Suomen lainsäädäntöä, aivan kuten edustaja Simula tuossa vallan kolmijako-opista sanoi, mutta jos sitä viitearvoa ei ole määritetty, silloin tietysti luontotutkijoiden ajatukset siitä, onko tämä suotuisaa vai ei, ovat vallan päällä.

Siksi, arvoisa puhemies, ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 1 sisältyvä lakiehdotus. Toivon, että kun tämä viitearvoasia ei nyt tässä laissa etene, niin se vielä määritellään jonain päivänä laissa, kuten muissakin maissa on tehty. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rintamäki.

16.49 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta liittyy hallitusohjelmaan, jonka mu-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kaan suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestokyvyn. Suurpedoista aivan erityisesti susi on se, joka aiheuttaa kansalaisissa huolta. Sudet ovat aiheuttaneet valtavia tuhoja tappamalla koti- ja maatalouseläimiä, kuten koiria, nautoja, poroja ja lampaita, jopa hevostakin tuo peto on päässyt raatelemaan. Sudet ovat hakenneet koiria kotipihoista, ja metsästyskoiria on päätynyt suden suuhun. Susiainoista huolimatta lammaskatrasta on surutta raadeltu surullisin seurauksin. Taloudelliset tappiot ovat olleet välillä todella suuria puhumattakaan inhimillisistä kärsimyksistä, kun esimerkiksi perheen rakas lemmikki joutuu suden suuhun. Myös haja-asutusalueiden lasten turvallisuus koulumatkoilla on huolettanut, kun sudet ovat levittäytyneet lähemmäksi ihmisasutusta. Moni jättää menemättä marjaan tai sieneen, jos alueella on nähty hukka. Itse ajattelen siten, että yhden suden saattaa aikuinen, terve ihminen saada kovalla metelillä luopumaan aikeistaan, mutta kun ne tulevat laumassa, ei siinä huuto paljon auta. Haja-asutusalueiden ihmisillä, joilla luonto ja luontokappaleet ovat lähellä, on jo pitkään ollut hätä ja usko koetuksella etenkin susien suhteen. Tarve kannanhoidolliselle metsästykselle on ollut selvä, mutta metsästystä ei ole voitu käynnistää poikkeuslupapäätöksistä tehtyjen valitusten sekä EU:n ja kansallisten tuomioistuinten, luontodirektiivin sekä metsästyslain 41 a §:n sisältämän poikkeussäännöksen suppean tulkinnan takia. Sitten kun suden siirto pykälästä toiseen saadaan tehtyä, suden ympärivuotinen rauhoitus poistuu.

Arvoisa puhemies! Suurpetojen aiheuttamiin ongelmiin on jo korkea aika puuttua. Myös karhun ja ilveksen kannanhoidollinen metsästys on viime vuosina estynyt säännönmukaisen valitusten ja poikkeuslupapäätösten täytäntöönpanon estämisen takia. Oman alueeni lehdessä oli taannoin otsikko ”Alavudella 12 eri karhuhavaintoa viikonloppuna”. Riistanhoitoyhdistyksen alueella laskettiin viime syksynä, että talviunille kävi viisi emokarhua pentuineen, emoilla yhteensä vähintään kymmenen pentua. Kannanhoidollisen metsästyksen etuna on, että suurpedoille tulee ihmisen pelko ja siten ne hakeutuisivat kauemmaksi ihmisistä. Suurpetojen käytös muuttuu nopeasti ihmistä pelkäämättömäksi ilman metsästystä, sillä niillä ei ole luontaisia vihollisia.

Arvoisa puhemies! Meillä on poliittisia voimia, jotka edelleen vastustavat suurpetojen kannanhoidollista metsästystä. On aivan pakko kysyä: kuinka vieraantuneita te olette maaseudun ihmisten arjesta? On täysin selvää, että täällä Helsingin keskustassa sudet tai karhut eivät tule vastaan, mutta tekisi aivan hyvää muuttaa hetkeksi itse asumaan alueelle, jossa esimerkiksi sudet ovat jokapäiväinen ongelma. Itse käyn Ähtärissä, jos tulee ylitsepääsemätön tarve nähdä susi.

Toukokuussa vuonna 2008 Vaasassa liikkui uroskarhu. Se oli aikaisin aamulla liikenteessä, ja poliisi antoi ihmisille kehotuksen pysyä sisätiloissa. Se oli muun muassa nousut päiväkodin aitaan vasten takajaloilleen ja nuuhkinut leikkiäpihaa. Lapset olivat olleet onneksi sisätiloissa ja heiluttaneet iloisesti ikkunasta nallelle. Koirien ja poliisien avulla karhua pyrittiin ohjaamaan pois taajamasta. Karhu säntäili vauhkoontuneena liikenteen seassa, mutta viimein metsästäjä onnistui kaatamaan sen. Siitä alkoi ankara spekulatio lehtien palstoilla, että oliko tuo helluusennäköinen nalle oikeasti pakko tappaa. Tiedä sitten, olisiko tuossakin pitänyt olla ensin uhri, ennen kuin reaalielämästä vieraantuneet olisi saatu ymmärtämään, mistä tässä asiassa oli kyse.

Ilves on kaunis mutta vaarallinen peto, jota en takapihalleni kaipaa. Ilveskanta on kasvanut Ylen artikkelin mukaan ja jopa kaksinkertaistunut kahdessa vuosikymmenessä. Sen katsotaan nyt olevan elinvoimainen laji, joten senkään kannanhoidosta ei tarvitse huolissaan olla.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Lopuksi tahdon kiittää vielä hallitusta tästä lakiesityksestä sekä maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Simulaa mietinnön esittelystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

16.54 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys metsästyslain muuttamiseksi on luontovihamielinen ja monella tapaa kestävä. Kuten tässä vastalauseessamme hyvin tuodaan esille, tämä esitys on yksipuolinen. Se keskittyy yksinomaan metsästyksen edistämiseen ja jättää luonnonsuojelun ja lajien suojelun eli kokonaisuudessaan biodiversiteettikysymykset huomiotta.

Käytännössä tässä yritetään nyt säätää lainsäädäntöä, joka toimii suoraan EU:n luontodirektiiviä ja sen tavoitteita vastaan, eli hallitus siis esittää, että metsästyksen päämäärän voisi jatkossa säätää maa- ja metsätalousministeriössä, siis poliittisesti asetuksella, mutta eihän näin voi edetä. Hyväksyttävä päämäärä on EU-oikeudellinen käsite, ei mikään ministeriön mielipide. Direktiiviä ei voi kirjoittaa uusiksi kansallisella asetuksella. Ja ketkä tästä päätöksenteosta halutaan jättää ulos? Luonnonsuojelujärjestöt, eläinsuojelijat, asiantuntijat, jotka voisivat tuoda tasapainoa tähän keskusteluun. Tutkittuun tietoon nojaaminen puuttuu täysin. Sen sijaan tämä esitys on rakennettu metsästäjien näkökulmasta, ja tämä ei ole hyväksyttävää lainvalmistelua.

Arvoisa puhemies! Erityisen räikeästi tämän esityksen epäloogisuus näkyy suden kohdalla ja halussa aloittaa Suomessa erittäin uhanalaisen suden metsästys. On totta, että suden suojelua halutaan nyt laskea montaa kautta, mutta yhtä kaikki hallitus haluaa siis aloittaa Suomessa suden kannanhoidollisen metsästyksen, vaikka kanta on alle suotuisan suojelun eli kestävä tason. Luonnonvarakeskus on arvioinut, että kestävä susikanta olisi minimissään noin 500 yksilöä, ja nyt susia on vain noin 300. Tämä esitys ei siis nojaa asiantuntijoihin vaan on perusteetonta politikointia. Lajin elinvoimaisuutta ei kuitenkaan voi päättää poliittisesti, vaan sen on pohjauduttava asiantuntijoiden näkemykseen ja tutkittuun tietoon.

Ja vaikka suden tappaminen esitetään ratkaisuna, niin tutkimukset osoittavat muuta. Yleinen kohdistamaton tappaminen ei ole kestävä tapa vastata näihin mahdollisiin konfliktihin, päinvastoin hajotetut laumat voivat lisätä ongelmia. Sen sijaan ennaltaehkäisevät toimet, kuten suojaukset ja yhteiselon tukeminen, ovat tutkitusti tehokkaampia. On myös muistutettava, että meillä on jo olemassa poikkeusluvut vahinko- ja turvallisuusperustein.

Salametsästys ei myöskään ole loppunut metsästyksen sallimisella, vaan nämä molemmat tapahtuvat rinnakkain, eikä laitonta toimintaa muutenkaan voi perustella niin, että metsästys pitää muuttaa lailliseksi, jotta salametsästys loppuisi. Tässä ei myöskään tarjota riittäviä säännöskohtaisia perusteluita, mikä heikentää tämän lain tulkittavuutta ja toimeenpanoa, eli tämä valmistelu ei myöskään täytä hyvän lainsäädännön vaatimuksia.

Lopuksi: kuten kaikki täällä ovat todenneet, suurpedot, myös susi, [Puhemies koputtaa] ovat osa Suomen luontoa, ja niiden säilyminen on meidän vastuullamme.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

16.58 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on välttämätöntä suomalaisen maaseudun elinvoiman ja ihmisten turvallisuuden

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kannalta sekä suurpetojen ihmisarkuuden säilyttämiseksi. Suurpedoille ei löydy luontomme ravintoketjusta saalistajaa, ja siksi ihmisen on puututtava siihen.

Olen metsästäjänä valmiina aloittamaan karhunkaadon 20. päivä elokuuta tätä kuluvaan vuoteen eli jo kolmen kuukauden kuluttua. Syksyllä 2025 tehdään myös työtä, että susi ja ilves saadaan metsästyksen kannanhoidollisesti ja tämän hallituskauden aikana.

Tämä vihdoinkin käsittelyssä oleva hallituksen esitys eduskunnalle metsästyslain muuttamisesta on erittäin hyvä. Esityksessä on kyse lain muuttamisesta siten, että sillä pyritään helpottamaan suurpetojen kannanhoidollista metsästystä. EU-tuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut ovat estäneet aiemmin käytössä olleet poikkeusluvut kannanhoidolliseen metsästyksen, koska hyväksyttävää päämäärää ei ole kyetty osoittamaan riittävän täsmällisesti. Lakimuutoksen tavoitteena on vahvistaa lainsäädäntöä siten, että kannanhoidollinen metsästys voisi jälleen alkaa. Keskeisin muutos on, että metsästyslakiin lisätään mahdollisuus ottaa lupaharkinnassa huomioon hoitosuunnitelmat ja niissä asetetut päämäärät alueellisesti. Maa- ja metsätalousministeriölle annetaan valtuus määrittellä nämä päämäärät asetuksella.

Me perussuomalaiset olemme johdonmukaisesti edistäneet sitä, että suurpetokantoja hallitaan suunnitelmallisesti ja paikalliset olosuhteet huomioiden. Olemme myös tuoneet vahvasti esille kasvaneiden suurpetokantojen aiheuttamat ongelmat ja vahingot, joita ovat muun muassa susien tappamat metsästyskoirat, kotieläimet, lammastilallisten elinkeinotoimen menetykset ja pikkuoppilaiden koulumatkojen turvattomuus. Me vaadimme, että kaatolupia myönnetään riittävästi ja päätöksenteossa kuullaan aidosti alueen ihmisiä, ei ainoastaan kaupunkikeskuksista käsin. Suomi on laaja maa, ja siksi myös suurpetopolitiikan on oltava paikallisiin olosuhteisiin sopivaa, ei EU:n vaan suomalaisten ehdoilla. Kasvat petokannat aiheuttavat huolta etenkin maaseudulla. Ihmisten pelkoja ei saa vähätellä.

Kannanhoidollinen metsästys on vastuullista luonnonvarojen hallintaa. Monilla alueilla sosiaalinen kantokyky on jo ylittynyt, ja pitkään jatkunut tilanne, jossa kansallista lainsäädäntöä ei ole saatu muutettua suurpetojen metsästyksen mahdollistamiseksi, on nakertanut monien uskoa järjestelmään ja viranomaisten kykyyn suojella kansalaisia susivahingoilta.

Arvoisa puhemies! Suurpetopolitiikassa tarvitsemme järkeä, vastuuta ja maalaisjärkeä. Suojelamisen rinnalla on uskallettava hallita kantoja, ihmisten elinkeinojen ja koko maaseudun elinvoimaa. Metsästäjät odottavat nyt, että tämä asia saadaan hoidettua. Karhunkanta kasvaa voimakkaasti: nyt on varmistettava, että tehdään kaikki sen varmistamiseksi, jotta suurpetojen metsästys saadaan alkuun.

Juuri viime viikolla EU:ssa astui voimaan suden siirto EU:n luontodirektiivissä tiukasti suojellusta lajista suojelluksi lajiksi, ja tästä syystä edellytetään, että pikimmiten on aloitettava rauhoituksen poistamiseen liittyvät säännösmuutokset, jotka tuodaan eduskunnan käsittelyyn syksyn 2025 alussa.

Arvoisa rouva puhemies! Metsästäjät tekevät arvokasta työtä suurpetojen kannanhoidollisessa metsästyksessäkin. Metsästäjät ovat avainasemassa kanta-arvion määrittämisessä ja tutkimusaineiston keräämisessä, ja heidän kanssaan tulee tehdä vahvaa yhteistyötä. Metsästäjien kokemusta, havaintoja ja näkemystä ei tule jättää tässä asiassa käyttämättä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

17.02 **Janne Jukkola kok:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Haluan antaa kiitoksen hallitukselle hyvin hoidetusta, päämäärätietoisesta vaikuttamistyöstä EU:n suuntaan. Euroopan parlamentin päätös muuttaa suden suojeluasema tiukasti suojellusta suojelluksi lajiksi on merkittävä linjamuutos. Se ei olisi syntynyt ilman määrätietoista ja faktoihin perustuvaa edunvalvontaa. Se työ nyt kyllä kannatti. Nyt Suomella on enemmän liikkumavaraa huomioida oma kansallinen erityistilanne, luonnon lisäksi myös ihmiset, kotieläimet ja ennen kaikkea turvallisuus, kuten edustaja Immonen aikaisemmassa puheenvuorossa mainitsi.

Suden tiukka suojelustatus on pitkään estänyt kannanhoidollisen metsästyksen. Tämä on tarkoittanut, että alueilla, joilla susikanta on kasvanut yli sietorajan, ei ole voitu toimia ennakoitavasti tai riittävän nopeasti. Nyt tämä muutos mahdollistaa jälleen kannanhoidollisen metsästyksen, mikä on tärkeää turvallisuuden, kotieläinten suojelun ja myös kansalaisen luottamuksen kannalta. Karhun kannanhoidollinen metsästys mahdollistuu tämän lain myötä syksyllä ja nyt käsittelyssä olevan esityksen mukaisesti. Suden osalta etenemme eri reittiä EU:n luontodirektiivin muutoksen myötä. Hallituksen esitys suden kannanhoidollisesta metsästyksestä on tarkoitus tuoda eduskuntaan syksyllä. Maa- ja metsätalousvaliokunta palaa tähän asiaan syyskaudella, kun esitys tuodaan käsittelyyn. Valiokunta on jo mietinnössään edellyttänyt, että hallitus valmistelee tämän perusteella tarvittavat muutokset metsästyslakiin.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on esimerkki siitä, kuinka johdonmukaisella vaikuttamisella voidaan saavuttaa ratkaisuja, jotka kunnioittavat niin luontoa kuin ihmisten arkea. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

17.05 **Sanna Antikainen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Meillä on nyt käsittelyssä hallituksen esitys, joka on tervetullut ja kauan odotettu askel järkeväen suurpetopolitiikan suuntaan. Esitys metsästyslain 41 §:n muuttamisesta mahdollistaa kannanhoidollisen metsästyksen kääntymisen kohti toimivampaa ja nimenomaan kansalaisten arkea huomioon ottavaa politiikkaa.

Erityisesti susien kohdalla tilanne on karannut käsistä. Meillä on maaseudulla ihmisiä, jotka pelkäävät päästää lapsiaan bussipysäkille, sillä susia liikkuu pihoissa jopa keskellä päivää. Sudet raatelevat kotieläimiä hengiltä — lampaista, poroja, koiria — eikä voida puhua vain yksittäistapauksista vaan laajasta ja kasvavasta ongelmasta. Koiran kanssa metsästäminen, joka on monelle suomalaiselle elämäntapa ja osa kulttuuriperintöämme, on monilla alueilla käytännössä loppunut susien takia.

Karhunmetsästyskin on ollut Suomessa jäissä jo liian pitkään. Tämä johtuu siitä, että luonnonsuojelujärjestöt ovat valittaneet poikkeusluvista ja oikeus on kumonnut nämä luvat. Nyt metsästyslailla luodaan puitteet sille, että Riistakeskuksen myöntämät luvat kesäisivät valitukset. Esimerkiksi Romaniassa karhunmetsästyskielto johti ihmisten kuolemiin. Kysyn tämän lain vastustajilta ja näitä valituksia tehtailevilta luonnonsuojelijoilta: Tätäkö te haluatte? Kuinka monta ihmistä pitää kuolla Kehä kolmosen ulkopuolella, ennen kuin teitä alkaisivat kiinnostamaan heidän terveytensä, turvallisuutensa ja jopa henkensä? Ja eivätkö teitä kiinnosta lainkaan kaikki ne suden suuhun kuolleet koirat? Tätä Romanian kaltaista tilannetta ei yksinkertaisesti saa syntyä Suomeen. Siksi on toimittava ripeästi, sillä jo lyhyessä ajassa karhujen käytös näyttää muuttuneen ja ihmisarkuus on lähtenyt häviä-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

mään. Tämä on ollut nähtävillä omassa kotimaakunnassani Pohjois-Karjalassa varsinkin tänä keväänä. Siis tätä lakia vastustaville edustajille sanon: Tervetuloa Kehä kolmosen sisäpuolelta kuulemaan oman kotimaakuntani ihmisten ahdinkoa. Toki ei tarvitse tulla Pohjois-Karjalaan asti, vaan lähempänäkin tämä ongelma on todellinen, mutta jos haluaa tulla Pohjois-Karjalaan, niin saa tulla — ja tämä kutsu on muuten aito kutsu.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys toteuttaa hallitusohjelmaa ja sen tavoitteita suurpetopolitiikan osalta, mutta ennen kaikkea se toteuttaa oikeudenmukaisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. On hyvä, että päätösvaltaa palautetaan sinne, minne se kuuluu, suomalaisille itselleen. Meidän on voitava säätää lakeja, jotka pitävät huolta kansalaisten oikeudesta elää turvallisesti. Perussuomalaiset ovat aina ajaneet sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä suurpetopolitiikasta. Tämä esitys on askel kohti käytännönläheistä, reilua ja vastuullista metsästyslainsäädäntöä. Hallitusta voi kiittää siitä, että se osoittaa tukensa niille suomalaisille, joiden elämää susikannan ja muiden suurpetojen kasvu on jo liian pitkään vaikeuttanut.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietinnön ponnet ovat tärkeä osa päätöksentekoa. Tässä kohtaa niitä on kolme:

1. ”Eduskunta edellyttää, että EU:n luontodirektiivin muuttamisesta aiheutuvat suden rauhoituksen poistamiseen liittyvät säännösehdotukset tuodaan eduskunnan käsittelyyn heti vuoden 2025 syysistuntokauden alussa.”

2. ”Eduskunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö valmistelee viipymättä tarvittavat metsästyslain teknistä laatua ja selkeyttä palvelevat muutokset.”

3. ”Eduskunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö seuraa metsästyslainsäädännön toimivuutta ja jatkaa työtä sen eteen, että kannanhoidolliselle metsästykselle luodaan vakiintuneet puitteet.”

Suomeksi: Susiasia etenee vielä askeleen eteenpäin ensi syksynä EU:n liitesiiirron vuoksi. Yleisesti tämän lain toimivuutta seurataan ja siihen tehdään tarpeen vaatiessa muutoksia.

Kiitos hallitukselle, ministerille ja maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtajalle sekä maa- ja metsätalousvaliokunnan hallituspuolueiden edustajille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

17.10 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä sekä maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintöä metsästyslain muuttamisesta. Esityksellä pyritään helpottamaan suurpetojen kannanhoidollista metsästystä suden, karhun ja ilveksen osalta. Esitys tulee todella tarpeeseen, koska nykytila suurpetojen osalta on karmiva. Kannat vain suurenevät, ja petojen ihmisarkuus on tipotiessään. Jo nyt petokantojen kasvu on johtanut raadeltuihin lammaskattraisiin, ja metsästyskoiria ja ihmisten rakkaita lemmikkejä on joutunut suurpetojen uhriksi, eli esimerkiksi sudet ovat tappaneet kylmästi koiria.

Arvoisa puhemies! Petopolitiikassa on siis menty suojelu edellä aivan liian pitkään, ja ongelmat petoalueilla ovat kasvaneet valtaviksi. Poronhoitoalueella vahinkoja tulee enenevässä määrin, ja pedot ovat ajautuneet jopa poroaitauksiin tappaen poroja. Myös vasomassa olleiden porojen vasahävikki on suuri vasojen joutuessa petojen suuhun. Mielestäni tässäkin asiassa kannanhoidollinen metsästys tulisi nähdä enemmän ennalta ehkäisevänä toimenpiteenä ja huoltovarmuuden kannalta tärkeänä. Uskon kannanhoidollisen metsästyksen

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

sen vähentävän myös salametsästystä ja suurpetoihin kohdistuvaa pelkoa ja vihaa, jonka nykyinen tiukka suojelutaso on ymmärrettävästi luonut.

Nykyinen tiukka suojelulainsäädäntö suorastaan antaa petojen tehdä vahinkoja, jotka sitten aiheuttavat yhteiskunnalle turhia taloudellisia haittoja ja kustannuksia. Elinkeinonharjoittajan kannalta vahinkojen haitat ovat merkittäviä ja korvauskäytänteet ovat hitaita. Tämä aiheuttaa porotaloudessa luonnollisesti ahdinkoa päivittäisessä arjessa. Välillä kun on kuunnellut kannanhoidollisen metsästyksen vastustajia, on kuulostanut siltä kuin maa-seudun elinkeinolla ei olisi minkäänlaista merkitystä eikä ihmisten turvallisuudella ja lemmikeillä mitään arvoa.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen käsittelyn aikaan astui voimaan suden liitesiiro EU:n luontodirektiivissä tiukasti suojellusta lajista suojelluksi lajiksi. Tästä syystä valio-kunta edellyttää mietinnössään, että pikimmiten on aloitettava suden rauhoituksen poista-miseen liittyvät säännösmuutokset, jotka tuodaan eduskunnan käsittelyyn jo syksyn 2025 alussa.

Maa- ja metsätalousvaliokunnassa on tehty tähän hallituksen esitykseen kolme tärkeää lausumaehdotusta, jotka tukevat perussuomalaisten tavoitteita suurpetojen kannanhoidol-lisen metsästämisessä mahdollistamisessa. Lausumilla edellytetään suden rauhoituksen säännösmuutoksen lisäksi, että maa- ja metsätalousministeriö valmistelee viipymättä tar-vittavat metsästyslain teknistä laatua ja selkeyttä palvelevat muutokset sekä seuraa metsäs-tyslainsäädännön toimivuutta ja jatkaa työtä sen eteen, että kannanhoidolliselle metsästykselle luodaan vakiintuneet puitteet.

Arvoisa puhemies! Kiitos ministereille ja valiokunnan puheenjohtajalle asian valmiste-lusta. Vihdoin on sellainen hallitus, jonka aikana saadaan edistettyä kannanhoidollista met-sästystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

17.14 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä ensimmäisessä käsitte-lyssä olevassa esityksessä eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta on kyse siitä, että suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvattaisiin lainsäädännöllä ja että jo aloi-tettua työtä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti. Kannatan hallituksen esitystä metsästyslain muuttamiseksi. Tämä lakimuutos on tärkeä askel tilanteessa, jossa suurpetojen kannan hallinta on tullut paikoin tärkeäksi myös ihmisten turvallisuuden näkökulmasta. Tilanne on ollut huolestuttava eri-tyisesti Itä-Suomessa, missä ovat sudet ja karhut yhä useammin liikkuneet pihossa, kou-lujen läheisyydessä ja taajamien reunamilla. Nämä eivät ole enää yksittäisiä havaintoja vaan lähes arkipäiväistyvä ilmiö, joka herättää aiheellista huolta paikallisissa asukkaissa.

Nykyinen tilanne on kiristänyt myös paikallisten asukkaiden luottamusta viranomaistoi-mintaan. Lakimuutos, joka selkeyttää ja sujuvoittaa suurpetojen kannanhoidollista poikke-uslupakäytäntöä, antaa viranomaisille ja kansalaisille keinot hallita tilannetta ennen kuin ongelmat eskaloituvat enemmän vakaviksi turvallisuusriskeiksi. Tiedossa on valitettavasti myös se, että esimerkiksi suurriistavirka-apu on itäisessä Suomessa lähes lakannut johtuen suurpetotilanteesta — tilanteesta, jossa metsästyskäytössä olleita koiria on menetetty su-den suuhun. Samoin hirvenmetsästys on kärsinyt, koska metsästyskäytössä olleita koiria ei ymmärrettävästä syystä uskalleta päästää enää metsään.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Kannanhoidollinen metsästys ei ole suurpetovastaisuutta vaan osa vastuullista luontopolitiikkaa, jossa otetaan huomioon niin luonnon monimuotoisuus kuin ihmisten arki, turvallisuus ja elinkeinot. Esitetty lakimuutos ei poista suojelua vaan tuo hallintaan joustavuutta ja ennakoivuutta.

Kannatan lämpimästi lakimuutosta ja uskon, että se palauttaa tasapainoa ihmisten ja suurpetojen rinnakkaiseloon erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen kaltaisilla alueilla, missä ongelmat ovat konkreettisia ja kasvavia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

17.16 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! On erittäin lämmittävää, että suurpetopolitiikkaan liittyviä lakeja täällä eduskunnassa säädetään. Tällaisia esityksiä on odotettu tällä vuosituhannella 2000-luvun alusta jo lähes neljännesvuosisata, ja nyt tämä hallitus pääsee tuumasta toimeen. Tässä on ensimmäinen esitys siitä, kuinka hallitus laittaa täytännön sellaisia maaseudun unelmia, mitä ollaan kauan odotettu. Kiitos tälle hallitukselle ja kiitos maa- ja metsätalousvaliokunnalle asioitten järjestelystä sekä vastuuministeri Essayahille siitä, että asiat etenevät.

Arvoisa puhemies! Käsittelyssämme oleva hallituksen esitys on keskeinen askel kohti järkevämpää ja oikeudenmukaista suurpetopolitiikkaa. Esitys tuo metsästyslain 41 §:ään muutoksen, joka mahdollistaa suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen tavalla, joka kestää oikeudenmukaisesti ja oikeudellisesti mutta myös ennen kaikkea ottaa huomioon ihmisen arjen ja alueellisen todellisuuden. Kyse on siitä, voivatko suomalaiset ihmiset elää turvassa kotipihoillaan. Kyse on siitä, saadaanko suurpetokantojen hallintaan takaisin järki ja vastuu vai jätetäänkö ne yksin oikeussalien ja ideologian varaan.

Usein näyttää siltä, niin kuin tänäänkin kuultiin, että Kehä kolmosen sisäpuolelta ei täysin ymmärretä, millaista arkea me Kehä kolmosen ulkopuolella elämme: siellä, missä lapsi ei kävele kouluun, koska hänelle järjestetään kyyti — ei mukavuussyistä, vaan siksi, että karhu tai susi on nähty edellisenä iltana pihassa; siellä, missä kotieläimet eivät ole harrastus vaan osa toimeentuloa, ja pedon hyökkäys tarkoittaa tuhansien eurojen menetystä. Mutta kun näistä asioista puhutaan eduskunnassa, ne leimataan sieltä vihervasemmalta laidalta usein hysteriaksi tai pelon lietsomiseksi. Meidän poliitikkojen ja maaseudun ihmisten huoli mitätöidään. Meille maaseudun ihmisille sanotaan, että pitää vain oppia elämään luonnon ehdoilla, opetelkaa sitä. Se on meidän mielestämme loukkaavaa, ja se on irti todellisuudesta.

Suojelu on tärkeää, mutta myös ihmisellä on oikeus omaan elinympäristöönsä. Suomi ei saa olla maa, jossa suurpedot määrittelevät, mihin ihminen voi mennä, milloin lapset voivat ulkoilla tai miten metsästyskulttuuri säilyy elävänä.

Arvoisa rouva puhemies! Esityksessä annetaan maa- ja metsätalousministeriölle valtuus säätää asetuksella poikkeuslupien päämäärästä, alueellisista tarkasteluista ja suotuisan suojelun viitearvoista. Tämä ei ole uhka luontodirektiiville, tämä on keino täyttää sen ehdot tarkasti ja juridisesti kestävästi. On myös tärkeää nostaa esiin biologinen todellisuus. Karhukanta on viime vuosina kasvanut yli 2 000 yksilöön, ja suden reviirien määrä on korkeampi kuin koskaan aiemmin nykyaikana. Ilveskanta on samalla tasolla kuin koskaan ennen EU:n aikana, silti suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on pysäytetty käytännössä kokonaan. Tässä olisi myös selityksen paikka edellisten hallitusten toimista. Miksi? Koska oikeuskaan ei ole hyväksynyt päämäärää poikkeusluville, niitä ei ole yksilöity riittävästi ja

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

lainsäädäntötyötä ei edellisten hallitusten toimesta ole tehty. Nyt tämä hallitus korjaa tämän asian.

On myös huomionarvoista, että Suomessa elää vähemmän metsäpeuroja kuin maailmalla uhanalaiseksi luokiteltuja lumileopardeja. Kysyin tänään tästä asiasta vasemmistolta kommentteja täällä salissa, mutta en niitä saanut siitä, miksi lumileopardeja harvinaisempi laji eli metsäpeura, suomenpeura, ei ole heille tärkeä eläin siinä missä susi, joita rajan toisella puolella on kymmeniätuhansia. Tämä metsäpeura, alkuperäinen suomalainen laji, on jäämässä siis suden suojelun jalkoihin. Suden ehdoton suoja uhkaa metsäpeuran vasomista, elämistä ja koko lajin säilymistä Suomessa ja maapallolla. Siitä huolimatta vihreä ideologia on valmis suojelemaan sutta millä hinnalla hyvänsä. Se ei kysy, mitä se maksaa alueelliselle luontokadolle tai suomalaiselle eläinkannalle. Kyse ei ole enää luonnonsuojelusta vaan yhdestä lajista, joka on nostettu kaiken muun yläpuolelle. Metsäpeura, koira, lammas, kotieläin tai lapsen koulutie eivät paina mitään, jos suojeluun suhtaudutaan ideologisesti eikä tasapainoisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Meillä ei ole varaa politiikkaan, jossa direktiivin tulkinta menee kaiken edelle tai suojelu menee kaiken edelle, myös alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden edelle. On täysin kohtuullista, että poikkeuslupia voidaan myöntää alueellisesti, kunhan niiden vaikutukset perustellaan tieteellisesti ja suojelun taso säilyy.

Korkein hallinto-oikeus on todennut, ettei ole poissuljettua, että sosiaalisista syistä, kuten karhukannan tihentymisen aiheuttaman ongelman takia, poikkeus voisi olla sallittu. Tämän esityksen ytimessä on juuri tuo: tuoda päätöksentekoon laillinen väline, jolla ihmiset saadaan takaisin osaksi luontopolitiikkaa.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakiesitys ei ole siirtymistä ääripäästä toiseen, vaan tämä on tasapainottava korjausliike, joka palauttaa hallinnan, vastuullisuuden ja oikeudenmukaisuuden suurpetopolitiikkaan. Perussuomalaiset kannattavat tätä esitystä, ja me teemme sen niiden ihmisten puolesta, joiden ääni on liian usein unohdettu Kehä kolmosen ulkopuolelle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

17.22 Tomi Immonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Vihdoinkin, ajattelee moni metsästäjä, marjastaja ja luonnon parissa aidosti elävä ihminen. Vihdoinkin metsästyslakiin on tarkoitus tehdä muutoksia ja puuttua suurpetojen ihmisarkuuden vähentymisestä ja hallitsemattomasta lisääntymisestä aiheutuviin haittoihin. Suurpetojen voimakkaasti kasvanut määrä ihmisasutuksen läheisyydessä vaikuttaa jo nyt maaseudulla lasten koulukyytien järjestämiseen.

Täällä Helsingissä asuva kaupunkilaishuononsuojelija ei voi tietenkään helposti ymmärtää kannanhoidollisen metsästyksen tarvetta, kun hänen matkallaan lähikahvilaan se ainoa kosketuspinta elävään luontoon on talonmiehen istuttamat ruusut ja tulppaanit pihaan betoniruukussa. Mutta valinta on sekin, että vihreiden ajatus on, että susia suojellaan ja samalla hyväksytään se, että puolustuskyvyttömät lampaat saadaan repiä kappaleiksi susilauman opettaessa nuorimpia jäseniään metsästämään. Sitä onkin kätevä harjoitella aitaukseen vangituilla puolustuskyvyttömillä kotieläimillä. Tähänkin asiaan ollaan siis nyt tekemässä muutosta.

Tilanne on ollut jo pitkään huono, ja siitä arveluttava ansio kuuluu täällä salissa vihreille ja vasemmistolle, jotka valikoiden päättävät, minkä eläimen elämä on tärkeämpi kuin toi-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

sen. Lampaan tai koiran elämä ei ole merkityksellinen, vaan eri oikeusasteisiin eläinsuojeluaktiivit tehtailevat valituksia niistä metsästysluvista, joilla suurpetojen määrää olisi voinut pitää järkevissä rajoissa. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan alueella poliisin määräämät karhun karkotukset kolminkertaistuivat edellisvuosien aikana. Poliisin tekemien suden karkotuspäätösten määrä lähes kaksinkertaistui viime vuonna sitä edeltäneeseen kolmeen vuoteen verrattuna.

Kaikki suurpetokannat ovat vahvistuneet Suomen EU-jäsenyyden aikana. Karhu- ja ilveskantojen vahvistuminen on jatkunut myös aikana, jolloin lajeihin on jo kohdistunut kannanhoidollista metsästystä. Hallituksen esityksessä todetaan, että nykyisellä kasvuvauhdilla Suomen karhukanta tulee todennäköisesti kaksinkertaistumaan seuraavan seitsemän—kahdeksan vuoden aikana, jollei kannanhoidollista metsästystä voida jatkaa.

Suurpedoista tehty pihahavainnot lisääntyivät viime vuonna yli 60 prosentilla sitä edeltäneestä vuodesta, tosin yllättäen eivät täällä Helsingissä, jossa kaikkein suurimpaan ääneen suurpetoja puolustetaan. Mutta uskallan väittää, että muualla Suomessa maaseudulla asuvat tai kesämökkeilijät eivät halua omasta kotipihastaan löytää yöllisiä suden tai karhun jälkiä lähettäessään lapsiaan koulutielle.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille, ettei poliisilla ole riittävää resursseja suurpetotehtävien itsenäiseen hoitamiseen. Vaikka hallitus panostaakin resursseja poliisin toimintaan, kuuluu poliisin keskittyä pitämään katumme turvallisina katujengeiltä ja jättää suurriistavirka-apu eli SRVA-toiminta alan ammattilaisille. SRVA-toiminnassa on mukana 30 000 metsästäjää, joille toiminta on entuudestaan tuttua, harjoiteltua ja ammattimaista. Valituskierteet suurpetojen metsästys- ja kaatoluvista ovat aiheuttaneet osaltaan sen, että useat riistanhoitoyhdistykset ovatkin nyt irtisanoneet suurriistavirka-aputoimintaa koskevia sopimuksiaan. SRVA-toimintaa tulee jatkossa tukea paremmin, ja siihen osallistuville on annettava riittävät toimintaedellytykset. Lisäksi tulee tunnistaa, että metsästäjät tekevät silloin työtä kaikkien turvallisuuden parantamiseksi.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan mietinnön vastalauseessa todetaan, ettei esitys pyri huomioimaan mitään muita keinoja esimerkiksi vahinkojen ehkäisyssä kuin suurpetojen metsästyksen. Pitäisikö surullisensuoluisien hanhipeltojen ohella osoittaa esimerkiksi sushillekin omat metsät, jonne vihreät ja vasemmisto sitten näitä susia lempeästi opastavat jollain ekologisesti kestäväällä tavalla? Vastalauseessa myös todetaan, ettei yksikään suurpedoista aiheuta ekologisia ongelmia. Olen eri mieltä. Mielestäni jokainen kotipihasta viety lemmikkikoira, metsällä menetetty metsästyskoira tai aitauksessa kappaleiksi revitty lammas kertoo ihan toisenlaista tarinaa siitä, oliko kyseinen suurpeto ekologinen ongelma sen kohteeksi joutuneelle perheelle.

Edellinen hallitus ei tällaista asiaa olisi koskaan saanut aikaiseksi. Kiitos tälle hallitukselle ja valiokunnalle tästä esityksestä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

17.27 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Hallituksen ja hallituspuolueitten tahtotila on selkeä ja selvä muutettaessa suurpetopolitiikkaa tässä maassa, ja hyvä niin. Olemme tyytyväisiä siitä, että hallitusohjelman kirjaukset ovat asianmukaiset ja mietintökin on asianmukainen ja mietintöön kirjatut kolme lausumaakin ovat oikeanmukaisia. Mutta nähtäväksi sitten jää, miten käy tulevana syksynä, päästäänkö kannanhoidollista

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

metsästystä suurpetojen, karhun, osalta suorittamaan. Kun katsomme tuonne Itä-Suomen suuntaan, niin kyllä karhukanta on päässyt jo aikamoisiin mittasuhteisiin.

Rouva puhemies! Tässä keskustelun aikana on tuotu esille se, että aikaisemmat hallitukset eivät olisi tehneet mitään suurpetotilanteen helpottamiseksi tai vahinkotilanteitten ratkaisemiseksi, mutta kyllä on, edellinen hallitus. Marinin hallituskaudella eduskunta käsiteli kansalaisaloitteen pohjalta suurpetoasiaa, ja vuonna 22 maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus kuuluu näin: ”Eduskunta edellyttää kansalaisaloitteen pohjalta, että valtioneuvosto ryhtyy mahdollisimman nopeasti toimenpiteisiin sellaisen lainsäädännön valmistelemiseksi, jolla täsmennetään metsästyslain 41 a §:n sääntelyä siten, että se vastaa suden suojelua koskevien poikkeusperusteiden osalta muiden rauhoitettujen lajien osalta vallitsevaa EU:n luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan poikkeusperusteiden tulkintaa sellaisena kuin se on vahvistettu EUTin oikeuskäytännössä. Tällainen sääntely sallii myös suden metsästyksen poikkeusluvan perusteella, jos siitä ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymiselle tai sen saavuttamiselle.” Tämä ja sitten myös valiokunnan viisi eri lausumaa menivät jo viime vaalikaudella läpi.

Rouva puhemies! Vaikka olemme etsineet täällä tässä talossa sellaisia lainpykäläiä kannanhoidolliselle metsästykselle, että ne kestävät oikeusasteitten tulkinnan, niin siihen tavoitteeseen me emme ole päässeet, ja pelkään pahoin, että tämäkin esitys johtaa lopulta siihen, että kun sitten ruvetaan näitä kannanhoidollisia, esimerkiksi karhunmetsästyksen, lupia jakamaan ja niistä valitetaan, niin ne eivät kestä oikeusasteissa. Näin ollen ne jäävät sitten käyttämättä, mikä johtaa siihen tilanteeseen, että jos karhun kannanhoidollista metsästystä ei pystytä syksyllä harjoittamaan, niin vuonna 2026 on vieläkin hankalampi tilanne niin siellä itäisessä Suomessa kuin myös täällä muualla Suomessa, missä karhutihentymä on päässyt kasvamaan.

Puhemies! Haluan vielä kerran painottaa sitä, että keskusta haluaa olla etsimässä ratkaisuja ongelmien ratkaisemiseksi. Me emme halua vastustaa emmekä jarruttaa lainsäädäntötyötä, mutta olemme jättäneet keskustan valiokuntaryhmän puolesta vastalauseen, missä muistutamme siitä, että tällainen hämmennys meillä on tällä hetkellä, jos tämä lakiehdotus ei sisällä suojelutason viitearvoa, jolloin metsästyksen voisi aloittaa, sillä kyllä asiantuntijakuulemiset ovat osoittaneet, että suojelutason viitearvon määrittäminen lain tasoisesti on keskeinen edellytys, jotta kannanhoidollista metsästystä voidaan harjoittaa.

Puhemies! Edustaja Kalmari on tehnyt vastalauseen 1 mukaisen esityksen, ja kannatan sitä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Polvinen.

17.32 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Mukava kuulla täällä samalta paikakunnalta eduskuntaan valitun edustaja Kettusen, kollegani Kuhmosta, puhuvan suurpetopolitiikan korjaamisen puolesta. Viime kaudella keskusta pyrki tuomaan tämän huolen esille siinä vaiheessa, kun tiesivät, että se on tämän hallituksen työmaa. Siellä hallitusneuvotteluissa ei keskustalaisia näkynyt, ja suurpetopolitiikan kohdalla heillä ei ollut mitään kantaa hallitukseen ja hallituslinjauksiin, niin että paperi oli siltä osin tyhjä. Harmittaa siinä mielessä, että ette ole nyt ratkomassa näitä ongelmia täällä hallituksen puolella, vaan siellä oppositiossa. Toivottavasti sitten syksyn aikana tulee myötätuulta näille seuraavillekin esityksille, jotka koskettavat esimerkiksi suden kannanhoidollisen metsästyksen mah-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

dollistamista, koska tämä susikysymys tuolla itärajalla, niin kuin meillä Kuhmossakin, eniten puhututtaa.

Vuonna 2023 Kuhmon kaupungissa suurpetotyöryhmä, joka muodostettiin toisen keran Kuhmoon, pohti tätä suurpeto-ongelmaa. Siellä tulikin kyselyyn rutkasti vastauksia, 952, ja niistä oli kaksi kolmasosaa paikallisilta ja yksi kolmasosa ulkopaikkakuntalaisilta ja naisia oli kolmasosa ja miehiä kaksi kolmasosaa. Vastaajista, voisi sanoa näin leikkisästi tai paikallisestikin, taajamasta oli 48 prosenttia ja perukasta 52 prosenttia — kyselyssä oli, että oletko perukasta vai taajamasta, ja perukasta oli 52 prosenttia. Siellä 81 prosenttia vastaajista koki suurpetojen määrän liiallisena.

Kysyttiin myöskin, mitä suurpetoja on liikaa. Vastaus oli, että liikaa oli karhuja, näin vastasi 44,6 prosenttia, liikaa ahmoja, 25,4 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä. Ilveksiä liikaa, vastasi 20,9 prosenttia, ja sitten suden kohdalla vastaajista 81,3 prosenttia vastasi, että susia on liikaa. Kyllä se kertoo siitä, että nämä suurpetokannat vain ovat räjähtäneet ajan saatossa käsiin ja sosiaalista hyväksyntää ei näin laajoille susikannoille ole. Muittenkin suurpetojen osalta varsinkin tuo karhukannan viimeaikainen kasvu vaikuttaa myös huomattavasti.

Kun kysymys oli, että haittaavatko nämä suurpedot arkielämääsi, 70,7 prosenttia vastasi, että haittaa. Elikkä jos ajatellaan, että joku asia haittaa 70,7:ää prosenttia suomalaisista, kansalaisista, niin se on kyllä jo iso määrä vastaajista. Siinä kyllä kansanvallalla on paikka korjata tällaista huomattavaa haastetta. Siinä mielessä olen tyytyväinen, että Kuhmossa tämä kysely tehtiin, niin että myös sitten päästiin kuulemaan se kansalaisten mielipide. Eli jos jostain voidaan aloittaa tämä suurpetojen metsästys sosiaalisista syistä ja sosioekonomisista syistä, niin meillä on jo tuolla Kainuussa näyttöä yhden kunnan osalta, missä vastaukset ovat kiistattomat.

Onko kysytty tarpeeksi paikallisten mielipiteitä, siihen 85,3 prosenttia on vastannut, että ei ole tai ei ole otettu [Puhemies koputtaa] huomioon, että kyllä heitä olisi parempi kuulla. — Jatkan seuraavassa puheenvuorossa. Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

17.36 Tuomas Kettunen kesk: Rouva puhemies! Tästä on kyllä hyvä jatkaa. Kiitoksia edustaja Polviselle, kun ansiokkaasti luettelitte niitä tuloksia, mitä Kuhmosta ollaan saatu, ja juurikin tästä sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta.

Ihmettelen hieman, että vasemmalla laidalla tämän keskustelun aikana edustaja Mai Kivelä totesi, että tämä lakiesitys on tehty vain metsästäjien näkökulmasta. Ei, vaan tämä on tehty maaseudun asukkaiden, maakuntien asukkaiden ja koko Suomenkin asukkaiden turvallisuuden näkökulmasta katsottuna. Me Kuhmossa olemme eläneet siellä suurpetojen keskellä, ja kyllä, suurpedot kuuluvat Suomen luontoon, mutta eivät ihmisten asutuspiiriin eivätkä tuotantoeläinten laitumien reunamille. Ne kuuluvat sinne metsään, ja jos suurpetoja on liikaa, niin sitten pitää pystyä kannanhoidollisesti niitä poistamaan.

Nyt kun me olemme siellä itärajalla eläneet tätä todellisuutta jo pitemmän aikaa, niin nythän me luemme lehdistä, että siis päivittäin tulee näköhavaintoja ja tulee vahinkoilmoituksia suurpedoista. Eritoten susien osalta kyllä Satakunta ja Varsinais-Suomi ovat tällä hetkellä melkoisessa ahdingossa. Sen pohjalta juuri hallituksella on oikeanmukaiset tavoitteet, että petopolitiikka pitää saada asianmukaiseen kuntoon tässä maassa, niin että kannanhoidollisesti niin susia, karhuja kuin ilveksiä pystytään metsästämään.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Puhemies! Sitten se toinen näkökulma, minkä me tuomme edustaja Polvisen kanssa sieltä itäisestä Suomesta, Kainuusta ja Kuhmosta, myös tähän keskusteluun esille — niin kuin edustaja Polvinen jo aikaisemmassa puheenvuorossa toi — on tämä metsäpeuran tilanne, suomenpeuran tilanne. Maailmassa metsäpeuroja on 2 500 peuraa, ja maailmassa on 300 000 sutta, ja kun siellä meillä itärajan pinnassa talvehtii tällä hetkellä 700 metsäpeuraa, viime talven luku, niin eikö meidän pitäisi olla huolissamme siitä peurakannasta, kun se joutuu aikamoiseen ahdinkoon petotihentymän kasvaessa, niin susien kuin myös karhun kannalta? Minun mielestäni se on tärkeää ottaa huomioon näissä keskusteluissa, niin ettei meille käy sitä tilannetta, että metsäpeura alkaa olemaan hyvinkin uhanalainen. Ja kun me emme tiedä yhtään, minkälainen kesä vasomisten osalta tulee olemaan, ja jos siellä on vielä petoja metsäpeuran vasomisalueilla, niin siitä pitäisi meidän olla myös hyvin huolissamme.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

17.39 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kunnioitettu edustaja Kettunen tuossa toi esille vielä tämän huolen metsäpeurasta. Muistan, että kun Metsäpeuran puolesta -yhdistyksen reissulla olimme metsäpeuroja ja tätä kysymystä yhdessä tarkastelemassa, niin teimme siellä havaintoja jo yli kymmenen vuotta sitten siitä, että laji on vaarassa. Kun täällä salissa on kuunnellut tätä keskustelua, niin metsäpeuran puolesta tunnumme puhuvan vain me Kuhmosta valitut edustajat, joille tämä metsäpeura on läsnä.

En tiedä, kuinka hyvin eduskunnassa tunnetaan laji metsäpeura, suomenpeura. Tämä vastakkainasettelu — sudet, suurpedot ja metsäpeura — ei meinaa nostaa keskustelua, vaikka kyllä tässä salissa varmaan tiedetään se, että metsäpeuroja on vain itärajan toisella puolella hiukan ja Suomessa loput, eli Suomi kantaa tällä hetkellä metsäpeurasta lajin vastuuta olla tällä maapallolla. Haluaisin kuulla niitä luonnonsuojelupuheenvuoroja myös täällä salissa tällaisen lajin puolesta, joka on harvinaisempi kuin lumileopardi.

En malta olla ottamatta tässä esille sitä, kun meillä oli suurpetotyöryhmässä, jota silloin Kuhmossa vedin, jo toistakymmentä vuotta sitten paikallinen vihreän laidan edustaja, joka kävi näillä haaskaruokintapaikoilla. Minusta hän kauniisti sanoi, että oli ehkä viimeinen kerta, kun kävi katsomassa sen teollisen harjoituksen, kun siellä tätä eläinperäistä jätettä viedään vuosittain parikymmentätuhatta kiloakin sinne alueelle ja ne eivät välttämättä ole niin wildlifea sitten kuin voitaisiin kuvitella. Siksi myöskin kuhmolaiset, kun on kysytty, että onko haaskaruokintapaikkoja liikaa, ovat vastanneet niin, että 81 prosenttia eli neljä viidestä vastaa, että näitä on liikaa. Tämä tuo sellaista sosiaalista huolta ja epätasa-arvoa, että yrittäjät voivat tavallaan kesyttää eläimiä. Meillä kyllä muutama kaupallinen toimija sinne mahtuisi, mutta näitten haaskaruokintapaikkojen määrä on tavallaan meillä lähtenyt käsistä, ja tämä valvonta siitä puuttuu.

Keskusta on osoittanut huolta tästä, mitä oikeuslaitos valitsee. Toki uskoisin oikeuslaitoksen toimivan lain hengen mukaisesti, mutta tämä kolmioppi toki tässä on huomioitava, että oikeuslaitosta ei voi täältä eduskunnasta ohjata, jos näitä kiireellisyysvaateita kirjoitetaan sisälle lakiin. Ruotsissahan kolmessa viikossa käsitellään valitukset näistä kaatoluvisista, koska siellä on keskitetty tämä lupien ja valitusten käsittely yhteen luokkuun. Minusta se on todella toimiva järjestely, että vaikka kuinka valitetaan, niin tiedetään, että valittamisen määrällä ei voida häiritä sitä lopputulosta elikkä lakia horjuttaa sillä, että sitä rasitetaan niin paljon oikeuslaitoksen kautta, että oikeus ei toteutuisi. Minusta ehkä Suomessa olisi

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

hyvä ottaa mallia siitä, että tällainen toistuva valittaminen, minkä me tiedetään tulevan, hoidettaisiin niin, että aikataulut olisivat sen verran lyhyet, että ne eivät käytännössä pysyisi haittamaan tätä suurpetojen metsästystä, kun näitä lupia myönnetään ja niistä valiteetaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

17.42 Tuomas Kettunen kesk: Rouva puhemies! Vielä on hyvä jatkaa tätä keskustelua, koska juurikin, kun salin vasemmalta laidalta annetaan tosiaan tämmöinen näkökulma, että tämä on vain metsästäjien näkökulmasta tehty lakiesitys, että susia, suurpetoja ylipäätän-sä, päästään kannanhoidollisesti metsästämään, niin toivoisin, että myös vasemmalta lai-dalta vasemmistoliittokin ymmärtää sen aidon hädän, mitä maaseudun ihmisillä on tänä päivänä tämän kasvaneen suurpetotilanteen myötä. Monella paikkakunnalla joudutaan jopa etsimään ratkaisua siihen, että hommataan koulukyydityksiä petopolitiikan vuoksi, ei pelkästään pitkien välimatkojen vaan suurpetojen vuoksi. Tämä on semmoinen asia, joka on aidosti huomioitava kaikkien poliittisten puolueitten, kun puhutaan tässä maassa ihmis-ten turvallisuudesta ja turvallisuudentunteesta.

Mutta sitten vielä tähän petopolitiikkaan muuten, ja tähän esitykseen. Tosiaan keskusta on tehnyt tähän vastalauseen. Kannamme huolta siitä, että kun tosiaan hallitusohjelman kirjaukset Petteri Orpon hallitusohjelmassa suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdolistamiseksi ovat asianmukaisia, niin koemme, että tässä esityksessä ne on osin unohdettu, vaikka selkänöjä myös meiltä keskustalta, oppositiosta, viitearvojen määrittämiselle olisi täydellinen. Mutta jos niitä viitearvoja ei nyt tule, niin toivon, että kun ne lausumaehdotukset on tehty ja kun syksyllä palataan aiheeseen, niin viimeistään silloin ne viitearvot ovat ihan kirjattuina Suomen lakiin, koska se antaisi selkeän lainsäädännön meidän oikeusasteillekin sitten, kun katsotaan, kuinka kannanhoidollista metsästystä suurpetojen osalta toimitetaan tässä maassa.

Puhemies! Tämä on ollut hyvää keskustelua. Tämä on tämän maa- ja metsätalousvalio-kunnan mietinnön osalta ensimmäinen käsittely, ja toinen käsittelyhän meillä on sitten vä-hän myöhemmin, mutta jos tässä vielä keskustelua jatketaan, niin se minulle sopii, mutta toisessa käsittelyssä sitten käydään vielä tarkempi keskustelu, kun lakipykälästä ollaan ää-nestetty.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Polvinen.

17.45 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Näin viimeisenä puheenvuorona omalta kohdaltani tähän asiaan tästä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi metsästys-lain 41 §:n muuttamisesta:

Tämä koko lakisarja suurpetopolitiikan muuttamisesta ei kosketa vain sitä, että joitain eläimiä tuolla ammuttaisiin, niin että saadaan tasapaino luontoon, vaan paljon terveisiä on tullut metsästäjiltä ja eränkävijöiltä siitä, että koirankopit tyhjenevät ja metsästysmajat tyh-jenevät ja harrastus on loppu ja kulttuurin vaaliminen on vähenemässä, koska meillä on yli 20 vuotta pilattu ihmisten kulttuuria, elinvoimaa ja paikkaa, missä purkaa tuntojaan, niin kuin sanotaan, siellä metsästysmajoilla, pelata korttia illalla ja käydä läpi myöskin hirven-metsästystä ja muuta, mikä liittyy tähän kuvioon.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Täytyy sanoa näin suomalaisuuden päivän, Snellmanin päivän, jälkeisenä aikana, että suomalainen pisin kulttuurimuoto eli metsästys, keräily, runolaulun kanssa samoihin aikoihin alkaneena... Tällaista vahinkoa suomalaiselle kulttuuriyhteisölle tehdään. Sanotaan Kehä kolmosen sisäpuolelta, Kiasman kulmilla, että te ette voi tehdä sitä, mitä esi-isät ovat tehneet ja mikä on suomalaista ja suomalaisuutta parhaimmillaan. Kyllä minä pidän sitä säälinä, että sitä voidaan tuonne edes heitellä. Kyllä ne ihmiset kokevat, että heitä loukataan, kun he eivät voi jatkaa sitä perinnettä, mitä esi-isänsä ovat siellä harrastaneet.

Se on hyvin arkinen ja koskettava asia, ja kun ajattelee varsinkin miespuolisia harrastajia, joita lajin parissa paljon on, niin se on niitä ainoita paikkoja, missä sitä yhteisöllisyyttä on syntynyt. Elikkä tässä sitten lopulta korjataan muitakin asioita kuin vain sitä, että tasapainotetaan luonnossa tapahtunutta suurpetojen määrän vääristymää suhteessa muihin eläimiin, ja myöskin sitä, että voidaan metsästyskoirilla harrastaa. Minusta olisi hyvä saada joskus sieltä vasemmasta laidasta, sieltä vihreästä laidasta myöskin vastakeskustelua siitä, kenellä on oikeus toteuttaa tässä maassa itseään ja millä tavalla: ovatko se eränkäynti ja se metsästyskulttuuri lopulta sitten jotenkin väärin? Lopultahan tällä sitä tukahdutetaan ajan saatossa, ja sitä on vahvasti myös tehty.

Olen siitä tyytyväinen, että naispuolisia harrastajia on lajin pariin kuitenkin tulossa lisää, ja odotetaan, että nämä lakimuutokset viedään läpi, että pääsee sitten uudelleen tällainen yhteisöllinen asia järjestymään. Tämä on yksi osa sitä, että Itä- ja Pohjois-Suomen elinvoimaa kehitetään: myös tällaisilla sosiaalisilla mahdollisuuksilla ja yhteisöllisillä mahdollisuuksilla halutaan ja saadaan niitä asukkaita takaisin tällaisten harrastusten pariin, mitä siellä Kiasman nurkilla ei välttämättä pysty itse harrastamaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

17.47 Tuomas Kettunen kesk: Myös minun osaltani viimeinen puheenvuoro, mutta tämän puheenvuoroni innoitti edustaja Polvisen ansiokas puheenvuoro tähän loppuun juuri-kin tästä kulttuurin vaalimisesta, metsästyskulttuurin vaalimisesta. Kun me tässä talossa näitä Agenda 2030 -ohjelmanapapereita tehdään, niin kyllä toivoisin, että se kulttuurin arvostus alueellisen tasa-arvon näkökulmastakin katsottuna metsästykseseen ja metsästysharrastukseen, metsästyskulttuuriin liittyen huomioitaisiin tulevaisuudessa. Ja niin kuin edustaja Polvinen sanoi, olisi mukava käydä debattia myös vasemmistopuolueitten kanssa tästä asiasta katsottuna.

Tähän liittyen: Kyllähän ihmisten sietokyky suurpetojen elinalueilla on ylittynyt, koska ilman kannanhoidollista metsästystä ei riittäviä keinoja suurpetokannan säätelemiseksi ole. Ja kyllä vakava huolenaihe, rouva puhemies, on, että metsästäjät eivät jaksa tehdä enää vapaaehtoistyötä esimerkiksi suurriistavirka-aputyönä, ja näin viranomaisten apuna sitten ei enää ole kokeneita metsästäjiä jatkossa, kun se turhautuminen kasvaa.

Tämän lisäksi täytyy muistaa, kun puhutaan tästä kulttuurista, että kyllähän metsästäjät ovat luonnonsuojelijoita. He tekevät riistanhoitotyötä. Siellä, kuulkaa, nuolukiviä vaihdetaan hirvimiesten toimesta varmaan tälläkin hetkellä. Ruokitaan riistaa, pienriistaa, kun puhutaan linnunmetsästyksestä. Toivoisin, että nämäkin asiat otetaan asianmukaisesti tässä huomioon.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

9. Puoluerahoituksen valvonta 2024 – Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus

Kertomus K 10/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 4/2025 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 4/2025 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Ojala-Niemelä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

17.50 Johanna Ojala-Niemelä sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puheenjohtaja! Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo puoluelain tarkoittamaa tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen laatimista ja toimitamista koskevien säännösten noudattamista valvottavien yhteisöjen toiminnassa.

Vuonna 24 valvottavia oli yhteensä 150, joista tarkastukset kohdistuivat yhteensä 36 valvottavaan. Tukisuorituksia ilmoitettiin viime vuonna tarkastusviraston ylläpitämässä verkkopalvelussa yhteensä noin 3,6 miljoonan euron edestä. Tarkastusten aikana ilmoitusrekisteriin lisättiin ajantasaisia ilmoituksia takautuvasti noin 963 000 euron edestä. Tarkastusviraston mukaan puoluerahoitusta koskevat ilmoitukset ovat täydennysten jälkeen olennaisilta osin oikein ja ne antavat tarkastettujen yhteisöjen saamasta tuesta olennaisilta osin oikeat tiedot.

Tarkastusvirasto toimii myös puoluelain tarkoittaman valtionavustuksen eli puoluetuen valvojana. Valtionavustusta maksetaan eduskunnassa edustettuina oleville puolueille. Vuonna 24 tarkastusvirasto kohdensi ensimmäistä kertaa valtionavustuksen valvontaa eteenpäin siirrettyyn valtionavustukseen sekä Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisiin pakotteisiin.

Valtionavustuspäätöksen ehdoissa todetaan, että puolueen siirtäessä sille myönnettyä avustusta käytettäväksi muuhun kuin puolueen omaan toimintaan on puolueen tehtävä avustusta käyttävän tahon kanssa valtionavustuslain mukainen sopimus. Eduskuntapuolueet ovat siirtäneet useiden vuosien ajan osan puoluetuesta esimerkiksi puolueen lehteä julkaisevalle osakeyhtiölle, viime vuosina noin neljä miljoonaa euroa vuosittain. Valvonnassa selvisi, että puolueilla oli asianmukaiset menettelyt valtionavustuksen käytön valvontaan ja ne toteuttivat valvontatoimenpiteitä.

Euroopan unioni on asettanut useita pakotteita Venäjää ja Valko-Venäjää vastaan Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa vuonna 22. Myös puoluetuen sopimusehtoihin on sisältynyt vuodesta 23 alkaen kirjaus siitä, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, ettei mitään varoja tai taloudellisia resursseja mene suoraan tai välillisesti pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastuksessa saatujen tietojen mukaan puolueet tekevät yhteistyötä kotimaisten ja yleisesti tunnettujen tahojen kanssa, tekevät tarvittaessa tarkastuksia ja ovat myös edellyttäneet sopimuskumppaneiltaan erillisiä vakuutuksia siitä, että nämä eivät ole pakotteiden piirissä.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä sitä, että tarkastusvirasto on kohdentanut viime vuonna valtionavustuksen valvontaa kahteen erityiseen teemaan eli osakeyhtiöille eteenpäin siir-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

rettyyn valtionavustukseen sekä Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisten pakotteiden noudattamiseen. Valvonnassa saatujen selvitysten perusteella asiat on hoidettu hyvin, mitä valiokunta pitää myönteisenä tietona.

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus: ”Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 10/2025 vp johdosta.”

Valiokunnan kannanottoehdotus: ”Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Ja sitten edustaja Jukkola.

17.53 Janne Jukkola kok: Arvoisa rouva puhemies! Puoluerahoituksen avoimuus on olennainen osa toimivaa demokratiaa. Puoluelain mukaan puolueilla ja puolueyhdistyksillä on velvollisuus toimia läpinäkyvästi rahoituksen suhteen. Tämän avoimuuden on katsottu lisäävän kansalaisten luottamusta poliittiseen toimintaan ja edistävän siten myös äänestysaktiivisuutta, kuten valiokunnan puheenjohtaja tuossa myös mainitsi. Samalla se toimii keinona ehkäistä korruptiota ja estää epäasiallista vaikuttamista puolueiden toimintaan.

Valtiontalouden tarkastusvirasto hoitaa puoluerahoituksen valvontaa lain sille määräämänä tehtävänä. Valvonnan kohteena ovat puolerekisteriin merkityt puolueet, niitten lähiyhdytys- ja naisjärjestöt, jotka on mainittu valtionavustuspäätöksessä. Vuonna 24 valvottavia tahoja oli yhteensä 150. Valvonnassa saatujen selvitysten perusteella asiat on hoidettu hyvin, mitä valiokunta pitää myönteisenä tietona.

Yhtenä huomiona pidän sitä, että puoluerahoitukseen on syytä kiinnittää huomiota jatkossakin mutta emme saa tehdä liian tiukkaa lainsäädäntöä täällä, koska se taas voisi vaikeuttaa ehdokkaaksi lähtemistä, mikä olisi demokratian toteuttamisen kannalta huono asia. Kynnys ehdokkaaksi mukaan lähtemiseen on syytä pitää jatkossakin mahdollisimman helppona. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 10/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

10. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024

Kertomus K 7/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 5/2025 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 5/2025 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Keskustelu alkaa, ja jälleen edustaja Ojala-Niemelä, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Keskustelu

17.56 Johanna Ojala-Niemelä sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eduskunnan tilintarkastajat ovat antaneet tilintarkastuskertomuksensa eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024. Valiokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tilintarkastajien lisäksi valiokunta kuuli eduskunnan hallintojohtajaa ja perehtyi eduskunnan sisäisen tarkastuksen havaintoihin. Ryhmäkansliarahan käytön ja kirjanpidon tarkastuksessa vuodelta 2023 sisäinen tarkastus havaitsi ryhmäkansliarahan käytön olleen lähes poikkeuksetta eduskuntaryhmistä annetun lain ja hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti.

Valiokunta pitää hyvänä, että poikkeamien määrässä jatkui aleneva trendi. Poikkeamat liittyivät useimmiten kansanedustajien tapaamisilmoituksiin, joissa sisäinen tarkastus havaitsi jonkin verran periaatteiden vastaisia elementtejä. Valiokunnan mielestä on tärkeää, että tähän liittyvä eduskunnan kanslian antama ohjeistus eduskuntaryhmille ja yksittäisille kansanedustajille on selkeää ja yhdenmukaista.

Lopuksi valiokunta toteaa, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat eduskunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia. Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus onkin, että eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 7/2025 vp johdosta ja eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 7/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

11. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024

Kertomus K 8/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 6/2025 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 6/2025 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Keskustelu alkaa. Edustaja Ojala-Niemelä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

17.58 Johanna Ojala-Niemelä sd (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Eduskunnan tilintarkastajat ovat antaneet tilintarkastuskertomuksensa Valtiontalouden tar-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024. Valiokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tilintarkastajien lisäksi valiokunta kuuli VTV:n pääjohtajaa ja talouspäällikköä. Tarkastusvirasto käytti sille myönnettyistä toimintamenomäärärahoista 13,6 miljoonaa euroa, ja lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyttä erää käytettiin kolme ja puoli miljoonaa euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyy lähes neljä miljoonaa euroa. Siirtyvän erän suuruuteen on vaikuttanut strategiaan kytkeytyvien kehittämismenojen ja muiden palveluhankintojen, kuten digitalisaatiokehittämisen, siirtyminen.

Vuoden 24 lopussa tarkastusviraston palveluksessa olevan henkilöstön määrä oli 150 henkilöä. Valiokunta pitää myönteisenä, että henkilöstön työhyvinvointi kokonaistyytyväisyydellä mitattuna on noussut verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Arviointiasteikolla 1—5 kokonaistyytyväisyyden keskiarvo oli 3,93 vuonna 2024.

Valiokunta toteaa, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat viraston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaiset oikeat ja riittävät tiedot Valtiontalouden tarkastusviraston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia.

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus onkin, että eduskunta hyväksyisi kannanoton kertomuksen K 8/2025 vp johdosta, ja valiokunnan kannanottoehdotus on, että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 8/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

12. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024

Kertomus K 9/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2025 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 7/2025 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta. — Keskustelua, ja jälleen edustaja Ojala-Niemelä, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.01 Johanna Ojala-Niemelä sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eduskunnan tilintarkastajat ovat antaneet tilintarkastuskertomuksensa Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024. Valiokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Tilintarkastajien lisäksi valiokunta kuuli Ulkopoliittisen instituutin apulaisjohtajaa. Instituutti käytti myönnettyistä määrärahoista 4,3 miljoonaa euroa ja lisäksi edelliseltä vuodelta siirtynyttä erää 0,3 miljoonaa euroa. Seuraavalle vuodelle siirtyi 0,7 miljoonaa euroa. Siirtyvän erän kasvuun vaikuttivat loppuvuonna varmistuneet ulkopuolisen rahoituksen hankkeet sekä onnistuneet säästötoimenpiteet. Säästöjä on syntynyt muun muassa matkakuluista.

Valiokunta toteaa, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat viraston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Ulkopoliittisen instituution toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia.

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus onkin, että eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 9/2025 vp johdosta, ja valiokunnan kannanottoehdotus on, että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 9/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

13. Lakialoite laiksi tieliikennelain 33 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 11/2025 vp Timo Furuholm vas ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohden jälkeen. — Edustaja Furuholm, olkaapa hyvä.

Keskustelu

18.03 Timo Furuholm vas (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsitellyssä on lakialoitteeni, joka koskee tieliikennelain 33 §:n täsmentämistä siten, että moottoriajoneuvon ohittaessa polkupyöräilijän tai jalankulkijan ajoneuvon väliin on jätettävä vähintään puolentoista metrin etäisyys. Tämä lakimuutos on pieni mutta mielestäni merkityksellinen lisäys nykyiseen sääntelyyn. Se ei muuta tieliikennelain perusajatusta, jonka mukaan ohittaminen on tehtävä turvallisesti, mutta se tarkentaa sitä konkreettisesti mitaksi.

Kysymys ehkä kuuluu, miksi tämä nyt sitten on tarpeen. No, se nykyinen ongelma Suomessa on siinä, että ohitusetäisyyksiä koskeva lainsäädäntö on liian epämääräinen. Laki edellyttää tällä hetkellä vain turvallisen välin pitämistä. Tämä jättää sitten liikaa tilaa tulkinnoille ja on myös koettu vaaralliseksi. Useimmiten autoilijan ja pyöräilijän kokemus turvallinen väli poikkeavat toisistaan. Suojaamaton ja kevyempää kulkuneuvoa käyttävä tienkin kokee tämän ihan eri tavalla kuin se autoilija. Myös Liikenneturvan tuoreet tutki-

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

mukset osoittavat, että suuri osa autoilijoista kokee pyöräilijän ohittamisen liian läheltä arkipäiväiseksi. Lisäksi moni myöntää itsekin ohittavansa pyöräilijän ilman riittävää turvaväliä tai nopeuden hidastamista. Näin ollen voimme todeta, että nykyinen muotoilu ei selkeästi ohjaa turvalliseen käyttäytymiseen liikenteessä.

Tämä ongelma, mikä meillä on, aiheuttaa sen, että se tietenkin luo konkreettista vaaraa tienkäyttäjälle, se altistaa pyöräilijät ja jalankulkijat onnettomuuksille, mutta sitten sillä on tällainen vahva psykologinen vaikutus siinä mielessä, että tällainen turvattomuuden tunne liikenteessä vähentää kestävien ja aktiivisten liikkumismuotojen valitsemista. Eihän kukaan halua pyöräillä, jos pelkää jatkuvasti autojen viistävän kyynärpäätä.

Myös jalankulkijat erityisesti haja-asutusalueilla ovat vaarassa, kun autoilijat eivät väisätä riittävästi, ja liikenteen turvallisuus ja koettu turvallisuushan kulkevat käsi kädessä. Ehkä haluan painottaa tässä kohtaa sitä, että tämä laki on tärkeä ennen kaikkea siellä, missä pyöriteitä ei ole, eli puhutaan isojen kaupunkiseutujen ulkopuolisista alueista, missä joudutaan sitä piennarta käyttämään. No, ratkaisu tähän ongelmaan on sitten se, että lainsäädäntöä tarkennetaan. Tässä lakialoitteessa ehdotetaan seuraavaa lisäystä tieliikennelain 33 §:n 1 momenttiin: ”Ohitettaessa polkupyöräilijää tai jalankulkijaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla välin on oltava vähintään puolitoista metriä.” Tämä täsmennys on mielestäni selkeä. Se tuo oikeusvarmuutta ja johdonmukaisuutta liikennesääntöihin. Tietenkään valvonta — kuten monissa muissakaan liikenteen pelisääntöjä koskevissa seikoissa — ei ole yksiselitteistä, mutta meillä on monenlaista teknologiaa käytössä, mitä voidaan sitten hyödyntää tämänkin asian varmentamisessa.

Sitten varmaan joku ajattelee, että miksi juuri puolitoista metriä — tätä tukevat kansainväliset kokemukset, esimerkiksi Ranska, Espanja, Saksa, Belgia, Tšekki. Nämä kaikki maat ovat säätäneet tällaisen vähimmäisohitusetäisyyden lakiin. Siitä yleisestä standardista on muodostunut tämä puolitoista metriä, ja se on todettu turvalliseksi ja toimivaksi. Käytännössä tämä esitys mahdollistaa turvallisen ohituksen ilman, että se merkittävästi haittaa liikenteen sujuvuutta, eli se ei ole kolmea metriä sen takia, vaan on laskettu, että tuo puolitoista metriä on tarpeellinen eikä ollenkaan liioiteltu. Haluan painottaa sitäkin, että tässä ei ole nyt kysymys mistään autoilijanvastaisuudesta, vaan luodaan tällaisia ymmärrettävää liikennekulttuuria kaikille.

Sitten tietenkin toivomus on, että tällä lailla olisi semmoisia seurauksia, kun vähennetään onnettomuuksia, että tuetaan liikenteessä esimerkiksi meidän nollavisiota, jonka tavoitteena on se, että ketään ei siellä kuolisi, loukkaantuisi vakavasti. Tietenkin toivotaan, että tämä parantaisi pyöräilyn ja jalankulun turvallisuutta, kirkastaisi viestintää liikennesäännöistä ja tukisi ennen kaikkea kestävästä liikkumisesta ja muuttaisi meidän liikennekulttuuria sellaiseksi, että jokaista tienkäyttäjää siellä huomioidaan. Tämä lainsäädännön selkeyttäminen helpottaisi myös valvontaa ja oikeudellista arviointia esimerkiksi liikenneturvallisuuden vaarantamista koskevissa rikosvastuukysymyksissä.

Arvoisa rouva puhemies! Kyse on tosi pienestä lakiteknisestä täsmennyksestä, mutta selkeästä askeleesta kohti turvallisempaa, kestävämpää ja inhimillisempää liikennekulttuuria. Tämä on minun mielestäni monella tapaa järkevä, kansainvälisesti koeteltu, liikenteen sujuvuuden huomioiva ja ennen kaikkea ihmisten turvallisuutta parantava toimenpide. Siksi toivon ja esitän tämän lakialoitteen hyväksymistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

18.08 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Furuholmille tärkeän lakialoitteen tekemisestä ja sen hyvästä esittelystä. Tänään eduskunnan liikuntaverkoston kokouksessa keskusteltiin siitä, että meidän pitäisi asettaa yhteiseksi tavoitteeksi liikuntamyönteinen yhteiskunta, ja minä ajattelen, että tämä lakialoite osaltaan myös sitä tukisi.

Pyöräilijöiden ja autoilijoiden kohtaamiset ja vaaratilanteet ovat tosiaan lisääntyneet Suomen maanteilla, ja syy tähän on se, että pyöräilyn suosio on kasvanut, ja toisaalta tietysti se, että meillä on paljon näitä kapeita maanteitä. Kuten edustaja Furuholm totesi, niin tämä tosiaan on riski, ja se, missä tätä esitystä erityisesti tarvitaan, on siellä, kun se onnettomuusriski on suuri ohitustilanteissa nimenomaan silloin, kun on kapeat pientareet maanteiden varsilla. Täytyy olla erityisen tarkka, kun siellä pyöräilee tai sitten liikenteen keskellä on.

Minä ajattelen, että meidän on tärkeätä ja perusteltua tosiaan ohjata myös lainsäädännöllä sitä, että ajoneuvolla ajavien on huomioitava kävelijät ja pyöräilijät näissä ohitustilanteissa. Kun liikennenympäristö on turvallinen, niin se houkuttaa ja mahdollistaa kaikkien liikkumisen. Kävely ja pyöräily ovat liikkumismuotoina monella tapaa edistämisen arvoisia. Ne kasvattavat kansanterveyttä, vähentävät ilmastopäästöjä ja lisäävät myös liikkujien vapautta.

Tiedän, että myös esimerkiksi Pyöräiliitto, joka on pyöräilijöiden edunvalvoja siinä mielessä, että tekee aloitteita, esityksiä ja työtä sen eteen, että meillä olisi pyöräilijöille turvallinen liikkumisympäristö kaikkialla, on tätä samaa asiaa jo esittänyt, ja tosi hyvä, että se tulee nyt myös tänne eduskunnan käsittelyyn.

Eli toivon myös, että kun kyse on pienestä muutoksesta, niin tällainen muutos voitaisiin lakiin tehdä ja myös tältä osin osoittaa, että me halutaan edistää kävelyä ja pyöräilyä myös siellä, missä siihen eivät ole fasilitetit ja pyörätiet ja infra vielä kunnossa. Tietenkin toivon, että se tavoite on meillä kaikilla, että se infra laitetaan kuntoon sillä tavalla, että tämä ei ole relevantti kysymys suurella osalla meidän tienpätikistä, mutta me tiedetään, että tällä hetkellä se tilanne on varsin toinen ja meillä on varsin iso korjausvelka maanteilla ylipäänsä. Sen takia toivon, että tälle löytyy laaja tuki tässä talossa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Asell.

18.11 **Marko Asell sd:** Arvoisa puhemies! Olen myös yksi tämän lakialoitteen allekirjoittajista. Eli kannatan tätä edustaja Furuholmin lakialoitetta, jossa siis esitetään tieliikennelain täydentämistä selkeällä ja velvoittavalla säännöksellä pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden ohitusetäisyydestä. Kyse on ennen kaikkea liikenneturvallisuudesta ja siitä, että jokaisella tielläliikkujalla on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi. Tällä hetkellä tieliikennelaissa vaaditaan turvallista väliä, mutta se jää tulkinnanvaraiseksi, eikä ohjeistus yksin riitä, kuten Liikenneturvan kyselytutkimuskin osoittaa. Moni ohittaa pyöräilijän liian läheltä ja liian kovalla nopeudella. Tämä aiheuttaa paitsi suoraa vaaraa myös pelkoa, joka estää ihmisiä pyöräilemästä tai liikkumasta jalkaisin.

Lakialoitteen ehdottama puolentoista metrin vähimmäisohitusetäisyys loisi selkeän normin, joka ohjaa liikennekäyttäytymistä ja antaa myös viranomaisille paremman työkalun puuttua vaaralliseen ajotapaan. Kuten täällä on tullut esille, samankaltaisia säädöksiä on jo käytössä useissa Euroopan maissa Saksasta Espanjaan ja Belgiasta Tšekkiin, eikä niitä ole pidetty liikenteen sujuvuuden esteenä. Päinvastoin selkeä sääntely lisää turvallisuutta ja luottamusta kaikkien tienkäyttäjien välillä.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Vaikka itse olen pääosin autolla ja junalla kulkeva henkilö, niin olen myöskin konkreettisesti huomannut sen eräissä hyväntekeväisyysprojektissa, missä pyöräiltiin Tampereelta Pariisiin. Siinä tuli tuntumaa myöskin siitä eurooppalaisesta kulttuurista. Itse olin kyllä huomaavinani sen, että Euroopan läpi kun poljettiin polkupyörällä ryhmäajona, niin kyllä siellä oli erittäin hienovaraista se autojen käyttäytyminen ja ohitukset olivat semmoisia rauhallisia ja hyviä, ja se tietysti selittyy sillä, että siellä on lainsäädännössä näitä sääntöjä ja lakeja tähän asiaan liittyen.

Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Furuholmin lakialoite tukee myös laajempia yhteiskunnallisia tavoitteitamme: päästöjen vähentämistä, kestävän liikkumisen edistämistä ja kansanterveyden vahvistamista. Mitä turvallisemmiksi pyöräily ja kävely koetaan, sitä useampi valitsee ne vaihtoehtoksi arjessaan. Se on investointi sekä ihmisten hyvinvointiin että ympäristöön. Siksi toivon, että eduskunta suhtautuu tähän aloitteeseen vakavasti ja viestii selkeästi, että turvallinen tila kuuluu jokaiselle tielläliikkujalle. Tämä on pieni mutta merkittävä askel kohti turvallisempaa ja inhimillisempää liikennekulttuuria. Kannatan lämpimästi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina.

18.14 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ennakoiva ajotapa sekä myönteinen suhtautuminen muihin tielläliikkujiin lisäävät pyöräilyn turvallisuutta sekä parantavat liikenteen ilmapiiriä.

Furuholmin lakialoitteessa esitetään, että moottoriajoneuvon ja pyöräilijän tai jalankulkijan väliseksi vähimmäisohitusetäisyydeksi säädettäisiin puolitoista metriä. Pyöräilijän ohittaminen liian läheltä on aina vakava turvallisuushuoli, joka aiheuttaa pelkoa ja epävarmuutta ja altistaa onnettomuuksille. Liian läheltä ohittaminen vaikuttaa myös jalankulkijoiden turvallisuudentunteeseen varsinkin taajamien ulkopuolella teiden varsilla.

Kansainväliset esimerkit osoittavat turvallisen ohittamisen olevan mahdollista ilman, että se merkittävästi häiritsee liikenteen sujuvuutta. Euroopassa pyöräilijöiden ohitusetäisyyksiä koskeva lainsäädäntö vaihtelee, vaikka puolitoista metriä on kansainvälisesti suositeltu ja turvallisesti todettu ohitusetäisyys. Esimerkiksi Ranskassa ja Espanjassa vaaditaan Furuholmin aloitteen mukainen puolentoista metrin ohitusetäisyys.

Turvallinen ohittaminen edistää sekä turvallisuutta että liikenteen sujuvuutta kaikkien tienkäyttäjien kannalta. Lakiin kirjattava ohitusetäisyys on pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden turvallisuuden parantamiseksi, lainsäädännön selkeyttämiseksi ja positiivisen muutoksen aikaansaamiseksi liikennekulttuurissa hyvin kannatettava. Furuholmin lakialoite tukee hallitusohjelman tavoitetta liikennekuolemien vähentämisestä ja Suomen tavoitetta nollasta liikennekuolemasta ja vakavasta loukkaantumisesta vuonna 2050.

Olen itse allekirjoittanut Furuholmin lakialoitteen ja toivon sille positiivista etenemistä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

18.16 Timo Furuholm vas: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ehkä kokemattomuuttani unohdin tosiaan kiittää kaikkia aloitteeni allekirjoittajia, joita täällä salissakin on nyt lisäksi kolme kappaletta ja jotka pitävät hyviä puheenvuoroja asiasta.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

En nyt halua väittää missään nimessä, että tällä lakialoitteella ratkotaan kaikkia pyöräilijän turvallisuuteen liittyviä haasteita ja ongelmia, vaan osa sitä isompaa kuvaa on mielestäni se, että me olemme kaikki tähän visio 2050:een sitoutuneita. Se kertoo siitä, että meillä liikenneturvallisuus on tärkeää.

Pyöräilyä voi myös tämänhetkisen liikennepolitiikan kautta tarkastella, että mitä sen eteen ja sen turvallisuuden eteen tehdään. On selvää, että me elämme nyt aikaa, jolloin esimerkiksi sotilaallinen liikkuvuus on ehkä se ykkösasia, kun puhutaan liikennepolitiikasta, mutta siellä taustalla pitäisi silti tehdä edelleen työtä kestävien, aktiivisten kulkumuotojen eteen. Pidän esimerkiksi pyöräilyn ja kävelyn investointiohjelman alasarjoja, jota tämä nykyinen hallitus on valitettavasti nyt kahden vuoden aikana tehnyt, toimenä, joka ei johda liikenneturvallisuuden parantamiseen. Tämän selitän sillä, että tässä investointiohjelman toimintaperiaatteessa on sellainen vivuttava vaikutus, että se on kannustanut kuntia tekemään turvallista, laadukasta liikenneinfraa, ja kun tätä valtion jakamaa tukea on pienennetty — ja uusimman tiedon mukaan tämä juuri julkaistu julkisen talouden suunnitelma pitää sisällään ajatuksen, että se jopa poistuisi joinain vuosina kokonaan eli olisi vain joka toinen vuosi rahaa jaossa — niin tämä tulee eittämättä johtamaan siihen, että esimerkiksi juuri niillä haja-asutusalueilla, joilla ei ole rakennettu laadukkaita, hyviä pyöräteitä kuten Turussa tai Helsingissä tai Tampereella, kannusteet puuttuvat näiden teiden rakentamiseen. Tämä johtaa eittämättä sitten siihen, että pyöräily on jatkossa entistä turvattomampaa tai yhtä turvaton kuin se on nykyään.

Eli tämä on iso kokonaisuus, millä liikenneturvallisuutta parannetaan ja etenkin näitten kevyempien kulkumuotojen käyttäjiä turvataan. Jos nyt lähdetään tästä liikkeelle, että tämä laki saataisiin voimaan, niin mielestäni sitten voitaisiin tarkastella yhdessä täällä salissa tarkemmin näitä muita kohtia, mitä tässä nyt mainitsin. Mutta meillä on paljon työtä tehtävänä, jos me halutaan tähän vision tavoitteeseen yltää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

18.19 Tiina Elo vihr: Kiitos, arvoisa puhemies! Ajattelen myös, että tässä lakialoitteessa ei tosiaan ole kysymys autoilun ja pyöräilyn vastakkainasettelusta vaan siitä, että liikennenympäristö on kaikille turvallinen. Tosiaan se, että säädettäisiin lakiin auton ohitusetäisyydeksi 1,5 metriä, selkeyttäisi nykytilannetta ja parantaisi turvallisuutta, niin kuin tässä on hyvin edellä jo kuvattu. Ja totean tässä nyt, että itsekin toki siis allekirjoitin tämän lakialoitteen, jonka edustaja Furuholm on tehnyt.

Liikenneturvallisuuden lisäksi pyöräilyn edistäminen on ratkaisu suomalaisten liian vähäiseen liikkumiseen, joka on yksi Suomen keskeisistä terveyskysymyksistä. Me tiedetään, että vain joka kolmannes lapsista ja nuorista ja neljännes aikuisista ja alle viidennes ikäihmisistä liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Ilman arkiliikunnan merkittävää lisäämistä me ei tätä liikkumattomuushaastetta pystytä selättämään, ja siksi kävelyn ja pyöräilyn edistäminen niiden olosuhteita parantamalla on aivan äärimmäisen tärkeää.

Nostan tässä vielä esiin myös nämä valtion investointiavustukset kävely- ja pyöräteihin. Ne ovat olleet tärkeä kannustin kunnille rakentaa niitä puuttuvia pyörätien ja kevyen liikenteen väylien pätkiä. Ne ovat olleet usein juuri niitä puuttuvia pätkiä siellä maanteiden varsilla, jotka parantavat erityisen paljon pyöräilijöiden turvallisuutta ja mahdollistavat myös esimerkiksi lasten itsenäisen liikkumisen haja-asutusalueilla.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

Minun täytyy sanoa, kun itse tulen täältä Espoosta, että meillä myös on Pohjois-Espoo-ssa parikin tällaista rahoitusta odottavaa patkkaa. Minä tavallaan ymmärrän sen, että kaupunki ei näihin yksin halua lähteä, koska ne ovat valtion teitä ja valtion kuuluisi siihen osallistua, mutta silti valtio ei sitä koko summaa maksa näissä avustuksissa, jolloin se on juuri tämä vivuttava vaikutus, että saamalla sen pienen osan, tuen, siihen, niin sitten saadaan niitä pyörä- ja kävelyteitä rakentumaan.

Todella myös toivon, että tähän puoleen tässä talossa kiinnitetään huomiota ja voidaan löytää ne ratkaisut, millä saadaan myös lisää näitä turvallisia pyörä- ja kävelyteitä rakentumaan, niin ettei siellä pientareilla tarvitse polkea, tai pahimmassa tapauksessa lapsia ei uskalleta päästää yksin kävelen ja pyörällä liikenteeseen, koulumatkoille ja harrastuksiin, mikä sitten vähentää sitä arkiliikuntaa, joka on meille elintärkeää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

18.21 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Furuholmia tästä aloitteesta. Minun täytyy nyt häpeäkseni todeta, että jostain syystä en löytänyt nimeäni sieltä aloitteesta, mutta tuen kyllä henkisesti tätä kovasti.

Minä lähinnä nyt mietin tätä valvontaa sikäli, mikäli tällainen menee eteenpäin, ja niikseen, että ongelmanahan ei ole tavallinen autoilija, joka noudattaa liikennesääntöjä hyvin orjallisesti, vaan meillä on sitten näitä ikääntyneitä kuskeja, sitten on muuten vain puusilmiä, jotka eivät ymmärrä, mitenkä pitää ajaa. Toiset eivät kunnioita pyöräilijöitä millään tavalla liikenteessä, ja sitten päihtyneet kuskit ovat aina se riskihomma siinä. Silloin tietysti, oli säännöt mitkä tahansa, huonostihan siinä käy. Että tällaista asiaa minä mietin, kun minä tätä aloitetta luin.

Mutta joka tapauksessa minun mielestäni tämä on hyvin kunnianhimoinen aloite, ja olen valmis hyvinkin tukemaan tätä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

18.23 Timo Furuholm vas: Arvoisa puhemies! Kiitos myös perussuomalaisille tuesta. En muista, oliko siellä allekirjoittaneissa perussuomalaisten puolueesta ketään, mutta nyt tuli ainakin henkinen tuki, ja otan sen sydämeeni.

Tästä valvonnasta on pakko sanoa, että samalla tapaa, kuten tuossa pidemmässä puheessa sanoin, liikenteessä on paljon lakeja, joiden valvonta on mahdotonta: räplääkö joku sitä kännykkää ajaessaan tai puhuuko siihen ja näin. Se tuottaa tietenkin omat haasteensa, mutta nykyään on näitä kameroita kojelaudoissa ja pyöräilijöillä myös kaikenlaista teknologiaa käytössään. Toivon tietenkin, että tässä nyt olisi se vahva viestinnällinen viesti sille autoilijalle, että älkää ohittako pyöräilijää missä kohtaa tahansa, vaan siinäkin on syytä käyttää harkintaa, löytää se oikea hetki sille, tarvittaessa hidastaa. Ehkä tämä on ollut se, mikä itseni on saanut tämän lakialoitteen valmisteluun, koska itse aktiivisena pyöräilijänä olen kokenut vaaratilanteita, ja usein se on, kuten tässä edustaja Elon puheenvuorossa nousi esiin, juuri tämä piennar, kun maantiet ovat kovin kapeiksi rakennettuja.

Paras tapahan olisi rakentaa leveää infraa, kuten esimerkiksi, kun Espoosta lähtee vaikka Kirkkonummen suuntaan ja kohti Inkoota, tämä valtatie 51 on sellainen, missä on valtava piennar, ja siinä pyöräily on turvallista ja ei koe sitä tavallaan isomman, raskaamman

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

kulkuneuvon tuottamaa uhkaa ja läsnäoloa millään tapaa. Eli tämä on tietenkin se tehokain keino, tämä liikenneinfra.

Kun tässä ovat nousseet kansanterveydellinen näkökulma ja ilmastopoliittinen näkökulma, jotka ovat tietenkin tärkeitä, niin haluan nyt vielä nostaa niin kuin elinkeinopoliittisena näkökulmana pyöräilyturismin. Hehän juuri pyöräilevät Turun saaristossa, Itä-Suomessa, Saimaalla, ja näissä monessakaan paikassa ei nimenomaan ole mitään erillistä pyöräilyinfraa vaan ajetaan siinä autotien piennarta pitkin kaikessa rauhassa. Näkisin itse, että tämä pyöräilyturismi olisi Suomelle semmoinen tulevaisuuden matkailukeino, mitä me voitaisiin tarjota. Meillä on poikkeuksellisen kaunista luontoa, meillä on sopiva sää siihen: kun esimerkiksi Etelä-Euroopassa voi olla 40 astetta, niin me emme täällä yllä sellaisiin. Juuri näiden pyöräilyturistien pyöräilyn mukavuus, kun me oppisimme liikennekulttuurimme tämän lakialoitteen kaltaisen ohitusetäisyyden — uskon, että sekin tavallaan kannustaisi, kun se matkailu täällä pyörän selässä koettaisiin turvalliseksi. Eli tässä nyt vielä tällainen elinkeinopoliittinen näkökulma, koska niitä aina tarvitaan, että voi saada asioita eteenpäin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

18.26 Merja Rasinkangas ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Furuholmille tästä aloitteesta. Liikenneturvallisuudesta ei koskaan puhuta liikaa.

Tämä aloite tuli hyvin lähelle minua. Olen 70-luvulla ollut kuolonkolaripaikalla toteamassa, että koulukaverini jäi auton alle. Juurikin siellä alueella, missä minun kotimaisemani ovat, on valtatie 22, jonka varrella ei ole koko matkalla pyörätietä. Siinä lähellä on myöskin koulu, ja silloin varsinkaan pyöräteitä ei ollut senkään vertaa, jolloinka pyöräilijät joutuivat käyttämään valkoisen viivan pientareen puolta, joka oli todella kapea väylä ja näin ollen erittäin vaarallinen. Silloin siinä oli 100 kilometriä tunnissa nopeusrajoitus, nyt siinä on 80.

Tämä on älyttömän tärkeä viesti kaikille autoilijoille juurikin siitä, että pyöräilijät ja etenkin pienet lapset ovat niitä eläviä hälytysmerkkejä siellä tienvarsilla, voivat tehdä äkinäisiäkin liikkeitä. Ohittaminen on yksi semmoinen, mitä monta kertaa itse olen seurannut läheltä. Osa pyöräilijöistähän pyöräilee myös talvella, ja siellä pohjoisessa Oulun korkeudella, missä asun, meillähän on lunta talvisaikaan, ja välillä kauhulla katson, kun siellä rekkojen välissä nämä sinnikkäät pyöräilijät pyöräilevät.

Toivoisin myös pyöräilijöitten käyttävän enemmän tällaisista värillistä huomioliiviä, mikä myös autoilijoille näkyisi vähän paremmin. Se olisi myös tärkeä tietenkin muitten turvavarusteitten, kypärän ja muitten, lisäksi.

Tämä on hyvä viesti autoilijoille, että pidetään riittävä etäisyys, kun lähdetään ohittamaan niin pyöräilijöitä kuin jalankulkijoitakin. Ja todella olen samaa mieltä kuin edustaja Furuholm, että kaikkialla ei ole niitä hienoja pyöräbaanoja tai pyöräteitäkään. Infra ei ole vielä joka paikkaan laajentunut, jotenka näin ollen näitä paikkoja on valitettavan paljon vielä, missä pyöräilläään valtatie varressa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 50/2025 vp

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 5/2025 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain ja työaikalain 2 ja 19 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 14/2025 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 4/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 15.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

16. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 15.5.2025 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.35.

Pöytäkirjan vakuudeksi: